

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	<u>Περιεχόμενα</u>	<u>Σελίδα</u>
	I Ανακοινώσεις	
	
	II Προπαρασκευαστικές πράξεις	
	Επιτροπή	
91/C 53/01	Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της ετήσιας έκθεσης 1990/91 επί της οικονομικής κατάστασης της Κοινότητας και για τη θέσπιση των κατευθύνσεων της ακολουθητέας στην Κοινότητα οικονομικής πολιτικής για το 1991 (ετήσια οικονομική έκθεση 1990/91)	I
91/C 53/02	Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις καταβολές τόκων και τελών μεταξύ μητρικών και θυγατρικών εταιρειών διαφορετικών κρατών μελών	26
91/C 53/03	Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου όσον αφορά ένα καθεστώς συνυπολογισμού από τις επιχειρήσεις των ζημιών που εμφανίζουν οι μόνιμες εγκαταστάσεις τους και οι θυγατρικές τους που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη	30
91/C 53/04	Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί του δικαιώματος εκμίσθωσης, του δικαιώματος δανεισμού και ορισμένων δικαιωμάτων συγγενικών με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας	35
91/C 53/05	Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη διάδοση και την αξιοποίηση των γνώσεων που προκύπτουν από τα ειδικά προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Κοινότητας	39
91/C 53/06	Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας στον τόπο εργασίας	46
91/C 53/07	Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία προγράμματος για την αγορά υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών	65

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα (συνέχεια)	<i>Σελίδα</i>
91/C 53/08	Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με το σύστημα ραδιοναυτιλίας LORAN-C	71
91/C 53/09	Πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για την εφαρμογή της απόφασης του Συμβουλίου Υπουργών των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΑΚΕ-ΕΟΚ) για την παράταση της ισχύος της απόφασης αριθ. 2/90 σχετικά με τα μεταβατικά μέτρα που εφαρμόζονται από την 1η Μαρτίου 1990	72
91/C 53/10	Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την παράταση της απόφασης 86/283/ΕΟΚ σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα	73
91/C 53/11	Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για τις εγγυήσεις που προσφέρονται από τους πιστωτικούς οργανισμούς ή τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις	74
91/C 53/12	Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την προσαρμογή της απόφασης 87/516/Ευρατόμ σχετικά με το πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών ενεργειών στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1987-1991)	77
91/C 53/13	Πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου που τροποποιεί τις αποφάσεις 87/551/ΕΟΚ, 87/590/ΕΟΚ, 88/28/ΕΟΚ, 88/279/ΕΟΚ, 88/416/ΕΟΚ, 88/418/ΕΟΚ, 88/419/ΕΟΚ, 88/521/ΕΟΚ, 89/160/ΕΟΚ, 89/236/ΕΟΚ, 89/237/ΕΟΚ, 89/413/ΕΟΚ και 89/625/ΕΟΚ που θεσπίζουν ειδικά προγράμματα τα οποία εντάσσονται στο δεύτερο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης	79
91/C 53/14	Πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου που τροποποιεί τις αποφάσεις 88/448/Ευρατόμ, 88/522/Ευρατόμ και 89/664/Ευρατόμ σχετικά με τα ειδικά προγράμματα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας που εντάσσονται στο δεύτερο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης	81

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση της ετήσιας έκθεσης 1990/91 επί της οικονομικής κατάστασης της Κοινότητας και για τη θέσπιση των κατευθύνσεων της ακολουθητέας στην Κοινότητα οικονομικής πολιτικής για το 1991 (ετήσια οικονομική έκθεση 1990/91)

COM(90) 613 τελικό

(91/C 53/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

την απόφαση 90/141/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Μαρτίου 1990 για την επίτευξη ποσοδευτικής σύγκλισης των οικονομικών πολιτικών και αποτελεσμάτων κατά το πρώτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 4,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται η ετήσια οικονομική έκθεση 1990/91, που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση και θεσπίζονται οι κατευθύνσεις της ακολουθητέας στην Κοινότητα οικονομικής πολιτικής για το 1991, οι οποίες περιέχονται στην έκθεση αυτή.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 78 της 24. 3. 1990, σ. 13.

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 1990

**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990:
ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	Σελίδα
I. ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ	4
A. Επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης της Κοινότητας το 1990	5
1. Στις περισσότερες χώρες επιβραδύνεται ο ρυθμός της οικονομικής ανάπτυξης	5
2. Στη Γερμανία συνεχίζεται όμως η ισχυρή επέκταση	6
B. Το διεθνές περιβάλλον επιδεινώνεται	7
1. Οι οικονομικές επιπτώσεις της αύξησης της τιμής του πετρελαίου	7
2. Αργός ρυθμός ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και έντονη πλην όμως επιβραδυνόμενη ανάπτυξη στην Ιαπωνία	10
3. Επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου	10
Γ. Η εικόνα για το 1991 και 1992	11
 II. ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	 11
A. Διατήρηση της σταθερότητας και του αναπτυξιακού κλίματος	12
1. Αποφυγή της σπειροειδούς πληθωριστικής διαδικασίας	12
2. Διασφάλιση των θεμελιωδών προϋποθέσεων συνεχούς ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης	14
B. Η εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της Κοινότητας	15
1. Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς	15
2. Βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής	16
3. Διαρθρωτική προσαρμογή και ευελιξία της αγοράς απασχόλησης	16
4. Η πρόκληση στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος	17
Γ. Πολιτικές για τη βελτίωση της σύγκλισης	18
1. Σύγκλιση τιμών και κόστους	18
2. Η σύγκλιση των δημοσιονομικών πολιτικών	20
3. Σύγκλιση των εξωτερικών θέσεων	22

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990: ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από την 1η Ιουλίου 1990 η Κοινότητα έχει εισέλθει στο πρώτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Η επιτυχία του πρώτου σταδίου θα έχει ζωτική σημασία για τη δημιουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Για να στεφθεί από επιτυχία το πρώτο στάδιο τώρα που οι βραχυπρόθεσμες προοπτικές για την οικονομία της Κοινότητας είναι λιγότερο ευνοϊκές, απαιτείται στενότερος συντονισμός των πολιτικών προκειμένου να ευνοηθεί μια σταθερή οικονομική ανάπτυξη και μια μεγαλύτερη ονομαστική και πραγματική σύγκλιση. Λόγω των σημαντικών προσαρμογών που απαιτούνται για να επιτευχθεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο σύγκλισης, αυτή η διαδικασία πρέπει να ενισχυθεί χωρίς καθυστέρηση.

Στο κατώφλι της δεκαετίας του '90, η οικονομία της Κοινότητας βρίσκεται σε μια διαφορετική κατάσταση. Από τη μία πλευρά, το διεθνές οικονομικό κλίμα επιδεινώνεται σαφώς σε σημείο που οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και το Ηνωμένο Βασίλειο να αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο ύφεσης. Η κρίση του Κόλπου επιδείνωσε τις αβεβαιότητες και τον πληθωρισμό και σε άλλες χώρες, ιδίως σε εκείνες που δεν ήταν σε θέση να ελέγξουν επαρκώς τον πληθωρισμό επιβραδύνεται ο ρυθμός της οικονομικής ανάπτυξης και των επενδύσεων. Το διεθνές εμπόριο επιβραδύνεται και η ισχυρή πτώση του δολαρίου περιορίζει την ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής βιομηχανίας. Μολονότι οι λιγότερο ευνοϊκές προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης ενδέχεται να σταματήσουν προσωρινά την τάση μείωσης της ανεργίας, η Κοινότητα μπορεί να έχει πολύ μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην πραγματική ισχύ της οικονομίας της. Παρά την αναμενόμενη επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές παραμένουν ελπιδοφόρες. Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της οικονομικής ανάπτυξης έχουν βελτιωθεί σημαντικά και οι προοπτικές που διανοίγουν οι προσδοκίες μιας ταχείας ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς προσδίδουν νέο δυναμισμό.

Στο διεθνές επίπεδο, η ανταγωνιστικότητα της Κοινότητας εξακολουθεί να περιορίζεται από τον κατακερματισμό των αγορών της. Ακριβώς για το λόγο αυτό, δηλαδή για να εξασφαλίσει το οικονομικό της μέλλον, η Κοινότητα έχει θέσει σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα που αποσκοπεί στη δημιουργία μιας αγοράς ηπειρωτικών διαστάσεων, το οποίο ενισχύει ήδη σημαντικά τις αναπτυξιακές προοπτικές της. Και αν η ολοκληρωμένη εσωτερική αγορά μπορέσει στο προβλεπτό μέλλον να αποκτήσει ένα κοινό νόμισμα, αυτό θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τις προσδοκίες των διευθυντικών στελεχών. Οι μεγάλες ελπίδες που έχουν δημιουργηθεί δεν πρέπει να διαψευσθούν. Τα κράτη μέλη πρέπει να επισπεύσουν την εφαρμογή των προτάσεων που περιλαμβάνονται στη Λευκή Βίβλο και να τηρήσουν την καταληκτική ημερομηνία της 1ης Ιανουαρίου 1993. Ειδικότερα, η μείωση των αποκλίσεων μεταξύ των έμμεσων φόρων αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχή κατάργηση των συννομισματικών ελέγχων.

Ο δεύτερος παράγοντας που ευνοεί τις μεσοπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας κάλυψης της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοούμενων χωρών και περιοχών. Ο μεγαλύτερος από το μέσο όρο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης σ' αυτές τις χώρες και περιοχές,

εμφανής τα τελευταία χρόνια ιδίως στην Ισπανία, Ιρλανδία και Πορτογαλία, έχει αυξήσει σημαντικά το αναπτυξιακό δυναμικό της Κοινότητας στο σύνολό της. Παρά τη βελτίωση των διαρθρωτικών πολιτικών, το διπλάσιασμό των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων και την ταυτόχρονη ενίσχυση των χρηματοδοτικών μέσων, την ευθύνη για την ανάπτυξή τους θα εξακολουθούν να φέρουν κατά κύριο λόγο οι χώρες αυτές. Για να ανταποκριθούν με επιτυχία σ' αυτή τους την υποχρέωση, η οικονομική και κοινωνική τους πολιτική πρέπει να ασκείται κατά τρόπο που να θέτει τις βάσεις για μια ταχύρρυθμη και ισχυρή αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, χωρίς πληθωριστικές πιέσεις ή σημαντικές εσωτερικές και εξωτερικές ανισορροπίες.

Μια βασική προβλεπόμενη μακροοικονομικού χαρακτήρα για να επιτύχει η διαδικασία κάλυψης της καθυστέρησης και το πρόγραμμα για την εσωτερική αγορά είναι η σταθεροποίηση — και κατά προέκταση η επιτάχυνση χωρίς πληθωρισμό — του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης των πλέον προηγμένων οικονομιών. Από την άποψη αυτή επιτεύχθηκε πλήρης συναινεση όσον αφορά την οικονομική πολιτική της Κοινότητας: να δοθεί νέα πνοή στη διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης της Κοινότητας με βάση την προσφορά και υπό συνθήκες σταθερότητας των τιμών. Αυτό θα επιτευχθεί με την εφαρμογή αυστηρής νομισματικής πολιτικής, την προοδευτική σταθεροποίηση των δημοσίων οικονομικών, την αύξηση της ευελιξίας από πλευράς προσφοράς, τη συγκράτηση της αύξησης των πραγματικών τιμών και την ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών μέσα στο πλαίσιο της πολυμερούς εποπτείας του πρώτου σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Τέλος, η πρόσφατη ύφεση μεταξύ Ανατολής-Δύσης έχει σημαντικές συνέπειες για το αναπτυξιακό κλίμα μεσοπρόθεσμα. Ενόψει της ενσωμάτωσης των χωρών κρατικού εμπορίου στο διεθνές καταμερισμό εργασίας, οι σχέσεις με τις χώρες αυτές βρίσκονται τώρα σε μια ασαφιστική καμπή. Μολονότι βραχυπρόθεσμα ο μετασχηματισμός των κεντρικών και ανατολικών ευρωπαϊκών κρατικών οικονομιών σε οικονομίες της αγοράς θα ενισχύσει τους αποδιοργανωτικούς παράγοντες και θα επιδυνώσει βραχυπρόθεσμα τις εμπορικές προοπτικές, δεν πρέπει να λησμονείται ότι η Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη αντιπροσωπεύει μακροπρόθεσμα μια αγορά 400 και πλέον εκατομμυρίων καταναλωτών, ακριβώς στο κατώφλι της Κοινότητας. Αυτό ενισχύει το συμφέρον της Κοινότητας να βοηθήσει αυτές τις χώρες, αλλά επιτείνει συγχρόνως την ανάγκη εξοικονόμησης πόρων σε διεθνές επίπεδο.

Το πλέον σημαντικό και άμεσο αποτέλεσμα της φιλελευθροποίησης στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη είναι η γερμανική ενοποίηση. Αυτή η ενοποίηση έγινε με πολύ γρήγορο ρυθμό και έχει σημαντική και άμεση σπουδαιότητα για την Κοινότητα. Θα επιταχύνει τον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης της Γερμανίας, θα οδηγήσει σε περιορισμό ή ακόμη και εξάλειψη του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και θα μεταβάλει την Ανατολική Γερμανία σε μια οικονομία της αγοράς. Αυτή η κατάσταση θα επιδυνώσει τη σπανιότητα κεφαλαίων στην Ευρώπη και θα απαιτήσει να καταβληθούν προσπάθειες σε κοινοτικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της ανεπάρκειας της αποταμίευσης στην Κοινότητα. Η πιο άμεση λύση αυτού του προβλήματος είναι η αύξηση της δημόσιας αποταμίευσης.

Η κοινοτική οικονομία είναι τώρα καλύτερα οργανωμένη και οι προσδιοριστικοί παράγοντες της οικονομικής ανάπτυξης παραμένουν ευνοϊκοί έτσι ώστε να θεωρείται απίθανη μια αφύπνια ανακοπή της αναπτυξιακής διαδικασίας. Αναμφίβολα, υπάρχουν αρνητικοί παράγοντες στο διεθνές περιβάλλον: η επίδοση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής είναι ισχυρή και, αν και περιορισμένη, η πρόσφατη αύξηση των πετρελαϊκών τιμών θα έχει σαν αποτέλεσμα να ανασταλεί επιπλέον η ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας. Η πτώση του δολαρίου αμβλύνει τις πληθωριστικές πιέσεις στην Κοινότητα μετά την αύξηση των πετρελαϊκών τιμών αλλά, εάν εφαρμοστούν πολιτικές για την αντιμετώπιση της ανόδου των τιμών κατά τρόπο ώστε να αποτραπεί η εξέλιξη αυτής της τάσης σε μια σπειροειδή πληθωριστική διαδικασία, δεν αναμένεται ότι μια επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των διεθνών συναλλαγών —μετά από μια ύφεση στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής— θα υλοποιηθεί την εμποτισμένη του ιδιωτικού τομέα. Σε πολλές χώρες μέλη, οι υγιείς βάσεις της κοινοτικής οικονομίας και η τοπική ένεση που αντιπροσωπεύει για την τελευταία η γερμανική εννοποίηση, θα επιτρέψουν κατά πάσα πιθανότητα να συνεχιστεί μεσοπρόθεσμα η αναπτυξιακή διαδικασία της Κοινότητας. Το ίδιο φαίνεται να ισχύει για την Ιαπωνία και για την περιοχή του Νοτίου Ειρηνικού, όπου οι αναπτυξιακές προοπτικές παραμένουν συνολικά ικανοποιητικές. Η επιτυχής έκβαση του γύρου της Ουρουγουάης είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και είναι φυσικό για την Κοινότητα, που αποτελεί το μεγαλύτερο στον κόσμο εμπορικό συνασπισμό, να ενδιαφέρεται άμεσα γ' αυτή την επιτυχία.

Εκ πρώτης όψεως, θα μπορούσε να εκφραστεί η ανησυχία ότι η κρίση του Κόλπου ενδέχεται να αλλοιώσει σημαντικά τον πίνακα που μόλις σχημάτισαμε και να υποθηκεύσει την πρόοδο προς την οικονομική και νομισματική ένωση. Πράγματι, οι δύο προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις επέφεραν σημαντικό πλήγμα στη διαδικασία σύγκλισης της Κοινότητας. Αυτή τη φορά, όμως, το οικονομικό πλαίσιο είναι περισσότερο ευνοϊκό. Το 1973 η τιμή του πετρελαίου τετραπλασιάστηκε και το 1979 τριπλασιάστηκε. Υπό τις παρούσες συνθήκες υπάρχουν βάσιμες ελπίδες ότι οι τιμές θα αυξηθούν

σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα. Εξάλλου, η εξάρτηση του παραγωγικού κλάδου έναντι του πετρελαίου έχει περιοριστεί περίπου κατά 1/3 από το τέλος της δεκαετίας του '70, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και η αύξηση του συνολικού κόστους του πετρελαίου είναι ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία. Η γενική κατάσταση των οικονομιών μας έχει βελτιωθεί σε αξιοσημείωτο βαθμό. Τέλος, οι διαδικασίες του πρώτου σταδίου, που απασχολούν στην ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών, έχουν ολοκληρωθεί και πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως.

Αυτό που προέχει για το άμεσο μέλλον είναι να αποφευχθούν τα σφάλματα του παρελθόντος όσον αφορά την αντιμετώπιση της νέας αύξησης των πετρελαϊκών τιμών. Κατά τις δύο πρώτες πετρελαϊκές κρίσεις, οι πολιτικές και οι συμπεριφορές που υιοθετήθηκαν ήταν εντελώς διαφορετικές και τα μέτρα που λήφθηκαν δεν ήταν συνολικά επαρκώς περιοριστικά: κατά συνέπεια, η αύξηση των πραγματικών μισθών μπόρεσε να συνεχιστεί με επιταχυνόμενο ρυθμό παρά την επιδείνωση των όρων εμπορίου μετά την άνοδο των πετρελαϊκών τιμών. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε τελικά σε όξυνση της διαμάχης για την κατανομή του εισοδήματος, πράγμα που αποτελεί και τον βασικό λόγο του χαμηλού αναπτυξιακού ρυθμού της Κοινότητας και των όλο και μεγαλύτερων αποκλίσεων που παρατηρήθηκαν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '70. Για να αποφευχθεί η επανάληψη τέτοιων σφαλμάτων, η νομισματική πολιτική πρέπει να διατηρήσει και, αν χρειάζεται, να ενισχύσει την αντιπληθωριστική στάση της: δεν πρέπει να υπάρξει καμιά αμφιβολία όσον αφορά την αποφασιστικότητα των δημοσίων αρχών να μην συμβιβαστούν με τον πληθωρισμό. Η δημοσονομική πολιτική πρέπει να εξακολουθήσει να αποβλέπει σε μια μεσοπρόθεσμα δημοσιονομική σταθεροποίηση· οι αρχές δεν πρέπει να προσπαθήσουν να αντισταθμίσουν τις αναλόφεικτες λόγω της πετρελαϊκής κρίσης εισοδηματικές απώλειες. Αυτή η στρατηγική αποτελεί επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή μετάβαση της Κοινότητας στο δεύτερο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης την 1η Ιανουαρίου 1994 και, σε τελευταία ανάλυση, για να καταστεί η υλοποίηση της νομισματικής ένωσης ένας ρεαλιστικός στόχος.

I. ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ

Μετά από πολλά χρόνια ισχυρής επέκτασης που χαρακτηρίζονταν από τη συνεχή αύξηση των επενδύσεων, τη γρήγορη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ενίσχυση της σύγκλισης, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της κοινοτικής οικονομίας επιδεινώθηκαν το 1990 και τούτο εν μέρει λόγω εσωτερικών παραγόντων. Πάντως, η επίπτωση αυτών των παραγόντων ενισχύθηκε σημαντικά από εξωτερικά γεγονότα, όπως η αύξηση των πετρελαϊκών τιμών, η υποτίμηση του δολαρίου καθώς και η επιβράδυνση τόσο της οικονομικής ανάπτυξης στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής όσο και της επέκτασης του παγκόσμιου εμπορίου.

Το 1991 αναμένεται ότι θα σημειωθεί στην Κοινότητα νέα επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης καθώς και μια επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης των τιμών καταναλωτή. Η έκταση και η διάρκεια της κάμψης του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και της επιτάχυνσης του πληθωρισμού θα εξαρτηθούν σε μεγάλο βαθμό από τις πολιτικές που θα εφαρμοσθούν. Αν αυτές οι πολιτικές είναι κατάλληλες, και είναι γνωστό ότι το πρώτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης εμπεριέχει κανονιστικό πλαίσιο που είναι απαραίτητο για τον σκοπό αυτό, η Κοινότητα θα μπορούσε να ελάνθαι, ήδη από το 1992, σε μια ταχύτερη αναπτυξιακή πορεία μέσα σε ένα κλίμα υποχώρησης του πληθωρισμού.

Α. Επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης της Κοινότητας το 1990

Ήδη πριν από την κρίση του Κόλπου, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης της Κοινότητας είχε σημειώσει κάποια επιβράδυνση και, σύμφωνα με τις προβλέψεις, αναμενόταν ότι το πραγματικό ποσοστό οικονομικής ανάπτυξης θα μειωνόταν από 3,8 % το 1988 σε 3,3 % το 1989 και 2,9 % το 1990. Αυτή η επιβράδυνση οφειλόταν κυρίως στο χαμηλότερο από τις προβλέψεις ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης του Ηνωμένου Βασιλείου αλλά επίσης και στην επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης στην Γαλλία, στην Ιταλία και στην Ισπανία. Αυτή η επιβράδυνση αντισταθμιζόταν μόνο εν μέρει από την ενίσχυση της επέκτασης της οικονομικής δραστηριότητας στη Γερμανία, μετά την ενοποίηση της χώρας και τη φορολογική μεταρρύθμιση (βλέπε εντός πλακιδίου σχόλιο για το ιδιαίτερο καθεστώς που εφαρμόζεται στη Γερμανία), που είχαν θετικό αντίκτυπο στις χώρες της Μπενελούξ και τη Δανία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Η οικονομία της Κοινότητας στην καμή της δεκαετίας

(Ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές)

	1982-1985	1986-1987	1988-1990	1989	1990	1991 (*)
Πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	+1,8	+2,7	+3,3	+3,3	+2,9	+2,2
Απασχόληση	-0,2	+1,0	+1,5	+1,6	+1,7	+0,6
Πληθωρισμός (2)	+8,1	+3,6	+4,6	+4,9	+5,1	+5,3
Επενδύσεις	+0,4	+4,6	+6,5	+6,5	+4,4	+2,9
εκ των οποίων κεφαλαιουχικές	+3,2	+5,9	+8,9	+8,9	+5,1	+3,7
Πραγματικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	-1,3	-0,6	-0,5	-0,8	+0,4	-0,2

(*) Πρόβλεψη.

(2) Αποκλιθωριστής τιμών καταναλωτή.

Η αύξηση της συνολικής απασχόλησης συνεχίστηκε με γρήγορο ρυθμό, αλλά ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε στο σύνολο της Κοινότητας. Αυτή η εξέλιξη είναι το αποτέλεσμα μιας ταχείας αύξησης των κατά κεφαλή αποδοχών, που αναμένεται ότι θα ανέλθουν σε 7,5 % σε ονομαστικούς όρους και σε περισσότερο από 2 % σε πραγματικούς όρους: πρόκειται για ένα από τα υψηλότερα ποσοστά αύξησης από το τέλος της δεκαετίας του '70 το οποίο σηματοδοτεί το τέλος μιας περιόδου συνεχούς αύξησης της αποδοτικότητας από το 1981. Κατά τη διάρκεια του δευτέρου εξαμήνου, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου είχε σαν αποτέλεσμα την αναζωπύρωση του πληθωρισμού.

1. Στις περισσότερες χώρες επιβραδύνεται ο ρυθμός της οικονομικής ανάπτυξης

Η επιβράδυνση που παρατηρείται στις μεγάλες χώρες της Κοινότητας (εξαιρουμένης της Γερμανίας) οφείλεται κυρίως στον περιορισμό των εξαγωγών και των ακθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Ο περιορισμός των εξαγωγών αντικατοπτρίζει μια επιβράδυνση των διεθνών συναλλαγών. Συγχρόνως, όμως, στις χώρες αυτές το κόστος εργασίας αυξήθηκε με γρήγορο σχετικά ρυθμό κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών. Μέχρι τώρα, η αυξανόμενη ζήτηση ελέτρεψε την απορρόφηση αυτών των αυξήσεων του κόστους με την αύξηση των τιμών, πράγμα που ενδέχεται να έχει αποδυναμώσει την εξαγωγική και επενδυτική επίδοση. Η άσκηση περιοριστικής νομισματικής πολιτικής και, κατά συνέπεια, η αύξηση των πραγματικών επιτοκίων είχαν επίσης επιπτώσεις στις επενδύσεις, ιδίως στον τομέα των κατασκευών.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Όλα τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην ετήσια οικονομική έκθεση αυτού του έτους αφορούν την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας πριν από την ενοποίηση. Λόγω σημαντικών στατιστικών προβλημάτων δεν είναι δυνατόν προς το παρόν να δοθούν αξιόπιστα στοιχεία για το νέο γερμανικό κράτος.

Αυτά τα στατιστικά προβλήματα είναι ποικίλα. Οφείλονται ιδίως στο γεγονός ότι η πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας ήταν μια κεντρικά διευθυνόμενη οικονομία. Όπως και στις άλλες οικονομίες του ίδιου τύπου, οι στατιστικές έννοιες που χρησιμοποιούνταν ήταν πολύ διαφορετικές από εκείνες που εφαρμόζονται συνήθως στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών εθνικών λογαριασμών. Η έννοια του καθαρού υλικού προϊόντος διαφέρει από το γνωστό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, δεδομένου ότι δεν λαμβάνει υπόψη του τις «άυλες» υπηρεσίες (υγεία, εκπαίδευση, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες). Εξάλλου, τα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στις στατιστικές της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας δεν έχουν καμία οικονομική σημασία δεδομένου ότι η διάρθρωση των τιμών ήταν στρεβλωμένη και έτσι οι τιμές δεν αντικατόπτριζαν καθόλου τη σχετική σπανιότητα εμπορευμάτων. Επίσης, είναι δύσκολο να γίνει ορθή αποτίμηση των υλικών ποσοτήτων των παραχθέντων εμπορευμάτων, δεδομένου ότι τα περισσότερα από αυτά τα αγαθά δεν ανταποκρίνονται στα κριτήρια της δυτικής αγοράς και έτσι είναι πρακτικά αδύνατο να γίνει εκτίμηση με βάση μια ρεαλιστική τιμή.

Με τις συνθήκες αυτές, είναι εξαιρετικά δυσχερές και χωρίς ουσιαστική σκοπιμότητα να γίνει τώρα εκτίμηση του επιπέδου του ανατολικογερμανικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος πριν από την ενοποίηση. Τη στιγμή αυτή καταρτίζονται νέες στατιστικές μέθοδοι, συγκρίσιμες με αυτές που ισχύουν στις άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες, αλλά αυτή η εργασία θα χρειασθεί καιρό μέχρι να ολοκληρωθεί. Στο μεταξύ, το μόνο που μπορεί να γίνει είναι εξαιρετικά επισφαλείς εκτιμήσεις για τα κυριότερα οικονομικά μεγέθη οι οποίες θα πρέπει άλλωστε να ερμηνεύονται με κάθε επιφύλαξη.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις, η ανατολικογερμανική οικονομία θα υλοστεί μια διαδικασία ριζικής προσαρμογής. Επειδή θα σταματήσει η παραγωγή μη ανταγωνιστικών αγαθών, αναμένεται σημαντική μείωση της βιομηχανικής παραγωγής κυρίως κατά τη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 1990. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε σταθερές τιμές ενδέχεται να μειωθεί σημαντικά. Η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται ότι θα φθάσει στο χαμηλότερο σημείο της κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 1991 και εν συνεχεία θα σημειωθεί ανάκαμψη. Αυτή η ανάκαμψη θα συνεχιστεί το 1992 και η αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος για το σύνολο της Γερμανίας ενδέχεται να είναι μεγαλύτερη από εκείνη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της πρώην Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας. Αν ενσωματώσουμε αυτές τις προσωρινές εκτιμήσεις σχετικά με την Ανατολική Γερμανία στις προβλέψεις που αφορούν το σύνολο της Κοινότητας, τότε ο ρυθμός αύξησης του κοινοτικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990 και 1991 θα είναι ελαφρά χαμηλότερος, ενώ το 1992 κάπως υψηλότερος.

Ο αριθμός των ανέργων στη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας θα φθάσει σύμφωνα με τις προβλέψεις σε 1,5 εκατομμύρια άτομα το 1991 και 1992. Ο αριθμός των μισθωτών «με μειωμένο ωράριο» ενδέχεται να φθάσει σε 2 εκατομμύρια το 1991 και περίπου 1,5 εκατομμύρια το 1992. Το ποσοστό ανεργίας για το σύνολο της Γερμανίας (αριθμός ανέργων ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού εκτός των στρατιωτικών) ενδέχεται να ανέλθει, σε 8,7% το 1991 και 8,9% το 1992, μη λαμβανομένων υπόψη των θέσεων απασχόλησης «με μειωμένο ωράριο». Για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία, τα αντίστοιχα αριθμητικά στοιχεία προβλέπεται ότι θα είναι 6,3% το 1991 και 6,5% το 1992. Με την ενσωμάτωση της ανατολικογερμανικής ανεργίας στις στατιστικές της Κοινότητας, το κοινοτικό ποσοστό ανεργίας αυξάνεται περίπου κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα, τόσο για το 1991 όσο και για το 1992.

Παρά την επιβράδυνση της δραστηριότητας και την ανατίμηση των νομισμάτων τους με βάση τον αποπληθωριστή της ιδιωτικής κατανάλωσης, παρατηρήθηκε στις προαναφερόμενες χώρες μια ελαφρά επιτάχυνση του πληθωρισμού το 1990. Στη Γαλλία, στην Ιταλία και την Ισπανία, η αύξηση του πληθωρισμού ήταν περιορισμένη (κάτω του ¼ μιας εκατοστιαίας μονάδας), αλλά το επίπεδο του πληθωρισμού παρέμεινε στην Ιταλία και την Ισπανία τουλάχιστον διπλάσιο απ' ό,τι στη Γαλλία, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο η επιτάχυνση του πληθωρισμού ήταν σαφώς εντονότερη (¼ μιας εκατοστιαίας μονάδας). Εντούτοις, σε όλες αυτές τις χώρες είναι αναγκαίο να συνεχιστεί η βελτίωση των προοδευτικών παραγόντων της οικονομικής ανάπτυξης, να τεθεί υπό έλεγχο ο πληθωρισμός και, κυρίως, τώρα που επιβραδύνεται η αύξηση της παραγωγικότητας, να συγκρατηθεί η εξέλιξη των μισθών.

2. Στη Γερμανία συνεχίζεται όμως η ισχυρή επέκταση

Από την άλλη πλευρά, η ενοποίηση της Γερμανίας έδωσε νέα πνοή στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και προκάλεσε σημαντικές μεταβολές στη δημοσιονομική κατάσταση και στο ισοζύγιο πληρωμών. Πράγματι, ενώ αναμένεται ότι η δημοσιονομική επέκταση για το σύνολο της

Γερμανίας στο διάστημα μεταξύ 1989 και 1991 θα είναι της τάξης του 5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, το πλεόνασμα του ισοζυγίου πληρωμών θα εξαφανιστεί ουσιαστικά κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου. Οι σημαντικές τρέχουσες και κεφαλαιακές μεταβιβάσεις από την Δυτική Γερμανία προς τα πέντε νέα Länder μετατράπηκαν εν μέρει σε πρόσθετη ζήτηση εισαγωγών εκ μέρους των τελευταίων, πράγμα που οδήγησε σε σημαντική αύξηση των δυτικογερμανικών εξαγωγών. Αυτή η εξέλιξη τόνωσε την τελική ζήτηση στη Δυτική Γερμανία και προκάλεσε μία ταχεία αύξηση των εισαγωγών από την αλλοδαπή.

Συγχρόνως, οι φορολογικές απαλλαγές που αντιπροσωπεύουν περίπου 1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, η μαζική μετανάστευση από την Ανατολή και η αύξηση της απασχόλησης ενόησαν την ιδιωτική κατανάλωση. Αυτοί οι θετικοί παράγοντες της εσωτερικής ζήτησης ενόησαν μια πισθητή αύξηση των επενδύσεων, ιδίως σε κεφαλαιουχικά αγαθά. Οι εξαγωγές κεφαλαίων από τη Γερμανία προς την αλλοδαπή αναμένεται ότι θα μειωθούν λόγω της εξάλειψης του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Για τις χώρες εταίρους αυτό το φαινόμενο αντισταθμίζεται όμως από την ισχυρή αύξηση των εισαγωγών, η οποία τονώνει τη ζήτηση σ' αυτές τις χώρες.

Οι χώρες που ευνοούνται κυρίως από τη γερμανική επέκταση και συνεχίζουν να σημειώνουν ευνοϊκά ποσοστά οικονομικής ανάπτυξης — που ενισχύονται από υψηλό επίπεδο επενδύσεων — είναι οι χώρες της Μπενελούξ. Αλλά και στις χώρες αυτές ο πληθωρισμός έχει επιταχυνθεί ιδίως λόγω της εξέλιξης των μισθών.

B. Το διεθνές περιβάλλον επιδεινώνεται

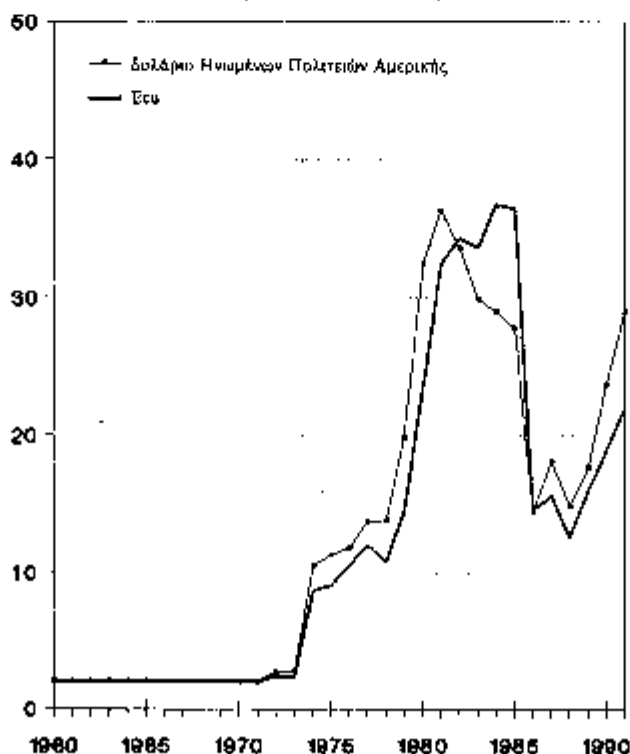
Από τα μέσα του 1990, ορισμένα εξωτερικά γεγονότα έχουν επιδεινώσει τις οικονομικές προοπτικές της Κοινότητας: η κρίση του Κόλπου, και η επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και του διεθνούς εμπορίου. Μολονότι δεν πρέπει να αναμένεται ότι αυτά τα γεγονότα θα επηρεάσουν κατ' ανάγκη τις οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα κατά μόνιμο τόπο, υπονομεύουν τις προοπτικές σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης βραχυπρόθεσμα.

1. Οι οικονομικές επιπτώσεις της αύξησης της τιμής του πετρελαίου

Η κρίση του Κόλπου προκάλεσε άμεση μείωση της παγκόσμιας προσφοράς πετρελαίου περίπου κατά 7%, η οποία έχει τώρα αντισταθμιστεί από την αύξηση των προμηθειών από άλλες χώρες. Οι αβεβαιότητες όσον αφορά το μελλοντικό εφοδιασμό είχαν σαν αποτέλεσμα να αυξηθεί κατακόρυφα η τιμή του πετρελαίου, που από 21 δολάρια το βαρέλι στα τέλη Ιουλίου αυξήθηκε σε 35 δολάρια περίπου το βαρέλι στα τέλη Οκτωβρίου. Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου η τιμή ήταν εξαιρετικά ασταθής και σε μεμονωμένες περιπτώσεις ξεπέρασε τα 40 δολάρια το βαρέλι.

Διάγραμμα 1

Τιμές εισαγωγής πετρελαίου Κοινότητα των 12

Για τις χώρες που εισάγουν πετρέλαιο, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου ήταν μέχρι τώρα λιγότερο σημαντική σε σχετικούς όρους απ' ό,τι κατά τις δύο προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις του 1973 και 1979 (διάγραμμα 1). Αν ληφθεί υπόψη η μέση τιμή κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, η αύξηση της τιμής εκφρασμένη σε δολάρια είναι της τάξης του 60%, ενώ ανερχόταν σε 300% το 1973 και 200% το 1979/80.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Επιπτώσεις από την αύξηση της παγκόσμιας τιμής πετρελαίου σε 25 δολάρια το βαρέλι

(Ποσοστιαίες αποκλίσεις από την υπόθεση αναφοράς)

	1990	1991
Βιομηχανικές χώρες:		
— πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόντος	-0,2	-0,5
— πληθωρισμός	+0,3	+0,5
Κοινότητα:		
— πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόντος	-0,2	-0,5
— πληθωρισμός	+0,3	+0,5
Αναπτυσσόμενες χώρες:		
που δεν παράγουν πετρέλαιο πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόντος		
Εξαγωγείς πρώτων υλών	-0,4	-0,9
— Εξαγωγείς βιομηχανικών προϊόντων	-0,2	-0,4
— Εξαγωγείς πετρελαίου	+2,0	+4,5

Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου συνεπάγεται σημαντική μεταφορά προσόδων από τις χώρες που εισάγουν στις χώρες που εξάγουν πετρέλαιο. Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου συνεπάγεται άνοδο των εσωτερικών τιμών και πτώση της εσωτερικής ζήτησης και της παραγωγής. Με αμετάβλητες νομισματικές πολιτικές, μια τέτοια αύξηση συνεπάγεται επίσης άνοδο των ονομαστικών επιτοκίων. Εξάλλου, η αστάθεια της τιμής του πετρελαίου δημιουργεί σοβαρές αβεβαιότητες για την οικονομία που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις προσδοκίες.

Προσομοιώσεις που βασίζονται στην υπόθεση εργασίας ότι η μέση τιμή του πετρελαίου το 1991 θα είναι 25 δολάρια το βαρέλι οδηγούν στα ακόλουθα συμπεράσματα όσον αφορά τις πιθανές επιπτώσεις (πίνακας 2): στις βιομηχανικές χώρες και στην Κοινότητα, το ποσοστό αύξησης του πραγματικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος θα είναι, το 1991, κατώτερο κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα από την υπόθεση αναφοράς, σύμφωνα με την οποία η τιμή του πετρελαίου θα ήταν 17,8 δολάρια το βαρέλι και το ποσοστό οικονομικής ανάπτυξης, σε σταθερές τιμές, περίπου 3%.

Εντούτοις, οι αναπτυσσόμενες χώρες που εισάγουν πετρέλαιο θα δεχθούν σκληρότερο πλήγμα: το ποσοστό ανάπτυξης των χωρών που εξάγουν βασικά προϊόντα θα είναι κατώτερο κατά 0,9% από την υπόθεση αναφοράς, ενώ εκείνο των χωρών που εξάγουν μεταποιημένα προϊόντα θα είναι κατώτερο περίπου κατά 0,4%. Στις βιομηχανικές χώρες και στην Κοινότητα, ο πληθωρισμός θα είναι κατά 0,5 υψηλότερος από το ποσοστό της υπόθεσης αναφοράς.

Αν όμως η τιμή του πετρελαίου παραμείνει καθόλη τη διάρκεια του 1991 στο μέσο επίπεδο της περιόδου Σεπτεμβρίου έως Οκτωβρίου 1990 (περίπου 35 δολάρια το βαρέλι), η έκταση των επιπτώσεων που αναφέρονται ανωτέρω θα διπλασιαστεί. Η τεχνική υπόθεση στην οποία βασίστηκαν οι προβλέψεις για την Κοινότητα βρίσκεται σε ένα ενδιάμεσο επίπεδο, δηλαδή ότι η τιμή του πετρελαίου θα μείνει αμετάβλητη σ' αυτό το επίπεδο κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 1991, αλλά θα πέσει στα 25 δολάρια περίπου το βαρέλι κατά μέσο όρο το δεύτερο εξάμηνο.

Οι χώρες της Ανατολικής και κεντρικής Ευρώπης απειλούνται από μια τριπλή κρίση. Οι προτιμησιακές συμφωνίες που υπήρχαν με την Σοβιετική Ένωση και επέτρεπαν σ' αυτές τις χώρες να προμηθεύονται πετρελαϊκά προϊόντα σε τιμές χαμηλότερες από τις τιμές της αγοράς θα λήξουν στο τέλος του 1990. Σ' αυτές τις χώρες, η προσαρμογή των τιμών θα προσλάβει σημαντικές διαστάσεις δεδομένου ότι στην απώλεια των προτιμησιακών συμφωνιών θα προστεθεί ο αντίκτυπος της κρίσης του Κόλπου. Αυτά τα στοιχεία μαζί με την απώλεια της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας ως εμπορικού εταίρου θα επιδεινώσουν την οικονομική αποδιοργάνωση που έχει προκαλέσει η κατάρρευση των συστημάτων κεντρικού σχεδιασμού.

Οι συνέπειες της κρίσης του Κόλπου για την Κοινότητα αναμένεται ότι θα είναι σαφώς λιγότερο σημαντικές από εκείνες της πρώτης και την δεύτερης πετρελαϊκής κρίσης.

— Πρώτον, λόγω των διακυμάνσεων της ισοτιμίας μεταξύ του δολαρίου και του Ecu, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου θα κλιμακωθεί σε περίοδο τριών ετών (πίνακας 3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Τιμή πετρελαίου

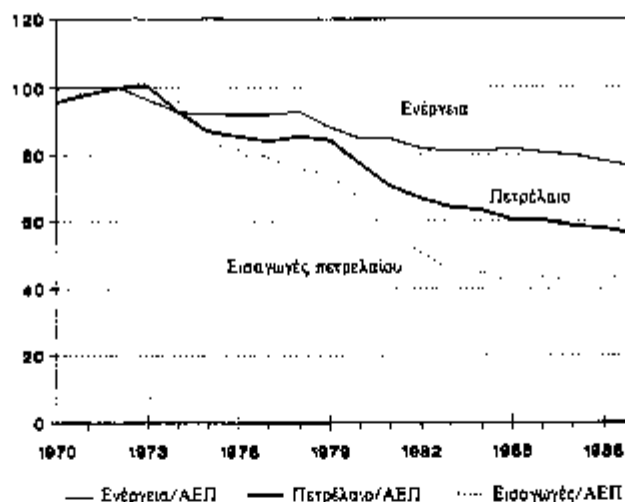
	1988	1989		1990		1991 (*)	
	Επίπεδο	Επίπεδο	Μεταβολή (%)	Επίπεδο	Μεταβολή (%)	Επίπεδο	Μεταβολή (%)
Δολάρια/ανά βαρέλι	14,9	17,7	+ 18,8	23,7	+ 33,9	29,0	+ 22,4
Δολάρια/Εcu	0,847	0,907	+ 7,1	0,796	- 12,2	0,755	- 5,2 (*)
Εcu ανά βαρέλι	12,6	16,0	+ 27,0	18,9	+ 18,1	22,0	+ 16,4

(*) Πρόβλεψη.

(**) Η τιμή του δολαρίου υποτίθεται ότι θα παραμείνει στα επίπεδα που βρισκόταν στα μέσα Οκτωβρίου 1990

- Δεύτερον, η ενεργειακή εξάρτηση της Κοινότητας έχει περιοριστεί σημαντικά σε σχέση με τις προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις: το 1989, ο όγκος των ενεργειακών αναγκών ανά μονάδα ΑΕΠ ήταν κατώτερος περίπου κατά 25 % σε σχέση με το 1970, και τούτο χάρη στα μέτρα εξοικονόμησης της ενέργειας (διάγραμμα 2). Η ένταση σε πετρέλαιο της παραγωγής μειώθηκε ακόμη περισσότερο (κατά 45 %) λόγω της διαφοροποίησης των χρησιμοποιούμενων πηγών ενέργειας. Οι εισαγωγές πετρελαίου είναι περισσότερο από 55 % χαμηλότερες λόγω της αύξησης της παραγωγής πετρελαίου στην Κοινότητα.

Διάγραμμα 2

Ένταση ενέργειας ανά μονάδα πραγματικού ακαθάριστων εγχώριου προϊόντος
Κοινότητα των 12 (1972 = 100)

Η συνολική εικόνα που σκιαγραφήθηκε προηγουμένως πρέπει να τόσο να διαφοροποιηθεί ανάλογα με την κάθε χώρα. Αν και η συνολική ενεργειακή ένταση μπόρεσε να μειωθεί, σε παρόμοιες αναλογίες, σε εννέα χώρες μέλη της Κοινότητας (περίπου - 30 % κατά μέσο όρο), η ένταση αυτή αυξήθηκε στην Ισπανία (+ 10 %) και κυρίως στην Ελλάδα (+ 23,7 %) και στην Πορτογαλία (+ 26 %), λόγω της μετάβασης σε παραγωγικές διαρθρώσεις με μεγαλύτερο βιομηχανικό περιεχόμενο.

- Τρίτον, η οικονομική κατάσταση και ειδικότερα η αποδοτικότητα των επενδύσεων στην Κοινότητα είναι επίσης κατά πολύ καλύτερες απ' ό,τι ήταν κατά την περίοδο των προηγούμενων κρίσεων, όπου η οικονομία βρισκόταν σε κατάσταση υπερθέρμανσης και ο πληθωρισμός επιταχύνετο διαρκώς.
- Τέταρτον, η Κοινότητα έχει διδαχθεί από τα μαθήματα του παρελθόντος. Οι δύο προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις επέτρεψαν να αντληθούν πολύτιμα συμπεράσματα για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων.

Πάντως, αν η παρούσα αύξηση της τιμής του πετρελαίου παραμείνει μέσα στα όρια των προαναφερόμενων υποθέσεων, για να μη γίνει αποδεκτή η πληθωριστική έξαρση και η διακίνηση της θα απαιτηθεί μια προσαρμογή των πολιτικών. Αν εφαρμοσθούν ορθά τέτοιες πολιτικές, τότε η κρίση του Κόλπου δεν πρέπει κατ' ανάγκη να οδηγήσει σε μόνιμη επιδείνωση των προσδιοριστικών παραγόντων της οικονομικής ανάπτυξης και της σταθερότητας στην Κοινότητα.

2. *Αργός ρυθμός ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και έντονη πλην όμως επιβραδυνόμενη ανάπτυξη στην Ιαπωνία*

Ήδη πριν από το ξέσπασμα της κρίσης στον Κόλπο ήταν εμφανής η έντονη επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η αναμενόμενη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ θα είναι μικρότερη από 1 % κατά το 1990 και σχεδόν ένα τέταρτο της μονάδας κατά το 1991 (πίνακας 4). Ιδιαίτερα η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις θα είναι χαμηλότερες από τις αναμενόμενες. Συγχρόνως οι πληθωριστικές πιέσεις θα είναι εντονότερες, και ο πληθωρισμός θα ανέλθει σε 6,3 % κατά το 1991.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, κυριότεροι οικονομικοί δείκτες

(% του ΑΕΠ)

	1988	1989	1990	1991 (*)
Πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	+ 4,6	+ 3,0	+ 1,0	+ 0,3
Επενδύσεις	+ 5,4	- 1,6	- 0,4	- 1,0
Τιμές καταναλωτών	+ 4,1	- 4,4	- 5,1	+ 6,3
Δημοσιονομικό υπόλοιπο	- 2,0	- 2,0	- 2,3	- 2,3
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	- 2,4	- 1,8	- 1,7	- 1,8

(*) Προβλέψεις.

Παρά την αισθητά χαμηλότερη εγχώρια ανάπτυξη, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα βελτιωθεί ελάχιστα κατά το 1990 και 1991, και αφετέρου το έλλειμμα του δημοσίου τομέα αναμένεται να σημειώσει ελαφρά αύξηση.

Η βραδεία οικονομική δραστηριότητα είχε σαν αποτέλεσμα την σημαντική χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής. Η προκύπτουσα διύρυνση της αρνητικών διαφορών μεταξύ των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων ως προς το ιαπωνικό γιεν και το γερμανικό μάρκο καθώς και η μη ικανοποιητική εικόνα της αμερικανικής οικονομίας οδήγησαν σε συνεχή πτώση του δολαρίου για την υπό εξέταση περίοδο. Η αύξηση των εισαγωγών αναμένεται να επιβραδυνθεί, αφού θα είναι μόνο 2,5 %, σε σχέση με 6 % που ήταν ο μέσος όρος για την περίοδο 1980-1989.

Οι ανεπαρκείς εγχώριες αποταμιεύσεις, που είναι κυρίως αποτέλεσμα του ελλείμματος του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού, συνεχίζουν να αποτελούν κρίσιμο παράγοντα της οικονομικής πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η περαιτέρω σταθεροποίηση της δημοσιονομικής κατάστασης κρίνεται απαραίτητη για να περιοριστεί η απορρόφηση των επενδυτικών πόρων, κυρίως στα πλαίσια της τεράστιας ζήτησης για επενδύσεις στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη. Οι περισσότερο δραστικές ενέργειες για τη βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης είναι δυνατόν να συμβάλουν στη διεθνή διαδικασία προσαρμογής.

Στην Ιαπωνία, η πραγματική αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος αναμένεται να σημειώσει επιβράδυνση από 6 % το 1990 σε 4 % το 1991, κυρίως λόγω υψηλών επιτοκίων. Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός ανάπτυξης και οι επικρατούσες διεθνώς δυσμενείς συνθήκες συμβάλλουν στην περαιτέρω μείωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Ο πληθωρισμός αναμένεται να κινηθεί σε μέτρια επίπεδα.

3. *Επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου*

Η εξωτερική οικονομική κατάσταση πρόκειται επίσης να επηρεαστεί από την αναγκαία μεταρρύθμιση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες θα περάσουν από καθεστώς ελεγχόμενης οικονομίας σε καθεστώς οικονομίας της αγοράς. Η ενσωμάτωση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας θα αυξήσει σημαντικά τη ζήτηση κεφαλαίων η οποία θα προστεθεί στις υψηλές ήδη ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών. Εάν δεν αυξηθούν οι αποταμιεύσεις θα διατηρηθούν τα επιτόκια σε υψηλά επίπεδα.

Η επιβράδυνση της ανάπτυξης των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου και των επιπτώσεών της στις αναπτυσσόμενες χώρες και η αναπόφευκτη μεταρρύθμιση στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη θα έχουν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός διεθνούς περιβάλλοντος με λιγότερες προοπτικές ανάπτυξης. Κατά το 1991, το πραγματικό ακαθάριστο

εγχώριο προϊόν εκτός της Κοινότητας θα πρέπει να σημειώσει αύξηση σε ποσοστό λιγότερο από μία εκατοστιαία μονάδα. Κατά συνέπεια, το διεθνές εμπόριο, εξαιρουμένων των χωρών της Κοινότητας αναμένεται να αυξηθεί κατά το 1991 σε ποσοστό λιγότερο από 4,5% σε πραγματικούς όρους, που είναι χαμηλότερο από το 6% που σημειώθηκε κατά το 1990 και και το 7,4% κατά το 1989. Επιπλέον, οι κοινοτικές εξαγωγές στον υπόλοιπο κόσμο θα επηρεαστούν αρνητικά από την περαιτέρω ανατίμηση των κοινοτικών νομισμάτων. Μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου 1990, το Ecu είχε ήδη ανατιμηθεί κατά 25% σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο όρο του 1989. Η επιτυχής έκβαση του Uruguay Round αποτελεί ουσιαστική προϋπόθεση για την αναθέρμανση του διεθνούς εμπορίου.

Γ. Η εικόνα για το 1991 και 1992

Η άνοδος των τιμών του πετρελαίου, η επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου, η ύφεση στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και η έντονη ανατίμηση των κοινοτικών νομισμάτων απέναντι στο αμερικανικό δολάριο, θα συμβάλουν στη μείωση του ρυθμού ανάπτυξης για το 1991 στο επίπεδο του 2%, το οποίο είναι χαμηλότερο σε σχέση με το 2,9% για το 1990 και 3,3% για το 1989. Η γενική αυτή επιβράδυνση χαρακτηρίζεται πάλι από σημαντικές διαφορές μέσα στην Κοινότητα: ο ρυθμός ανάπτυξης για τη Δυτική Γερμανία, το Λουξεμβούργο και την Πορτογαλία θα είναι περίπου 3%, ενώ για τη Δανία, την Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο θα ανέλθει περίπου σε 1%. Στις υπόλοιπες χώρες το ποσοστό ανάπτυξης θα πλησιάζει περίπου τον μέσο όρο. Όλα τα συστατικά στοιχεία της εγχώριας ζήτησης αναμένεται να σημειώσουν κάμψη και ιδίως οι επενδύσεις.

Ο ρυθμός αύξησης της απασχόλησης θα σημειώσει επιβράδυνση και θα κυμανθεί από 1,5% κατά μέσο όρο για την περίοδο 1987-1990, σε 0,6% για το 1991 με τρόπο ώστε να πάψει πλέον η σταθερή μείωση του ποσοστού ανεργίας η οποία είχε παρατηρηθεί στις περισσότερες χώρες κατά τα τελευταία χρόνια. Η δημοσιονομική κατάσταση των χωρών της Κοινότητας θα σημειώσει κάποια ελαφρά επιδείνωση, κυρίως λόγω της διεύρυνσης του δημοσιονομικού ελλείμματος στη Γερμανία το οποίο αγγίζει το 5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Κατά το 1992, ενώ η απόδοση των επενδύσεων θα παραμείνει βασικά η ίδια, οι προοπτικές ανάπτυξης είναι θετικές: η εγχώρια ζήτηση θα αυξηθεί κατά 3%, από 2,3% κατά το 1991, κυρίως λόγω της αναλωπώρωσης των επενδύσεων.

Η εικόνα για το 1991 και 1992 εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αβεβαιότητα που επικρατεί σε διεθνή κλίμακα, κυρίως λόγω της εξέλιξης των τιμών του πετρελαίου και του δολαρίου. Η πορεία της τιμής του πετρελαίου θα επηρεαστεί σημαντικά από το αποτέλεσμα της διαμάχης στον Κόλπο.

Η δεύτερη πηγή αβεβαιότητας αφορά τις εξελίξεις στις Ηνωμένες Πολιτείες. Συνολικά, η υποτίμηση του δολαρίου είχε μέχρι σήμερα ευνοϊκές επιπτώσεις για την Κοινότητα, λόγω της σε μεγάλο βαθμό εξουδετέρωσης των πληθωριστικών επιπτώσεων των υψηλότερων τιμών του πετρελαίου, ενώ οι αρνητικές επιπτώσεις στην ήδη ζωνηρή δραστηριότητα δεν αποτέλεσαν πηγή ιδιαίτερης ανησυχίας. Μια περαιτέρω σημαντική και απότομη πτώση του δολαρίου θα μπορούσε πάντως, παράλληλα με τις ευνοϊκές επιπτώσεις στον πληθωρισμό, να έχει σοβαρές συνέπειες για τις εξαγωγές και τις επενδύσεις και θα μπορούσε να θέσει σε δοκιμασία την σταθερότητα του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος.

II. ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΘΑΣΗ ΤΗΣ ΟΝΕ

Η Κοινότητα θα πρέπει να στηριχθεί στις δικές της δυνάμεις για να διατηρήσει την οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση κάτω από τις σημερινές δυσμενείς εξωτερικές συνθήκες. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ενός κλίματος σταθερότητας. Για το λόγο αυτό η Κοινότητα θα πρέπει να συνεχίσει περιοριστικές, νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές, οι οποίες θα συμβάλλουν στην διατήρηση των ευνοϊκών βασικών αναπτυξιακών δεδομένων. Η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και άλλων διαρθρωτικών πολιτικών, η περαιτέρω βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής καθώς και του περιβάλλοντος θα ενισχύσουν το δυναμικό της Κοινότητας.

Επιπλέον, η πρώτη φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης θα επιβάλει μεγαλύτερες απαιτήσεις σύγκλισης στους τομείς των τιμών και του κόστους, της δημοσιονομικής και εξωτερικής θέσης. Σε μερικές περιπτώσεις οι απαιτήσεις προσαρμογής θα είναι μεγάλες. Ορισμένα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν τώρα μεσοπρόθεσμα προγράμματα προσαρμογής για να εξασφαλιστεί ότι όλα τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να εισέλθουν στην τελική φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η επιδείνωση των προοπτικών βραχυπρόθεσμης ανάπτυξης της Κοινότητας δεν αλλάζει κατ'ανάγκη την βασική θετική εκτίμηση των υφιστάμενων δυνατοτήτων της κοινοτικής οικονομίας. Οι δυσμενείς ενδογενείς και εξωγενείς παράγοντες θα έχουν ως αναπόφευκτη συνέπεια μια σχετική επιβράδυνση

του ρυθμού ανάπτυξης. Εάν όμως ακολουθηθούν οι απαραίτητες πολιτικές τότε η αποδοτικότητα θα παραμείνει θετική και η επενδυτική δραστηριότητα θα εμφανίσει εκ νέου ισχυρή άνοδο οδηγώντας στη δημιουργία σημαντικού αριθμού θέσεων απασχόλησης. Για να υπάρξουν όμως τα αποτελέσματα αυτά απαιτείται η ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών σύμφωνα με την απόφαση πολυμερούς εποπτείας κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσεως.

A. Διατήρηση της σταθερότητας και του αναπτυξιακού κλίματος

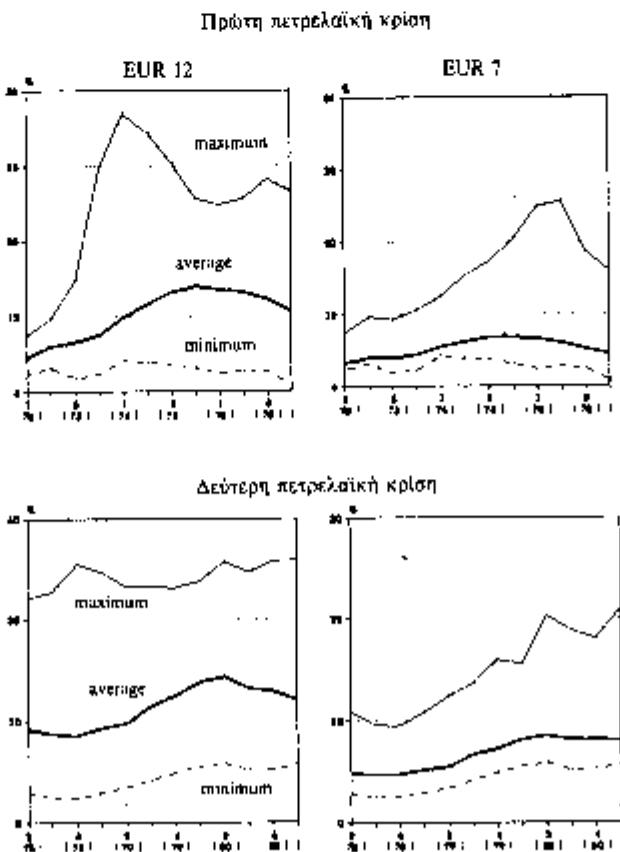
Παρά τη σημαντική ανατίμηση του Ecu και τη μείωση του ρυθμού ανάπτυξης, ο πληθωρισμός παραμένει σε υψηλά επίπεδα και αποτελεί, ως εκ τούτου, την βασικότερη αιτία ανησυχίας στην παρούσα κατάσταση για την ανάληψη της κατάλληλης πολιτικής. Η άνοδος της τιμής του πετρελαίου έρχεται να προστεθεί στην ήδη υπάρχουσα αυξητική τάση του κόστους και των τιμών. Η χαλάρωση της μισθολογικής πολιτικής που ακολουθήθηκε κατά τη δεκαετία του 1980 είναι κατανοητή μετά από μια μακρά περίοδο οικονομικής ανάκαμψης, πλην όμως θέτει σε κίνδυνο τις προοπτικές μεσοπρόθεσμης ανάπτυξης: η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα και απαιτεί την πραγματοποίηση μεγάλων επενδύσεων για μια περίοδο αρκετών ετών καθώς και υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, ιδίως στις λιγότερο ευημερούσες χώρες και περιοχές, για να επανέλθουν σε κάποια ικανοποιητική κατάσταση από πλευράς απασχόλησης.

Για να συνεχιστεί το ικανοποιητικό κλίμα ανάπτυξης στην Κοινότητα, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα η απειλή του πληθωρισμού που προκαλείται από την αύξηση των μισθολογικών δαπανών καθώς και από την πρόσφατη άνοδο των τιμών του πετρελαίου, αποφεύγοντας συγχρόνως τις αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών. Θα πρέπει συνεπώς να εξαχθούν τα κατάλληλα συμπεράσματα από τις προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις, συμπεριλαμβανόμενης της ενίσχυσης των ενεργειών επαγγελματικής κατάρτισης για τη στήριξη των απαιτούμενων προσαρμογών.

1. Αποφυγή της σπειροειδούς πληθωριστικής διαδικασίας

Διάγραμμα 3

Διακίνηση των τιμών μετά τις δύο πετρελαϊκές κρίσεις

Οι δύο προηγούμενες πετρελαϊκές κρίσεις είχαν χαρακτηριστεί από απότομη επιδείνωση του πληθωρισμού και αύξηση των αποκλίσεων των ποσοστών πληθωρισμού στα κράτη μέλη, όπως παρατηρήθηκε ιδίως κατά την πετρελαϊκή κρίση του 1973.

Η θέσπιση ιδιαίτερα χαλαρών και συγκρουόμενων πολιτικών μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί μία από τις βασικές αιτίες για την απουσία αποτελεσματικής σύγκλισης στην Κοινότητα κατά τη διάρκεια του δευτέρου ημισαίου της δεκαετίας του '70 (διάγραμμα 3).

Η αντιμετώπιση της δεύτερης πετρελαϊκής κρίσης του 1979/80 έδειξε ότι υπήρχε καλύτερος συντονισμός των πολιτικών, κυρίως λόγω της παρουσίας του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος. Επειδή όμως οι επιπτώσεις από την πετρελαϊκή κρίση του 1973 δεν είχαν απορροφηθεί πλήρως, η διασπορά παρέμενε σε υψηλά επίπεδα. Η βελτίωση της εσωτερικής συνοχής της Κοινότητας απαιτήσε μακρόχρονες και επίπονες προσπάθειες καθόλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980.

Από την κρίση του 1979, βελτιώθηκε σημαντικά η συναίνεση στην οικονομική πολιτική καθώς και στο συντονισμό της νομισματικής πολιτικής, γεγονός που διευκολύνει την εφαρμογή μιας συντονισμένης στρατηγικής.

Η προηγούμενη εμπειρία των πετρελαϊκών κρίσεων συνηγορεί υπέρ μιας οικονομικής πολιτικής η οποία δεν επιχειρεί να αντισταθμίσει τις απώλειες στην πραγματική ζήτηση και το εισόδημα που απορρέουν από την άνοδο της τιμής του πετρελαίου, και η οποία παραμένει προσανατολισμένη στην συνολική σταθερότητα των τιμών.

Θα πρέπει συνεπώς:

- οι κυβερνήσεις να επιτρέψουν την καθολική μεταφορά της αύξησης των τιμών εισαγωγής πετρελαίου επί των πετρελαϊκών προϊόντων στην εγχώρια αγορά· επιπλέον πρέπει να ενισχυθούν οι πολιτικές εξοικονόμησης ενέργειας για να μειωθεί περαιτέρω η ενεργειακή εξάρτηση,
- να διατηρηθούν και να ενισχυθούν οι ενέργειες νομισματικής πολιτικής για την καταπολέμηση του πληθωρισμού. Θα πρέπει καταρχήν να αποφευχθεί η ανάπτυξη μιας σπείροειδούς σχέσης τιμών-μισθών, μη αφήνοντας καμία αμφιβολία σχετικά με την πρόθεση παρεμπόδισης των πληθωριστικών εξελίξεων εκ μέρους των αρμόδιων αρχών,
- να συνεχιστεί η μεσοπρόθεσμη παγιοποίηση του προϋπολογισμού στα πλαίσια της δημοσιονομικής πολιτικής, και να μη γίνεται προσπάθεια αντιστάθμισης των αναπόφευκτων απωλειών τις οποίες συνεπάγονται οι διάφορες πετρελαϊκές κρίσεις τόσο για την ιδιωτική ζήτηση όσο και για το εισόδημα,
- να ενισχυθεί ο συντονισμός των πολιτικών κατά την πρώτη φάση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Μέχρι σήμερα, οι νομισματικές πολιτικές στην Κοινότητα είχαν σε μεγάλο βαθμό περιοριστικό χαρακτήρα. Η πρόσφατη αντίθεση των κοινοτικών νομισμάτων συμβάλει στη μερική αντιστάθμιση των πληθωριστικών πιέσεων θέτοντας στις νομισματικές αρχές το δύσκολο ερώτημα σχετικά με το εάν είναι αρκετή η συγκράτηση των εγχώριων μισθολογικών πιέσεων. Η απότομη μεταβολή της καμπύλης αποδοτικότητας λόγω της αύξησης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων προκαλεί ορισμένες ανησυχίες διότι μπορεί να συνεπάγεται, εκτός από τις μεγάλες ανάγκες κεφαλαίων, υψηλές πληθωριστικές προσδοκίες. Για το λόγο αυτό είναι αναγκαία η ανάληψη σταθερών και αποτελεσματικών ενεργειών στα πλαίσια των πολιτικών που πρέπει να ακολουθηθούν.

Οι πολιτικές πάντως που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα δεν παρουσίασαν την επιθυμητή σύγκλιση. Η μείωση των επιτοκίων σε εποχή αυξανόμενου πληθωρισμού είναι ενδεικτικό της πολιτικής βούλησης των αρχών για την καταπολέμηση των πληθωριστικών προσδοκιών. Εάν δεν αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά και από την αρχή οι επιπτώσεις λόγω άνοδου των τιμών του πετρελαίου καθώς και των εγχώριων μισθολογικών εξελίξεων, τότε θα απαιτηθεί σε μεταγενέστερο στάδιο η λήψη αυστηρότερων και δαπανηρότερων μέτρων για την αντιμετώπιση των πληθωριστικών πιέσεων.

Η απελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων καθώς και η μεγάλη σταθερότητα των επιτοκίων στα πλαίσια του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος είχαν σαν αποτέλεσμα να καταστήσουν λιγότερο αποτελεσματικές τις περιοριστικές νομισματικές πολιτικές. Τα επιτόκια χρησιμοποιούνται όλο και λιγότερο λόγω επιβάρυνσης της νομισματικής πολιτικής. Υπάρχει άρα ανάγκη μεγαλύτερου συντονισμού των οικονομικών πολιτικών. Η ενίσχυση της συμμετρίας στο εσωτερικό του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος πρέπει να συνοδεύεται από ουσιαστικό συντονισμό των προσπαθειών εκ μέρους των νομισματικών αρχών με σκοπό τη διατήρηση της συνολικής σταθερότητας.

Για να αποφευχθεί η υπερβολική επιβάρυνση της νομισματικής πολιτικής, θα πρέπει η δημοσιονομική πολιτική να συνεχίσει την επιδίωξη των μεσοπρόθεσμων στόχων παγιοποίησης, ακόμα και εάν τα αποτελέσματα των «αυτομάτων σταθεροποιητών» και των αυξανόμενων επιτοκίων οδηγούν σε προσωρινή επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μην χρησιμοποιεί ο δημόσιος τομέας την αποταμίευση σαν μέσο για την χρηματοδότηση των τρεχουσών δαπανών. Οι τεράστιες επενδυτικές ανάγκες στην Κοινότητα και στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη θα οδηγήσουν σε αύξηση των πραγματικών επιτοκίων και υποχώρηση των

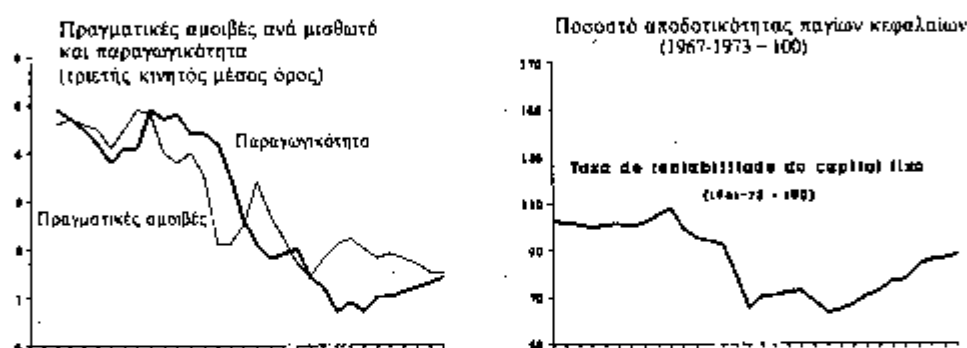
επενδύσεων εκτός εάν αυξηθούν σημαντικά οι αποταμιεύσεις. Η αύξηση των αποταμιεύσεων του δημοσίου τομέα αποτελεί τον πλέον άμεσο τρόπο αύξησης της εθνικής αποταμίευσης. Στην Ελλάδα και την Ιταλία, αλλά και στο Βέλγιο, την Πορτογαλία, τις Κάτω Χώρες και την Ιρλανδία η αρνητική αποταμίευση του δημοσίου τομέα παραμένει σε σημαντικά επίπεδα. Στις χώρες αυτές, θα πρέπει ο δημόσιος τομέας να συμβάλει περισσότερο στην εθνική αποταμίευση.

Η απότομη αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος στη Γερμανία που προέρχεται από την ενοποίηση αποτελεί επίσης λόγο ανησυχίας διότι επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τη νομισματική πολιτική καθώς και τις κεφαλαιαγορές, και είναι δυνατόν να διατηρήσει αλλά και να εντείνει τις πληθωριστικές πιέσεις λόγω της ανόδου των τιμών πετρελαίου.

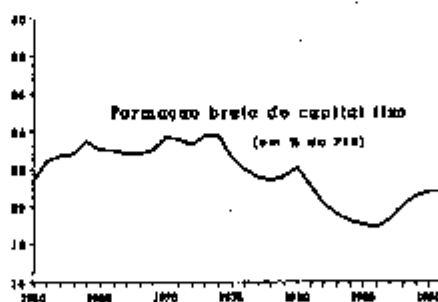
2. Διαφύλαξη των θεμελιωδών προϋποθέσεων συνεχούς ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης

Διάγραμμα 4

Ευνοϊκοί παράγοντες ανάπτυξης (% ή δείκτης)

Ακαθάριστες επενδύσεις παγίων κεφαλαίου (% του ΑΕΠ)

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 σημειώθηκε σημαντική βελτίωση των βασικών προϋποθέσεων ανάπτυξης στην Κοινότητα (διάγραμμα 4). Η θέσπιση των κατάλληλων νομισματικών και δημοσιονομικών πολιτικών θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι η εισοδηματική απώλεια λόγω της αύξησης των τιμών του πετρελαίου κατανέμεται ανάλογα μεταξύ των μισθών και των κερδών ούτως ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις επί της αποδοτικότητας των επενδύσεων. Η οικονομική πολιτική δεν μπορεί να παρεμποδίσει την προσωρινή επιβράδυνση της ανάπτυξης, πλην όμως με την πρόληψη των δευτερευουσών πληθωριστικών επιπτώσεων θα καταστήσει δυνατή τη διατήρηση των βασικών μεσοπρόθεσμων προϋποθέσεων υγιούς ανάπτυξης.

Σύμφωνα με την εμπειρία των δύο προηγούμενων πετρελαϊκών κρίσεων η εξέλιξη των μισθών θα παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση του αναπτυξιακού δυναμικού της Κοινότητας.

Η ορθή κατανομή της επιβάρυνσης από την απώλεια εισοδήματος μεταξύ του κράτους, των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, θα εξαρτηθεί από την συγκεκριμένη κατάσταση που επικρατεί σε κάθε κράτος μέλος, πλην όμως πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι όσο λιγότερο επηρεαστεί η αποδοτικότητα των επενδύσεων τόσο γρηγορότερα θα επιτευχθεί η ανάκαμψη της οικονομικής ανάπτυξης. Οι διαφορές του τρόπου κατανομής της επιβάρυνσης αυτής στα διάφορα κράτη μέλη είναι δυνατόν να θέσει σε κίνδυνο την απαραίτητη σύγκλιση των οικονομικών των κρατών μελών.

Η ύπαρξη σε ορισμένες χώρες επίσημων ή ανεπίσημων μηχανισμών αναπροσαρμογής των μισθών είναι δυνατόν να επηρεάσει αρνητικά και άνευ αιτίας την ευκαμψία των μισθών. Η δέσμευση της νομισματικής σταθερότητας κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσεως συνεπάγεται ότι οι επιπτώσεις της ακαμψίας των μισθών δεν θα εξισορροπούνται από αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών ή από προσαρμογές της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Ως εκ τούτου οι μισθοί θα πρέπει να προσαρμόζονται με μεγαλύτερη ευελιξία στην κατάσταση που επικρατεί στις ανταγωνιστικότερες χώρες.

Η ορθή στάση απέναντι στον ανταγωνισμό και το άνοιγμα των αγορών θα αποτελέσουν ένα συνεπές και αποτελεσματικό πλαίσιο θετικής προσαρμογής απέναντι στις δυνάμεις της αγοράς, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξη της βιομηχανικής πολιτικής.

B. Η εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της Κοινότητας

Οι γενικές πολιτικές οι οποίες πρέπει να εφαρμοστούν για να τεθούν σε έλεγχο οι πληθωριστικές πιέσεις καθώς και οι διακυμάνσεις των ποσοστών πληθωρισμού είναι οι ίδιες με εκείνες που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία των προϋποθέσεων υλοποίησης των μεγάλων κοινοτικών στόχων: οικονομική και νομισματική ένωση, ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, οικονομική και κοινωνική συνοχή. Συγχρόνως, οι στόχοι αυτοί συμπληρώνουν τις πολιτικές που ακολουθούνται σε εθνικό επίπεδο.

1. Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς

Για να εξασφαλισθεί το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης τέθηκε σε εφαρμογή πρόγραμμα δημιουργίας μιας αγοράς η οποία καλύπτει όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο. Ένα από τα βασικά εμπόδια τα οποία συνεχίζουν να υφίστανται στην Ευρώπη είναι η κατάμιση των αγορών της, γεγονός το οποίο καθιστά δύσκολη την επίτευξη του άριστου επιπέδου παραγωγής, καθυστερεί την τεχνολογική πρόοδο, και εμποδίζει την εξέλιξη του τομέα των υπηρεσιών, στον οποίο η ανάπτυξη είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το άνοιγμα των ευρωπαϊκών συνόρων θα ενισχύσει τον ανταγωνισμό. Η αυξημένη εξειδίκευση και αποτελεσματικότητα της παραγωγής θα βελτιώσουν σε μεγάλο βαθμό τις δυνατότητες επιλογής των καταναλωτών.

Το πρόγραμμα υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς αποτελεί την βασική κινητήρια δύναμη της εξέλιξης αυτής και βελτιώνει τις προοπτικές ανάπτυξης και ευημερίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Οι οικονομικοί φορείς αναμένουν με μεγάλη ανυπομονησία τις ιδιαίτερα ανταγωνιστικές συνθήκες που πρόκειται να ισχύσουν από το 1992 καθώς και τις νέες προϋποθέσεις και ευκαιρίες που θα παρουσιαστούν. Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να λειτουργούν διευρύνοντας τις αγορές τους και προσαρμόζοντας τις στρατηγικές τους. Πλήν των θετικών επιπτώσεων από την κατάργηση των συννοριακών ελέγχων στο εσωτερικό της Κοινότητας καθώς και την εξάλειψη των τεχνικών εμποδίων στην ελεύθερη διακίνηση αγαθών και υπηρεσιών, ιδιαίτερα όσον αφορά τις τελευταίες στον τομέα των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, η ανάπτυξη θα επηρεαστεί επίσης θετικά από την υποχρεωτική αναδιάρθρωση της βιομηχανίας καθώς και του κλάδου των υπηρεσιών όπως επίσης και από τις μεταβολές των στρατηγικών προώθησης και εμπορίας.

Η αποτελεσματική κοινοτική πολιτική του ανταγωνισμού είναι απαραίτητη στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς διότι τα μέτρα και οι πρακτικές οι οποίες περιορίζουν ή εξαφανίζουν την ύπαρξη ανταγωνισμού (αύξηση των επιδοτήσεων ή συμφωνίες καταμερισμού της αγοράς) μειώνουν τις θετικές αυτές επιπτώσεις. Η ολοκλήρωση της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς, σε σύντομο χρονικό διάστημα, με τη θέσπιση ενός κοινού νομίσματος, θα ενίσχυε περαιτέρω την εννοική διάθεση καθώς και τις προσδοκίες των επιχειρηματικών φορέων, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα.

Οι μεγάλες αυτές προσδοκίες δεν θα πρέπει να μείνουν ανεκπλήρωτες. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η τήρηση της προθεσμίας της 1ης Ιανουαρίου 1993 για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Αποτελεί συνεπώς βασική προϋπόθεση να ληφθούν το γρηγορότερο δυνατόν οι εναπομένουσες αποφάσεις επί των προτάσεων που περιλαμβάνονται στη Λευκή Βίβλο του 1985. Έχει επιτευχθεί ήδη σημαντική πρόοδος και έχουν ληφθεί αποφάσεις σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Η Επιτροπή έχει ήδη υποβάλει όλες τις προτάσεις που περιλαμβάνονται στη Λευκή Βίβλο και το Συμβούλιο έχει εγκρίνει περισσότερο από τα δύο τρίτα των προτάσεων αυτών. Η Επιτροπή στρέφει την προσοχή της στα προβλήματα εφαρμογής (έχουν ήδη ληφθεί περισσότερο από 72% των απαραίτητων εθνικών μέτρων) καθώς και στην ορθή λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Σημαντικές αποφάσεις πρέπει ακόμη να ληφθούν σε τομείς που αφορούν την πλήρη εξάλειψη των συννοριακών ελέγχων στο εσωτερικό της Κοινότητας. Το Συμβούλιο πρέπει να δώσει προτεραιότητα στους τομείς αυτούς (που αφορούν την προσέγγιση των συντελεστών έμμεσης φορολογίας) και να εσπεύσει την κατάσταση επί μονίμου βάσεως για να εξασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις λαμβάνονται με τέτοιο τρόπο που να καθιστούν αμετάκλητη την πρόοδο προς την ολική κατάργηση των εσωτερικών συνόρων, όπως συμβαίνει για το υπόλοιπο πρόγραμμα. Τα κράτη μέλη, οφείλουν να επιταχύνουν την ενσωμάτωση των αποφάσεων και να εξαλείψουν κάθε πιθανότητα καθυστέρησης μέχρι το τέλος του 1991.

2. Βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής

Η βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής θα ενισχύσει επίσης τις προοπτικές ανάπτυξης. Ένας ρυθμός ανάπτυξης μεγαλύτερος του μέσου όρου για τις λιγότερο ευημερούσες χώρες θα συνέβαλε στην άνοδο του αναπτυξιακού δυναμικού του συνόλου της κοινοτικής οικονομίας.

Η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής καθώς και ο στόχος της εναρμονισμένης ανάπτυξης όλων των ευρωπαϊκών περιοχών επιβεβαιώθηκαν στο άρθρο 130 της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης. Η άνω του μέσου όρου ανάπτυξη στις χώρες αυτές και τις περιοχές, όπως συνέβη τα τελευταία χρόνια στην Ισπανία, την Πορτογαλία και την Ιρλανδία, όχι όμως στην Ελλάδα, είχε αν αποτέλεσμα την μείωση της διαφοράς των εισοδημάτων (πίνακας 5) και αύξησε τις αναπτυξιακές δραστηριότητες για το σύνολο της Κοινότητας. Οι οικονομικά εύρωστες χώρες θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διαδικασία αυτή με τη διατήρηση ενός δυναμικού πρότυπου ανάπτυξης και το άνοιγμα των αγορών τους στο εμπόριο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Μείωση των διαφορών στην Κοινότητα
Κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τρέχουσες τιμές και αγοραστικές ισοτιμίες
(EUR 12 = 100)

	Ελλάδα	Ισπανία	Ιρλανδία	Πορτογαλία
1985	56,8	71,8	65,2	52,1
1986	55,8	72,2	63,5	52,7
1987	54,2	73,9	64,9	53,8
1988	54,3	74,7	65,2	54,0
1989	54,1	75,9	67,2	55,2
1990	53,4	76,7	68,8	56,2
1990-1985	-3,4	+4,9	+3,6	+4,1

(*) Η αναφορά στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόντος είναι δυνατό να θέσει υπερβολική εικόνα της πρόοδου στα βαθιά όπου οι μεταφορές εισοδημάτων στο εξωτερικό πιθανόν να υπερβαίνουν την αναμυστική αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Ο διπλασιασμός των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων και η παράλληλη ενίσχυση των χρηματοδοτικών μέσων θα θέσουν στη διάθεση της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Ιρλανδίας πόρους, το ύψος των οποίων θα ανέλθει σε 3 έως 5 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος κατά το 1993. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην ουσιαστική βελτίωση των διαρθρωτικών πολιτικών που έχει ήδη επιτευχθεί. Οι οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, θα πρέπει να αποτελέσουν την βάση διαρκούς σχετικής αύξησης του πραγματικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, χωρίς πληθωριστικές πιέσεις και ανεξέλεγκτες εσωτερικές και εξωτερικές ανισορροπίες. Η μείωση πάντως των αναπτυξιακών διαφορών αποτελεί κατά κύριο λόγο ευθύνη των ενδιαφερόμενων χωρών.

3. Διαρθρωτική προσαρμογή και ευελιξία της αγοράς απασχόλησης

Οι διαρθρωτικές πολιτικές βελτιώνουν τη δυνατότητα προσαρμογής των οικονομιών των κρατών μελών. Ευνοούν την ευελιξία των αγορών αγαθών και συντελεστών παραγωγής και αυξάνουν την έκταση και την ταχύτητα αντανάκλασης των μεταβολών των συνθηκών αγοράς στο επίπεδο των τιμών. Οι διαρθρωτικές πολιτικές μειώνουν με τον τρόπο αυτό το δυνητικό μέγεθος καθώς και τη διάρκεια του κόστους προσαρμογής λόγω των σημειούμενων μεταβολών.

Παράλληλα με το πρόγραμμα ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς, τα κράτη μέλη έχουν επιφέρει ορισμένες διαρθρωτικές βελτιώσεις για να αντιμετωπίσουν τον αυξανόμενο ανταγωνισμό λόγω ενοποίησης της αγοράς. Μέχρι σήμερα, οι βασικές πρωτοβουλίες αφορούν την απελευθέρωση των χρηματοοικονομικών αγορών και την αναδιάρθρωση της φορολογίας των φυσικών προσώπων και των εταιρειών.

Οι κυβερνήσεις έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των δυνατοτήτων αντιμετώπισης των αγορών εργασίας απέναντι στις αλλαγές αυτές και πολλά κράτη μέλη έχουν δώσει μεγάλη προτεραιότητα σε πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι πολιτικές αυτές αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο των προσπαθειών για τη μείωση της μακροχρόνιας ανεργίας.

Οι πρωτοβουλίες διαρθρωτικής πολιτικής στα πλαίσια της αγοράς εργασίας θα πρέπει να τύχουν μεγαλύτερης προσοχής. Η απελευθέρωση των ανταλλαγών αγαθών και υπηρεσιών μέσα σε μια ενοποιημένη αγορά θα ασκήσει επιπρόσθετες πιέσεις στις αγορές εργασίας και κυρίως στα συστήματα καθορισμού των μισθών. Για να αποφευχθούν στο μέτρο του δυνατού οι αρνητικές επιπτώσεις πάνω στην απασχόληση, θα πρέπει τα σημερινά συστήματα καθορισμού των μισθών στα κράτη μέλη να καταστούν περισσότερο ευέλικτα (στο επίπεδο των διαφόρων τομέων της βιομηχανίας, των επαγγελμάτων, των περιοχών ή των επιχειρήσεων) για να επιτρέχουν την ταχεία και αποτελεσματική προσαρμογή στις νέες συνθήκες της αγοράς.

Θα πρέπει επίσης να επέλθουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον δημόσιο τομέα για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά του.

Η αύξηση της οικονομικής αποτελεσματικότητας και η καλύτερη κατανομή των πόρων αποτελούν στόχους οι οποίοι ρέπει να επιτευχθούν όχι μόνο σε επίπεδο Κοινότητας αλλά σε παγκόσμια κλίμακα. Οι συνομιλίες στα πλαίσια του Uruguay Round αποτελούν κοινή προσπάθεια για την προώθηση του εμπορίου και της οικονομικής ανάπτυξης. Η Κοινότητα, ως ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος, έχει κάθε συμφέρον επιτυχούς ολοκλήρωσης των εν λόγω συνομιλιών, οι οποίες αποτελούν συγχρόνως το μέσο για την παροχή μεγαλύτερων δυνατοτήτων στους ασθενέστερους εταίρους και κυρίως τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και τις αναπτυσσόμενες χώρες.

4. Η πρόκληση στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος

Όπως οι προηγούμενες πετρελαιοϊκές κρίσεις συνέβαλαν στη ρήξη της παράλληλης εξέλιξης που υπήρχε στις δεκαετίες του '50 και '60 μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και της κατανάλωσης ενέργειας, έτσι και τώρα εδραϊνείται η πεποίθηση, που αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα λόγω της κρίσης στον Περσικό Κόλπο, ότι θα πρέπει να σπάσει ο κρίκος που συνδέει την οικονομική ανάπτυξη με την μόλυνση του περιβάλλοντος. Ωστόσο, η κατάσταση που επικρατεί στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίες έχουν πολύ υψηλότερο βαθμό μόλυνσης από ό,τι οι ευπορότερες κοινοτικές χώρες, δείχνει ότι η ανάπτυξη και η μόλυνση του περιβάλλοντος δεν ακολουθούν πάντα παράλληλη πορεία. Η συγκριτικά καλύτερη θέση της Κοινότητας δεν αποτελεί λόγο εφησυχασμού και η κατάσταση θα πρέπει να βελτιωθεί σημαντικά. Πάντως, υπάρχει όντως μία σχέση μεταξύ του μηχανισμού τιμών και της μόλυνσης του περιβάλλοντος. Συχνά οι τιμές της αγοράς δεν ενσωματώνουν το πλήρες περιβαλλοντικό κόστος που αντιπροσωπεύει για την κοινωνία η παραγωγή ή η χρήση των προϊόντων. Επιπλέον, οι ιδιωτικοί οικονομικοί φορείς έχουν την τάση να μην λαμβάνουν υπόψη τους τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους στο περιβάλλον, όταν αποφασίζουν να καταναλώσουν αγαθά ή να πραγματοποιήσουν επενδύσεις.

Συνεπώς, βασικός άξονας κάθε ολοκληρωμένης πολιτικής για την αντιμετώπιση του προβλήματος της μόλυνσης (εκτός από την αναπόφευκτη ανάγκη λήψης ρυθμιστικών μέτρων) πρέπει να είναι η εσωτερικευση αυτών των εξωτερικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων έτσι ώστε να δοθούν τα κατάλληλα μηνύματα στους οικονομικούς φορείς.

Στόχος είναι η μετατροπή των δομών της οικονομικής ανάπτυξης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να φθάσουμε σε μια αποδεκτή αναπτυξιακή πορεία. Η ενίσχυση της πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος δεν αντιπροσωπεύει αναγκαστικά εμπόδιο για την ανάπτυξη ιδιωτικής επιχειρηματικής δράσης, αλλά μπορεί να προσφέρει στην αγορά αξιόλογες ευκαιρίες για όσους αναπτύξουν πρωτοβουλίες στην αναζήτηση προϊόντων και μεθόδων παραγωγής που δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον.

Έχει γίνει πλέον ευρύτερα αποδεκτό ότι θα πρέπει να γίνει μεγαλύτερη χρήση οικονομικών και δημοσιονομικών μέτρων στην περιβαλλοντική πολιτική, αλλά η βέλτιστη πολιτική δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει ένα ισορροπημένο συνδυασμό μέτρων που στηρίζονται στο μηχανισμό της αγοράς και παραδοσιακών ρυθμιστικών μέτρων. Τα κυριότερα παραδείγματα οικονομικών και δημοσιονομικών μέτρων είναι οι φόροι, οι εισφορές ή τα φορολογικά κίνητρα, τα συστήματα επιστροφής εγγυήσεων, οι εμπορεύσιμες άδειες εκπομπών και οι χρηματοπιστωτικές ενισχύσεις ή επιδοτήσεις. Στην περίπτωση των φόρων και των εισφορών, θα πρέπει να εξεταστούν οι επιπτώσεις στην ανταγωνιστική θέση της Κοινότητας και στους στόχους προτεραιότητας της εσωτερικής αγοράς.

Λόγω της σπουδαιότητας που έχει η διεθνής διάσταση της ρύπανσης του περιβάλλοντος απαιτείται διεθνής συντονισμός σε ευρεία κλίμακα. Εντός της Κοινότητας απαιτείται ένας ελάχιστος βαθμός εναρμόνισης για να αποφευχθεί η ενδεχόμενη σύγκρουση των μέτρων που λαμβάνονται με τους άλλους κοινοτικούς στόχους και για να εξασφαλιστεί η συμβατότητα των λαμβανόμενων μέτρων στα διάφορα κράτη μέλη όταν πρόκειται για την επίλυση διεθνών προβλημάτων.

Γ. Πολιτικές για τη βελτίωση της σύγκλισης

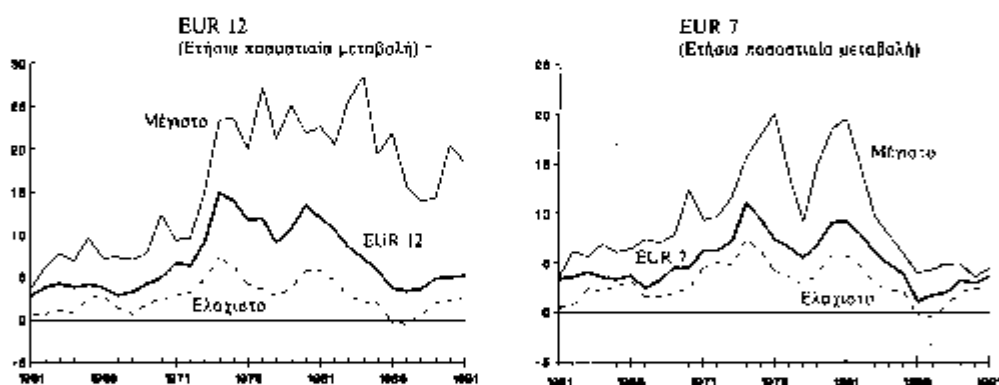
Παρόλο που η Κοινότητα βελτίωσε σημαντικά τις επιδόσεις της στον τομέα της οικονομικής σύγκλισης από την έναρξη της δεκαετίας, εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρά προβλήματα σε ορισμένες χώρες και περιοχές. Επιπλέον κατά το πρώτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης θα υπάρχουν ακόμη μεγαλύτερες απαιτήσεις σύγκλισης. Η σημαντική πρόοδος που έχει ήδη επιτευχθεί αποδεικνύει τα θετικά αποτελέσματα της πειθαρχίας που επιβλήθηκε με το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος. Πράγματι, ο βαθμός σύγκλισης που έχει επιτευχθεί στα κράτη μέλη συνδέεται στενά με το βαθμό πειθαρχίας στον οποίο υποβλήθηκαν.

1. Σύγκλιση τιμών και κόστους

Ο βαθμός σύγκλισης των τιμών είναι ιδιαίτερα αισθητός στις χώρες εκείνες τα νομίσματα των οποίων κινήθηκαν εξ αρχής εντός της ζώνης περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης. Από το 1986, το μέσο ποσοστό του πληθωρισμού (αποπληθωριστής της ιδιωτικής κατανάλωσης) σ' αυτή την ομάδα των χωρών ήταν γύρω στο 3% ή και χαμηλότερο (διάγραμμα 5). Η διασπορά στα επιμέρους ποσοστά πληθωρισμού είναι μικρότερη από ό,τι τη δεκαετία του 1960 και η απόκλιση μεταξύ του υψηλότερου (3,6% στο Βέλγιο) και του χαμηλότερου (2,4% στις Κάτω Χώρες) ποσοστού πληθωρισμού για το 1990 μόλις ξεπερνά τη μία ποσοστιαία μονάδα (πίνακας 6). Εντούτοις, θα πρέπει να καταπολεμηθεί το ταχύτερο δυνατόν η επιτάχυνση του πληθωρισμού το 1990 και 1991, δεδομένου ότι η κατάσταση αυτή έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τη σταθερότητα.

Διάγραμμα 5

Σύγκλιση των αποπληθωριστών ιδιωτικής κατανάλωσης

Η σύγκλιση των τιμών στις χώρες αυτές, ανταποκρίνεται ήδη σε μεγάλο βαθμό στις απαιτήσεις για τη μετάβαση στο τελικό στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Αυτή η σύγκλιση των ποσοστών του πληθωρισμού συνοδεύτηκε με σαφή επιβράδυνση των ποσοστών αύξησης του ονομαστικού και πραγματικού κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος, βελτιώνοντας έτσι την αποδοτικότητα των επενδύσεων. Ωστόσο, η αποδοτικότητα αυτή θα χρειαστεί να βελτιωθεί περαιτέρω, στις χώρες στις οποίες τα επίπεδα ανεργίας είναι ιδιαίτερα υψηλά ή όπου, όπως στη Δανία, η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να επιβραδυνθεί για να καταπολεμηθεί ο πληθωρισμός και να μειωθεί το εξωτερικό έλλειμμα.

Το ποσοστό πληθωρισμού στη δεύτερη ομάδα των χωρών το 1990 εξακολουθεί να είναι δύο φορές μεγαλύτερο από εκείνο της πρώτης ομάδας. Η Ιταλία, η οποία εισήλθε πρόσφατα στη ζώνη περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης, και η Ισπανία, η οποία συμμετέχει στη ζώνη ευρύτερων περιθωρίων διακύμανσης από πέρυσι, πραγματοποίησαν επίσης σημαντική πρόοδο από τις αρχές του 1980, αλλά η κατάσταση ως προς τη σύγκλιση είναι λιγότερο ικανοποιητική. Και οι δύο χώρες αντιμετωπίζουν ισχυρές μισθολογικές πιέσεις: το ονομαστικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος έχει αυξηθεί κατά 7% και άνω το 1990 έναντι ποσοστού κατώτερου του 4% για τις χώρες που συμμετείχαν εξ αρχής στη ζώνη περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης. Αυτές οι χώρες θα πρέπει σταδιακά να μειώσουν τον πληθωρισμό τους στα επόμενα δύο ή τρία χρόνια φθάνοντας το επίπεδο των χωρών της ζώνης περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει οι απαιτήσεις σε πόρους των διαφόρων τομέων της οικονομίας να καταστούν περισσότερο συμβατές μεταξύ τους. Η θέσπιση πιο φιλόδοξων αλλά ρεαλιστικών στόχων για το επίπεδο του πληθωρισμού και η προσπάθεια υλοποίησής τους με σταθεροποιητικές νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός κλίματος σταθερότητας και να βοηθήσει στη δημιουργία ενός πλαισίου αναφοράς για την εξέλιξη των μισθών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Σύγκλιση του πληθωρισμού στην Κοινότητα το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του 1980 (1)

	1981	1986	1989	1990	1991 (2)
	Χώρες με χαμηλά και συγκλίνοντα ποσοστά πληθωρισμού (3)				
Κοινότητα των 7	9,3	1,2	3,2	3,0	3,8
Βέλγιο	8,1	0,3	3,4	3,6	4,5
Δανία	12,0	3,5	5,0	2,8	3,3
Γερμανία	6,0	-0,2	3,2	2,8	3,9
Γαλλία	13,0	2,9	3,3	3,4	3,6
Ιρλανδία	19,6	4,0	3,9	2,8	3,5
Λουξεμβούργο	8,7	1,2	4,0	3,5	4,0
Κάτω Χώρες	6,3	0,2	2,1	2,4	2,8
	Χώρες με υψηλό πληθωρισμό				
Ιταλία	18,2	5,7	6,0	6,1	6,3
Ισπανία	14,3	8,7	6,6	6,8	6,6
Ηνωμένο Βασίλειο	11,2	4,4	6,1	7,0	6,3
	Χώρες με διψήφιο ποσοστό πληθωρισμού				
Πορτογαλία	20,2	13,8	12,8	13,2	12,6
Ελλάδα	22,7	22,0	14,4	20,5	18,5

(1) Αποκλιθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης.

(2) Προβλέψεις.

(3) Χώρες με χαμηλά και συγκλίνοντα ποσοστά πληθωρισμού κατά το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του 1980 πρόκειται για τις χώρες που συμμετείχαν εξ αρχής στη ζώνη περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο εισήλθε πρόσφατα στη ζώνη ευρύτερων περιθωρίων διακύμανσης του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών, παρατηρήθηκε υψηλό ποσοστό πληθωρισμού (περίπου 7% το 1990 για τον αποκλιθωριστή της ιδιωτικής κατανάλωσης, προσαρμοσμένου για να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις των μεταβολών στη φορολογία της τοπικής αυτοδιοίκησης) και μεγάλο έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (περίπου 3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990). Η τρέχουσα επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας θα επιφέρει κάποια βελτίωση και στους δύο αυτούς τομείς. Το κυριότερο πρόβλημα της οικονομίας του Ηνωμένου Βασιλείου είναι η υπερβολική αύξηση των μισθολογικών δαπανών. Αυτό που προκαλεί ακόμα μεγαλύτερες ανησυχίες είναι ότι οι μισθολογικοί διακανονισμοί των συλλογικών συμβάσεων εργασίας εξακολουθούν να παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις και δεν φαίνεται να έχουν ακόμη επηρεαστεί από την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Η σύνθεση του δείκτη τιμών λιανικής πώλησης θα μπορούσε εν μέρει να εξηγήσει την εξέλιξη αυτή. Μετά την είσοδο της στερλίνας στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών, αναμένεται να επηρεαστούν ευνοϊκά οι προσδοκίες του κοινού βελτιώνοντας τις προοπτικές του Ηνωμένου Βασιλείου για την μείωση του πληθωρισμού.

Η Πορτογαλία εξακολουθεί να έχει πολύ υψηλό ποσοστό πληθωρισμού (περίπου 13% το 1990). Το ονομαστικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος εξακολουθεί να αυξάνεται με πολύ ταχύ ρυθμό. Θα απαιτηθούν επίμονες προσπάθειες για τη σταδιακή μείωση του πληθωρισμού στο επίπεδο των χωρών της ζώνης περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης. Το εγχείρημα αυτό δεν είναι ακατόρθωτο όπως άλλωστε έδειξαν τα παραδείγματα άλλων χωρών. Το 1982 και 1983, όταν η πολιτική συναλλάγματος του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος έγινε αυστηρότερη, η Ιρλανδία είχε ποσοστά πληθωρισμού παρόμοια με αυτά που εμφανίζει σήμερα η Πορτογαλία. Συνεπώς θα πρέπει να επιδιωχθεί το συντομότερο δυνατόν η συμμετοχή στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η ελληνική οικονομία χαρακτηρίζεται από σημαντικές ανισορροπίες σε πολλούς τομείς, καθιστώντας αναγκαία τη λήψη δραστικών μέτρων. Το 1990, το ποσοστό πληθωρισμού υπερβή το 20% και το δημοσιονομικό έλλειμμα έφθασε σε άνευ προηγουμένου επίπεδα στην Κοινότητα, οδηγώντας σε ένα ταχύτατα αυξανόμενο λόγο δημοσίου χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Πρέπει να καταβληθούν σημαντικότερες προσπάθειες προσαρμογής οι οποίες πρέπει να διατηρηθούν μεσοπρόθεσμα. Το πρόσφατο πρόγραμμα της ελληνικής κυβέρνησης αποτελεί ένα βήμα προς την κατεύθυνση αυτή.

2. Η σύγκλιση των δημοσιονομικών πολιτικών

Η σύγκλιση δεν πρέπει να επιδιώκεται μόνο ως προς το κόστος και τις τιμές, αλλά και οι δημόσιες αρχές θα πρέπει επίσης να περιορίσουν τις απαιτήσεις τους σε πόρους, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι αδικαιολόγητες ανισορροπίες, να βελτιωθεί ο τομέας προσφοράς της οικονομίας και να δημιουργηθούν περιθώρια ελιγμών όταν πρέπει να αντιμετωπιστούν δυσμενείς εξελίξεις.

Στο δημοσιονομικό τομέα, παρατηρήθηκε σαφώς μικρότερη σύγκλιση απ' ό,τι στις τιμές και το κόστος. Οι επιπτώσεις στη νομισματική και συναλλαγματική σταθερότητα γίνονται αισθητές μόνο έμμεσα και μετά από μια παρατεταμένη περίοδο συσσώρευσης ανισορροπιών. Ωστόσο, πρέπει οπωσδήποτε να επιτευχθεί πρόοδος δεδομένου ότι οι μη υγιείς δημοσιονομικές θέσεις υπόνομευουν μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα την αξιοπιστία της δέσμευσης για την επίτευξη νομισματικής σταθερότητας και κλονίζουν την οικονομική πολιτική.

Η Ελλάδα και η Ιταλία, εξακολουθούν να έχουν υπερβολικά υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα. Στην Ελλάδα, το δημοσιονομικό έλλειμμα ανερχόμενο σε ποσοστό ανώτερο του 18% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990, έφθασε σε επίπεδα που δεν είχαν ποτέ στο παρελθόν παρατηρηθεί στην Κοινότητα. Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος αυξήθηκε ταχύτατα από ποσοστό κατώτερο του 30% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1980 σε περίπου 90% το 1990 (πίνακας 7). Απαιτείται μια ευρύτατη και πολυετής προσπάθεια προσαρμογής, όπως άλλωστε δείχνει το πρόσφατο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα προσαρμογής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Ακαθάριστο δημόσιο χρέος στις χώρες της Κοινότητας

(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

	1980	1986	1989	1990	1991 (*)
Βέλγιο	76,9	123,7	129,9	129,4	129,4
Ιταλία	59,0	88,5	98,9	100,9	102,9
Ιρλανδία	76,8	115,7	104,7	101,4	99,4
Ελλάδα	28,8	65,3	85,1	89,5	94,3
Κάτω Χώρες	45,9	71,7	77,6	77,8	78,5
Πορτογαλία	37,1	68,4	71,5	67,8	64,7
Δανία	39,3	67,2	63,3	62,8	63,3
Ισπανία	18,1	48,5	45,2	44,7	42,6
Γερμανία	32,7	42,7	43,6	43,7	45,2
Ηνωμένο Βασίλειο	54,3	58,1	45,7	43,0	41,8
Γαλλία	24,6	34,2	36,0	36,1	36,1
Λουξεμβούργο	13,8	13,8	8,8	7,8	6,8
Ευρώπη των 12	41,0	58,5	59,0	58,9	59,2

(*) Προβλέψεις

Αλλά και η Ιταλία αντιμετωπίζει μεγάλο δημοσιονομικό έλλειμμα (10% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990), το οποίο οδηγεί στην αύξηση του επιπέδου του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (περίπου 100% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990 έναντι 66% το 1982). Η αναγκαία μείωση του ποσοστού του πληθωρισμού πρέπει να συνοδεύεται από σημαντική συμπίεση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων που θα επιτρέψουν κατ' αρχήν τη σταθεροποίηση, και εν συνεχεία τη μείωση του επιπέδου του χρέους ως ποσοστού του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Αν η διαδικασία αποκλιθερισμού δεν συνοδεύεται από τις αναγκαίες δημοσιονομικές προσαρμογές, τότε θα οδηγήσει σε ακόμα ταχύτερη αύξηση της αναλογίας του δημόσιου χρέους, όπως συνέβη στο Βέλγιο στις αρχές και τα μέσα της δεκαετίας του '80. Οι προσπάθειες προσαρμογής που θα χρειαστεί να καταβληθούν τότε θα είναι ακόμη μεγαλύτερες.

Το Βέλγιο, η Πορτογαλία, η Ιρλανδία και, σε μικρότερο βαθμό, οι Κάτω Χώρες, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δημοσιονομικά προβλήματα λόγω του ύψους του δημόσιου χρέους. Στις χώρες αυτές πρέπει να μειωθεί το επίπεδο του χρέους ως ποσοστού του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος έτσι ώστε να μειωθούν οι δαπάνες εξυπηρέτησης του χρέους και να μην είναι οι χώρες αυτές τόσο τραυτές από τις αυξήσεις των επιτοκίων. Στο Βέλγιο η αναλογία του δημόσιου χρέους είναι

υπερβολικά υψηλή (128 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990). Το δημοσιονομικό έλλειμμα εξακολουθεί να είναι πολύ μεγάλο, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συρρικνωθεί η αναλογία του δημόσιου χρέους, όταν μειώνεται ο ρυθμός της ανάπτυξης ή αυξάνονται τα επιτόκια. Ο διπλός κυβερνητικός στόχος που αποβλέπει στο πάγωμα σε πραγματικές τιμές όλων των δαπανών εκτός των δαπανών για τόκους και στη διατήρηση του ελλείμματος σταθερού σε ονομαστικές τιμές, θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Μόνο η αυστηρή εφαρμογή των μέτρων αυτών θα εξασφαλίσει τη σταδιακή μείωση της αναλογίας του δημόσιου χρέους, πράγμα που είναι αναγκαίο για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης σταθερότητας. Η Ιρλανδία έχει ήδη μειώσει σημαντικά το δημοσιονομικό της έλλειμμα και η αναλογία του δημόσιου χρέους έχει σαφώς λάβει πτωτική πορεία. Ο ρυθμός αυτός θα πρέπει να συνεχιστεί. Στις Κάτω Χώρες, η αναλογία του δημόσιου χρέους, παρόλο που δεν είναι τόσο υψηλή όσο στο Βέλγιο και την Ιρλανδία, δεν έχει ακόμα σταθεροποιηθεί πλήρως. Συνεπώς η δημοσιονομική θέση απαιτεί στενή παρακολούθηση. Η δημοσιονομική κατάσταση στην Πορτογαλία θα πρέπει επίσης να βελτιωθεί παράλληλα με τη διαδικασία αποπληθωρισμού έτσι ώστε να διατηρηθεί η πρόοδος στη σταθεροποίηση της αναλογίας του δημόσιου χρέους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Καθαρή ικανότητα χρηματοδότησης (+) ή καθαρές δανειακές ανάγκες (-)

(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

	1983	1985	1987	1989	1990	1991 (*)
Ευρώπη των 12	-5,3	-5,2	-4,2	-3,0	-3,9	-4,1
Χώρες με μεγάλα ελλείμματα						
Ελλάδα	-8,3	-13,8	-12,0	-18,4	-18,6	-17,1
Ιταλία	-11,8	-12,5	-11,2	-10,2	-10,0	-9,4
Χώρες με υψηλό χρέος						
Βέλγιο	-11,2	-8,5	-7,1	-6,6	-5,6	-5,9
Ιρλανδία	-11,8	-11,3	-9,1	-3,2	-3,3	-3,5
Κάτω Χώρες	-6,4	-4,8	-6,5	-5,3	-5,4	-4,7
Πορτογαλία	-9,0	-10,1	-6,8	-3,8	-6,0	-5,6
Λοιπές χώρες						
Δανία	-7,2	-2,2	+2,2	-0,8	-1,4	-1,6
Γερμανία	-2,5	-1,1	-1,9	+0,2	-3,2	-4,8
Ισπανία	-4,8	-7,0	-3,2	-2,7	-3,0	-1,8
Γαλλία	-3,2	-2,9	-2,0	-1,5	-1,2	-1,1
Λουξεμβούργο	+2,0	+5,3	+1,3	+3,4	+3,3	+1,1
Ηνωμένο Βασίλειο	-3,3	-2,7	-1,3	+0,9	-0,2	-0,7

(*) Προβλέψεις.

Στην ενοποιημένη Γερμανία η δημοσιονομική κατάσταση προκαλεί επίσης κάποια ανησυχία, λόγω των έντονων ελεγκτικών αποτελεσμάτων των δημοσιονομικών δαπανών της ενοποίησης. Παρόλο που ένα υψηλότερο δημόσιο έλλειμμα για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων κατά τη διάρκεια της μεταβατικής αυτής περιόδου αιτιολογείται από οικονομική άποψη, το μέγεθος του παρόντος δανεισμού ασκεί αδικαιολόγητη πίεση στα επιτόκια. Επιπλέον, η ισχυρή ζήτηση από την πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας ενδέχεται να καταπονήσει την παραγωγική δυναμικότητα στη Δυτική Γερμανία, ασκώντας πληθωριστικές πιέσεις και προκαλώντας ανατίμηση του συναλλάγματος σε πραγματικές τιμές. Για να προληφθούν οι κίνδυνοι αυτοί και για να αποφευχθεί η υπερβολική επιβάρυνση της νομισματικής πολιτικής, θα ήταν σκόπιμο να ασκείται αυστηρότερη δημοσιονομική πολιτική. Στο βαθμό που η διόγκωση της ζήτησης αντιμετωπίζεται με την αύξηση των εισαγωγών από τα άλλα κράτη μέλη, θα μειωθούν οι πιέσεις που ασκούνται στη γερμανική παραγωγική δυναμικότητα και θα τονωθεί η οικονομική δραστηριότητα στα άλλα κράτη μέλη.

Στην τελευταία ομάδα χωρών —στην οποία περιλαμβάνονται η Δανία, η Ισπανία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο και το Ηνωμένο Βασίλειο— η δημοσιονομική θέση ως προς τον καθαρό δανεισμό και το δημόσιο χρέος φαίνεται να βρίσκεται υπό έλεγχο και δεν δημιουργεί προβλήματα σύγκλισης στην Κοινότητα. Ωστόσο, η αύξηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων στη Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο απαιτεί κάποια προσοχή. Πάντως, αυτή η γενική θετική εκτίμηση δεν σημαίνει ότι οι χώρες αυτές, όπως και οι υπόλοιπες χώρες της Κοινότητας, δεν πρέπει να καταβάλλουν

προσπάθειες για τη βελτίωση των διαρθρωτικών χαρακτηριστικών των δημόσιων οικονομικών τους για την προώθηση του τομέα προσφοράς της οικονομίας, την προετοιμασία για την ενιαία αγορά του 1992 και την αύξηση της δημοσιονομικής ευκαμνίας με βάση ένα αποτελεσματικότερο συνδυασμό πολιτικών. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει ειδικότερα να βελτιωθεί η διάρθρωση των δαπανών και των εσόδων, να μειωθεί σε ορισμένες περιπτώσεις το μερίδιο συμμετοχής των δαπανών στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και να ελαφρυνθούν οι φορολογικές επιβαρύνσεις.

Εξάλλου, σε ορισμένες από τις χώρες αυτές εξακολουθούν να παρατηρούνται έντονες πληθωριστικές πιέσεις και μεγάλα εξωτερικά ελλείμματα, όπως στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ισπανία, ή υψηλό εξωτερικό χρέος, όπως στη Δανία. Συνεπώς, θα πρέπει να συνεχιστεί η άσκηση μιας συνετής δημοσιονομικής πολιτικής στις χώρες αυτές.

3. Σύγκλιση των εξωτερικών θέσεων

Σε μια οικονομία που βαδίζει προς την ολοκλήρωσή της όπου υπάρχει πλήρης ελευθερία των κινήσεων κεφαλαίων και όλο και σταθερότερες τιμές συναλλάγματος, η σύγκλιση των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών πρέπει να εξετάζεται σε διαφορετική βάση και η αξιολόγηση των τυχόν ανισορροπιών στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών πρέπει να διενεργείται ανάλογα με την κατάσταση που επικρατεί στην κάθε χώρα.

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της Ισπανίας παρουσιάζει υψηλό και αυξανόμενο έλλειμμα (άνω των 3,5 ποσοστιαίων μονάδων του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1990). Στη χώρα αυτή, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυτό καθαυτό δεν θα ήταν ανησυχητικό εφόσον θα μπορούσε να αποδοθεί σε εισαγωγές κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση της ταχείας αύξησης των παραγωγικών επενδύσεων. Όμως, αυτό που προκαλεί ανησυχίες, και ιδιαίτερα εάν διατηρηθούν στους προσεχείς μήνες οι υψηλές τιμές των τιμών του πετρελαίου, είναι η ταχύτητα της επιδείνωσης του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το οποίο βρισκόταν σε κατάσταση ισορροπίας το 1987. Εντούτοις το έλλειμμα αναμένεται να σταθεροποιηθεί το 1991. Για να μπορέσει να διατηρηθεί η σταθερότητα των τιμών συναλλάγματος, ο ρυθμός αύξησης του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στην Ισπανία πρέπει να μειωθεί το ταχύτερο δυνατόν σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο των κυριότερων εμπορικών εταιριών της έτσι ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστική θέση της χώρας. Με τον τρόπο αυτό θα μπορέσουν επίσης να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τη διατήρηση του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης που απαιτείται τόσο για τη μείωση των συνεχιζόμενων μεγάλων ποσοστών ανεργίας όσο και για τη συνέχιση της διαδικασίας για την κάλυψη των αναπτυξιακών κενών της οικονομίας. Οι παρατηρήσεις αυτές ισχύουν επίσης και για την Ελλάδα η εξωτερική θέση της οποίας έχει επιδεινωθεί σοβαρά κατά τα τελευταία χρόνια.

Στην Ιταλία η εξωτερική θέση δεν προκαλεί ακόμα ανησυχίες, αλλά απαιτείται εγρήγορση στον τομέα της εξωτερικής ανταγωνιστικότητας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο αναμένεται κάποια βελτίωση της εξωτερικής θέσης, αλλά θα πρέπει να συνεχιστεί η στενή παρακολούθηση της εξέλιξης του κόστους.

Σε γενικές γραμμές, η κατάσταση των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών στις χώρες που συμμετείχαν αρχικά στη ζώνη περιορισμένων περιθωρίων διακύμανσης φαίνεται ικανοποιητική. Το γερμανικό πλεόνασμα, το οποίο είχε προκαλέσει ανησυχίες τα τελευταία χρόνια, σημαίνει αισθητή μείωση λόγω του αναπροσανατολισμού του εμπορίου που προκλήθηκε από τη διαδικασία ενοποίησης. Σημαντική πρόοδος πραγματοποιήθηκε στη Δανία, όπου για πρώτη φορά μετά τις αρχές της δεκαετίας του '60 το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε πλεόνασμα. Εντούτοις, αυτό επιτεύχθηκε με σημαντικό κόστος εις βάρος της ανάπτυξης. Μια νέα βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης ενδέχεται να συμβάλει στη σταθεροποίηση της βελτίωσης αυτής, με υψηλότερα ποσοστά δραστηριότητας και απασχόλησης.

Με τις κατάλληλες νομισματικές, δημοσιονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές, οι επιπτώσεις της ανόδου των τιμών του πετρελαίου και οι διεθνείς πληθωριστικές πιέσεις μπορούν να εξουδετερωθούν, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη διατήρηση των θεμελιωδών προϋποθέσεων για την ανάπτυξη της Κοινότητας. Η αξιοποίηση του δυναμικού της Κοινότητας θα βελτιώσει την προσφορά στην οικονομία και θα της επιτρέψει να ανακτήσει το μεσοπρόθεσμο αναπτυξιακό ρυθμό της. Αυτός ο συνδυασμός των πολιτικών αποτελεί συγχρόνως αναγκαία προϋπόθεση για την επίτυχη μετάβαση προς την οικονομική και νομισματική ένωση.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ 1988-1992

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ, ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΑΠΩΝΙΑ

α) ΑΕΠ σε σταθερές τιμές

(ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος) (1)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	4,3	4,0	3,5	2½	2½
DK	-0,4	1,3	0,9	1	1½
D	3,7	3,3	4,3	3½	2
GR	4,0	2,6	1,2	1	1½
E	5,0	4,9	3,5	2½	3½
F	3,3	3,6	2,5	2½	2½
IRL	3,7	5,9	4,5	2½	3½
I	3,9	3,2	2,6	2½	2½
L	4,3	6,1	3,2	3	3½
NL	2,7	4,0	3,4	2	2½
P	3,9	5,4	4,2	3½	3½
UK	4,1	2,2	1,5	½	2½
EC	3,8	3,3	2,9	2½	2½
USA	4,6	2,5	1,1	½	1½
JAP	5,7	4,9	6,0	4½	4

β) Εγχώρια ζήτηση σε σταθερές τιμές

(ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	4,3	5,0	4,0	2½	2½
DK	-2,2	0,8	-0,8	-¼	1
D	3,8	2,7	3,7	3½	2½
GR	5,6	4,2	2,1	1	1½
E	7,3	7,7	5,3	3	3½
F	3,5	3,1	2,9	2½	3
IRL	0,2	6,1	6,4	½	4½
I	4,6	3,3	2,9	2½	3½
L	2,7	5,3	5,2	4½	4
NL	2,0	4,3	3,9	1½	2
P	7,4	4,1	5,0	3½	4½
UK	7,3	3,1	0,9	½	2½
EC	4,8	3,6	3,0	2½	3
USA	3,2	1,9	0,6	-¾	½
JAP	7,5	5,9	6,0	4½	4½

γ) Αποπληθωριστής της ιδιωτικής κατανάλωσης

(ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	1,8	3,4	3,6	4½	3½
DK	4,9	5,0	2,8	3½	2
D	1,3	3,2	2,8	4	3½
GR	14,0	14,4	20,5	18½	15
E	5,1	6,6	6,8	6½	5½
F	3,0	3,3	3,4	3½	3
IRL	2,5	3,9	2,8	3½	2½
I	4,8	6,0	6,1	6½	5½
L	2,6	4,0	3,5	4	3½
NL	0,7	2,1	2,4	2½	2½
P	10,0	12,8	13,2	12½	11
UK	5,0	6,1	7,0	6½	4½
EC	3,7	4,9	5,1	5½	4½
USA	4,1	4,4	5,1	6½	5½
JAP	0	1,7	2,5	2½	2½

δ) Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

(ως ποσοστό % των ΑΕΠ) (1)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	1,0	1,0	0,3	-¾	0
DK	-1,8	-1,3	0	¾	1½
D	4,1	4,7	2,6	½	¾
GR	-1,7	-4,8	-5,1	-5	-4½
E	-1,1	-2,9	-3,8	-4	-4
F	-0,4	-0,2	-0,3	-¾	-¾
IRL	1,8	1,6	1,2	½	-¼
I	0,6	-1,3	-1,3	-1½	-1½
L	34,3	31,5	27,3	24	22½
NL	2,4	3,6	3,3	3½	3½
P	-4,4	-1,2	-1,2	-1½	-1½
UK	-4,1	-3,7	-2,8	-2	-2
EC	0,2	0,2	-0,3	-¾	-¾
USA	-2,4	-1,9	-1,7	-1½	-1½
JAP	2,8	2,2	1,6	1½	1½

(*) Προβλέψεις Νοεμβρίου 1990.

(1) Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την Ιαπωνία το 1989

ε) Αριθμός ανέργων ως ποσοστό % του εργατικού δυναμικού εκτός του στρατιωτικού τομέα

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	10,0	8,5	7,8	7½	7½
DK	6,5	7,7	8,2	8½	8½
D	6,1	5,5	6,0	6½	6½
GR	7,7	7,8	8,1	9½	9½
E	19,3	17,0	15,8	15½	15
F	9,9	9,4	8,9	8½	8½
IRL	17,6	17,0	16,5	16½	16½
I	10,8	10,8	10,2	10½	10½
L	2,1	1,8	1,7	1½	1½
NL	9,3	8,7	7,4	7½	7
P	5,6	5,0	4,4	5	5
UK	8,5	7,0	6,4	7½	8
EC	9,7	8,9	8,5	8½	8½
USA	5,5	5,3	5,4	6	6½
JAP	2,5	2,3	2,2	2½	2½

στ) Δανειακές ανάγκες ή ικανότητα χρηματοδότησης του δημοσίου (ως ποσοστό % του ΑΕΠ)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	-6,6	-6,6	-5,8	-6	-5½
DK	0,2	-0,7	-1,4	-1½	-1
D	-2,1	0,2	-3,2	-4½	-3½
GR	-15,6	-18,4	-18,4	-17	-14%
E	-3,2	-2,7	-3,1	-1½	-1
F	-1,7	-1,5	-1,2	-1	-1
IRL	-5,2	-3,4	-3,4	-3½	-3½
I	-10,9	-10,2	-10,1	-9½	-9½
L	2,1	3,2	3,3	1½	1
NL	-5,2	-5,2	-5,4	-4½	-4½
P	-5,4	-3,8	-6,0	-5½	-4%
UK	1,1	0,9	-0,2	-¾	-½
EC	-3,7	-3,0	-4,0	-4	-3½
USA	-3,6	-2,0	-2,3	-2½	-2
JAP	2,1	1,8	2,7	2½	2½

ζ) Συνολική απασχόληση (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	1,5	1,3	0,9	¾	¾
DK	-0,6	-0,5	-0,2	0	¾
D	0,6	1,4	2,4	1½	1
GR	1,6	0,4	0,7	-½	0
E	2,9	4,1	2,7	1½	1½
F	0,6	1,2	1,2	¾	¾
IRL	0,4	1,1	1,6	¾	¾
I	1,4	0,2	0,9	¾	¾
L	3,1	3,7	2,4	1½	1½
NL	1,3	1,6	1,7	¾	1
P	0,1	1,8	0,7	¾	¾
UK	3,2	2,8	2,0	-½	0
EC	1,5	1,6	1,7	¾	¾
USA	2,9	2,0	0,9	¾	¾
JAP	1,6	1,9	1,6	1½	1

η) Πραγματικό κατά κεφαλή εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (ετήσια ποσοστιαία μεταβολή) (¹)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	-0,1	0,5	2,6	2½	2½
DK	-0,4	-1,3	0,4	-¾	1
D	1,9	-0,3	1,9	1½	¾
GR	2,8	3,9	-2,1	-1½	-1½
E	1,3	-0,8	1,3	¾	1
F	1,0	1,5	2,0	1	1½
IRL	1,6	-1,5	1,5	1½	1½
I	3,8	3,0	2,6	2½	2½
L	0,5	-0,2	2,6	1½	2½
NL	0,7	-1,5	2,2	1½	1½
P	3,1	0,2	3,3	2½	2½
UK	2,1	2,5	3,2	2½	1½
EC	1,8	1,1	2,2	1½	1½
USA	0,9	-0,7	0	¾	¾
JAP	3,7	2,2	3,0	3	2½

(*) Προβλέψεις Νοεμβρίου 1990

(¹) Αποκλιθεωρισμένα μεγέθη με τον αποκλιθεωριστή της ιδιωτικής κατανάλωσης.

β) Επενδύσεις στον κατασκευαστικό κλάδο σε σταθερές τιμές
 (ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	15,0	9,6	4,7	- ¼	3¼
DK	- 3,1	- 4,2	- 6,1	- 2¼	- ¼
D	4,7	5,1	5,2	2	2¼
GR	7,6	2,0	2,0	2	3¼
E	12,6	13,3	11,5	6	7
F	6,2	4,5	3,0	2	3¼
IRL	- 0,7	9,8	10,6	6¼	6¼
I	3,7	3,6	2,5	2½	2¼
L	9,9	8,8	8,2	5	4½
NL	11,8	2,6	0,8	- 1½	2¼
P	10,1	7,5	7,0	4¼	5¼
UK	6,1	- 0,4	- 2,2	- ¾	1¼
EC	6,4	4,7	3,6	2	3¼

γ) Επενδύσεις σε εξοπλισμό σε σταθερές τιμές
 (ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	17,7	19,0	10,0	8	8¼
DK	- 7,5	5,5	1,8	2¼	3¼
D	7,7	9,7	11,4	7	6
GR	10,8	17,3	4,0	4	6
E	16,5	14,1	5,4	4	5¼
F	8,9	6,9	4,5	4	5¼
IRL	5,6	14,1	9,8	6¼	6½
I	6,4	6,3	3,4	4	5¼
L	- 5,4	14,9	12,0	6¼	5¼
NL	6,8	5,5	5,5	3¼	2¼
P	23,2	9,0	11,0	8	8¼
UK	17,7	10,0	- 0,3	- 2¼	3¼
EC	10,4	9,1	5,3	3¼	5¼

ια) Συνολικές επενδύσεις σε σταθερές τιμές
 (ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος)

	1988	1989	1990 (*)	1991 (*)	1992 (*)
B	16,0	13,6	7,0	3¼	5¼
DK	- 6,5	- 0,1	- 2,6	0	1¼
D	5,9	7,1	8,0	4¼	4
GR	9,0	8,6	2,9	3	4¼
E	14,0	13,6	8,9	5¼	6¼
F	7,5	5,9	3,8	3¼	4½
IRL	0,3	12,1	10,2	6¼	6¼
I	4,9	5,1	3,0	3¼	4
L	3,2	11,5	10,0	5¼	5¼
NL	9,8	3,9	2,9	¾	2¼
P	15,0	8,3	9,1	6¼	7
UK	13,1	4,8	- 1,2	- 1½	2¼
EC	8,4	6,8	4,4	3	4¼
USA	5,4	1,8	0,6	- ¾	3
JAP	13,4	10,9	9,9	5	6

ιβ) Κατά κεφαλή ΑΕΠ
 (EC = 100) σε τρέχουσες τιμές και τρέχουσες ΜΑΔ

	1960	1973	1986	1991 (*)	1992 (*)
B	95,4	101,3	101,0	103,3	104,0
DK	118,4	113,2	116,7	104,2	103,9
D	118,0	111,3	114,3	112,5	110,9
GR	38,7	56,9	55,8	52,8	52,4
E	59,6	78,1	72,2	77,1	77,8
F	105,9	110,6	110,1	108,9	109,3
IRL	60,8	59,0	63,5	69,2	70,4
I	86,6	93,4	103,2	104,4	104,9
L	158,4	142,3	124,2	125,4	127,4
NL	118,7	113,2	106,3	103,6	103,6
P	38,8	56,4	52,7	56,9	57,7
UK	128,7	108,5	105,1	104,0	104,1
EC	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
USA	190,0	162,0	155,8	147,4	144,9
JAP	55,9	96,4	111,0	122,5	125,4

(*) Προβλέψεις Νοεμβρίου 1990.

Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις καταβολές τόκων και τελών μεταξύ μητρικών και θυγατρικών εταιρειών διαφορετικών κρατών μελών

COM(90) 571 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 6 Δεκεμβρίου 1990)

(91/C 53/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι σε μια κοινή αγορά που έχει τα χαρακτηριστικά μιας εσωτερικής αγοράς, οι πράξεις μεταξύ εταιρειών διαφορετικών κρατών μελών δεν θα πρέπει να διέπονται από φορολογικές διατάξεις λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες που ισχύουν για τις ίδιες πράξεις όταν αυτές πραγματοποιούνται μεταξύ εταιρειών του ίδιου κράτους μέλους·

ότι η απαίτηση αυτή δεν πληροίται προς το παρόν όσον αφορά τις καταβολές τόκων και τελών· ότι οι εθνικές φορολογικές νομοθεσίες, σε συνδυασμό, κατά περίπτωση, με τις διμερείς συμβάσεις, δεν διασφαλίζουν την πλήρη εξάλειψη των φαινομένων διπλής φορολόγησης και ότι η εφαρμογή τους απαιτεί διοικητικές διατυλώσεις και ταμειακές επιβαρύνσεις για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις·

ότι η κατάργηση οποιασδήποτε παρακράτησης στην πηγή για τις καταβολές τόκων και τελών αποτελεί την πλέον κατάλληλη λύση για την εξάλειψη των εν λόγω διατυλώσεων και επιβαρύνσεων και για την επίτευξη της ίσης φορολογικής μεταχείρισης των εθνικών και διεθνικών πράξεων· ότι επιβάλλεται, σε μια πρώτη φάση, να καταργηθούν οι παρακρατήσεις στην πηγή για τις πληρωμές τους μετρητοίς μεταξύ των μητρικών και των θυγατρικών εταιρειών και οι οποίες είναι ιδιαίτερα σημαντικές· ότι το καθεστώς αυτό δεν πρέπει να εφαρμόζεται υπό ορισμένες συνθήκες, όταν η πληρωμή πραγματοποιείται προς μία μόνιμη εγκατάσταση της δικαιούχου εταιρείας που είναι εγκατεστημένη στο κράτος μέλος του οφειλέτη· ότι είναι σκόπιμο ωστόσο να επιτραπεί στην Ελλάδα και στην Πορτογαλία, για δημοσιονομικούς λόγους, να συνεχίσουν να εισπράττουν προσωρινά παρακράτηση στην πηγή·

ότι επιβάλλεται να διασφαλιστεί ότι οι τόκοι και τα τέλη υποβάλλονται πράγματι σε φορολογία· ότι, συνεπώς, είναι σκόπιμο να επιτραπεί στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση των περιπτώσεων απάτης και των καταχρήσεων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν από κάθε παρακράτηση στην πηγή τις καταβολές τόκων και τελών που πραγματοποιούνται μεταξύ των μητρικών και θυγατρικών εταιρειών διαφορετικών κρατών μελών.

Άρθρο 2

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

- α) τόκοι, τα έσοδα από απαιτήσεις πάσης φύσεως ανεξάρτητα από το αν συνοδεύονται από ρήτρες συμμετοχής του οφειλέτη στα κέρδη, συμπεριλαμβανομένων των λαχείων και βραβείων εξόφλησης που συνδέονται με ομολογίες δανείων·
- β) τέλη, οι αμοιβές πάσης φύσεως που καταβάλλονται για τη χρήση ή για την εκχώρηση της χρήσης ενός δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας σε λογοτεχνικό, καλλιτεχνικό ή επιστημονικό έργο, συμπεριλαμβανομένων των κινηματογραφικών ταινιών, ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ενός βιομηχανικού ή εμπορικού σήματος, ενός σχεδίου ή υποδείγματος, ενός σχεδιαγράμματος, ενός μυστικού τύπου ή διαδικασίας, καθώς και για τη χρήση ή την εκχώρηση της χρήσης βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού και για τις πληροφορίες που αφορούν την εμπειρία που αποκτήθηκε στο βιομηχανικό, εμπορικό ή επιστημονικό τομέα.

Άρθρο 3

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, με τον όρο «εταιρεία κράτους μέλους» νοείται κάθε εταιρεία:

- α) η οποία έχει περιβληθεί έναν από τους τύπους τους απαριθμούμενους στο παράρτημα·
- β) η οποία, βάσει της φορολογικής νομοθεσίας ενός κράτους μέλους, θεωρείται ότι έχει φορολογική κατοικία στο κράτος αυτό και η οποία δεν θεωρείται ότι έχει φορολογική κατοικία εκτός Κοινότητας, δυνάμει συμβάσεως με τρίτο κράτος σχετικής με τη διπλή φορολογία·
- γ) η οποία, επιπλέον, υπόκειται σε έναν από τους παρακάτω φόρους χωρίς δυνατότητα επιλογής και χωρίς να απαλλάσσεται η ίδια με βάση τα έσοδα που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία:
 - *impôt des sociétés/vennootschapsbelasting* στο Βέλγιο,
 - *selskabssakt* στη Δανία,
 - *Körperschaftsteuer* στη Γερμανία,
 - φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα στην Ελλάδα,

- impuesto sobre sociedades στην Ισπανία,
- impôt sur les sociétés στη Γαλλία,
- corporation tax στην Ιρλανδία,
- imposta sul reddito delle persone giuridiche στην Ιταλία,
- impôt sur le revenu des collectivités στο Λουξεμβούργο,
- vennootschapsbelasting στις Κάτω Χώρες,
- imposto sobre o rendimento das pessoas colectivas στην Πορτογαλία,
- corporation tax στο Ηνωμένο Βασίλειο,

ή σε οποιοδήποτε άλλο φόρο που ενδεχομένως θα αντικαταστήσει έναν από τους φόρους αυτούς.

Άρθρο 4

1. Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας:
 - α) η ιδιότητα της μητρικής εταιρείας αναγνωρίζεται τουλάχιστον σε κάθε εταιρεία ενός κράτους μέλους η οποία συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 και συμμετέχει κατά 25 % τουλάχιστον στο κεφάλαιο μιας εταιρείας άλλου κράτους μέλους που συγκεντρώνει τις ίδιες προϋποθέσεις·
 - β) ως θυγατρική εταιρεία νοείται η εταιρεία στο κεφάλαιο της οποίας υφίσταται η κατά το στοιχείο α) συμμετοχή.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα:
 - να αντικαθιστούν, με διμερή συμφωνία, το κριτήριο της συμμετοχής στο κεφάλαιο με το κριτήριο της κατοχής δικαιωμάτων ψήφου,
 - να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στις εταιρείες τους που δεν διατηρούν επί δύο τουλάχιστον συνεχή έτη τη συμμετοχή την απαιτούμενη για το χαρακτηρισμό τους ως μητρικών εταιρειών ή στις εταιρείες τους στις οποίες εταιρεία άλλου κράτους μέλους δεν διατηρεί επί δύο τουλάχιστον συνεχή έτη συμμετοχή αυτού του είδους.

Άρθρο 5

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, η Ελλάδα και η Πορτογαλία μπορούν να προβαίνουν σε παρακράτηση στην πηγή για τις καταβολές τόκων και τελών που πραγματοποιούνται από τις θυγατρικές εταιρείες τους σε μητρικές εταιρείες

άλλων κρατών μελών, το βραδύτερο μέχρι το τέλος του έβδομου έτους από την ημερομηνία θέσεως σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων των υφιστάμενων διμερών συμβάσεων που έχουν συναφθεί αντίστοιχα μεταξύ της Ελλάδας και της Πορτογαλίας και ενός κράτους μέλους, ο συντελεστής της εν λόγω παρακράτησης δεν μπορεί να υπερβεί το 10% κατά την πρώτη πενταετία της περιόδου που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο και το 5% κατά την τελευταία διετία.

Πριν από το τέλος του έβδομου έτους, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, μετά από σχετική πρόταση της Επιτροπής, για τυχόν παράταση της ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται για τις καταβολές τόκων και τελών σε μια μόνιμη εγκατάσταση της δικαιούχου εταιρείας που είναι εγκατεστημένη στο κράτος μέλος της οφειλέτριας εταιρείας παρά μόνον εφόσον το εν λόγω κράτος μέλος δεν επιβάλλει παρακράτηση στην πηγή για τις καταβολές τοις μετρητοίς μεταξύ των εγκατεστημένων στην επικράτειά του μητρικών και θυγατρικών εταιρειών.

Άρθρο 7

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την εφαρμογή των εθνικών ή συμβατικών διατάξεων που είναι αναγκαίες για την αποφυγή των περιπτώσεων απάτης και των καταχρήσεων.

Άρθρο 8

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι σχετικές λεπτομέρειες καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τα κείμενα των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέλεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 9

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας των τύπων των εταιριών που αναφέρονται στο άρθρο 3

- α) Οι εταιρείες του βελγικού δικαίου που αποκαλούνται «société anonyme», «naamloze vennootschap», «société en commandite par actions», «commanditaire vennootschap op aandelen», «société privée à responsabilité limitée», «besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid», καθώς και κανονικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που λειτουργούν υπό καθεστώς ιδιωτικού δικαίου·
- β) οι εταιρείες του δανικού δικαίου που αποκαλούνται «aktieselskab», «anpartsselskab»·
- γ) οι εταιρείες του γερμανικού δικαίου που αποκαλούνται «Aktiengesellschaft», «Kommanditgesellschaft auf Aktien», «Gesellschaft mit beschränkter Haftung», «bergrechtliche Gewerkschaft»·
- δ) οι εταιρείες του ελληνικού δικαίου που αποκαλούνται «ανώνυμη εταιρεία»·
- ε) Οι εταιρείες του ισπανικού δικαίου που αποκαλούνται «sociedad anónima», «sociedad comanditaria por acciones», «sociedad de responsabilidad limitada», καθώς επίσης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που λειτουργούν υπό καθεστώς ιδιωτικού δικαίου·
- στ) οι εταιρείες του γαλλικού δικαίου που αποκαλούνται «société anonyme», «société en commandite par actions», «société à responsabilité limitée», καθώς και οι δημόσιοι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρα·
- ζ) οι εταιρείες του ιρλανδικού δικαίου που αποκαλούνται «companies incorporated under irish law», «registered building societies», «registered industrial and provident societies»·
- η) οι εταιρείες του ιταλικού δικαίου που αποκαλούνται «società per azioni», «società in accomandita per azioni», «società a responsabilità limitata», καθώς και οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που ασκούν εμπορικές και βιομηχανικές δραστηριότητες·
- θ) οι εταιρείες του δικαίου του Λουξεμβούργου που αποκαλούνται «société anonyme», «société en commandite par actions», «société à responsabilité limitée»·
- ι) οι εταιρείες του ολλανδικού δικαίου που αποκαλούνται «naamloze vennootschap», «besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid»·
- ια) οι εμπορικές ή οι εμπορικού χαρακτήρα αστικές εταιρείες, οι ανωνυμοί και οι δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί βάσει του πορτογαλικού δικαίου·
- ιβ) οι εταιρείες που έχουν συσταθεί βάσει του δικαίου του Ηνωμένου Βασιλείου·

Συντελεστές των παρακρατήσεων στην πηγή επί των τελών (*)

Κατάσταση την 1η Ιουλίου 1990

(%)

Κράτος μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου	Κράτος μόνιμης κατοικίας του οφειλέτη											
	Βέλγιο	Δανία	Ισπανία	Γαλλία	Ελλάδα	Ιρλανδία	Ιταλία	Λουξεμβούργο	Κάτω Χώρες	Πορτογαλία	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο
Κράτος χωρίς σύμβαση	10	30	25	33 1/5	25	30	21	12	0	15	25	25
Βέλγιο	—	0	5	0	5	0	5	0	0	5	0	0
Δανία	0	—	6	0	25 (*)	0	5	0	0	10	0	0
Ισπανία	5	6	—	6	25 (*)	30 (*)	4	10	0	5	5	10
Γαλλία	0	0	6	—	5	0	0	0	0	5	0	0
Ελλάδα	5	30 (*)	25 (*)	5	—	30 (*)	0	12 (*)	0	15 (*)	0	0
Ιρλανδία	0	0	25 (*)	0	25 (*)	—	0	0	0	15 (*)	0	0
Ιταλία	5	5	8	0	0	0	—	10	0	12	0	8
Λουξεμβούργο	0	0	10	0	25 (*)	0	10	—	0	15 (*)	5	5
Κάτω Χώρες	0	0	6	0	7	0	0	0	—	15 (*)	0	0
Πορτογαλία	5	10	5	5	25 (*)	30 (*)	12	12 (*)	0 (*)	—	10	5
Γερμανία	0	0	5	0	0	0	0	5	0	10	—	0
Ηνωμένο Βασίλειο	0	0	10	0	0	0	0	5	0	5	0	—

(*) Ο ενδεχόμενα οφειλόμενος φόρος προστιθέμενης αξίας δεν συμπεριλαμβάνεται στους παρόντες συντελεστές.

(*) Δεν υπάρχει σύμβαση.

Συντελεστές των παρακρατήσεων στην πηγή επί των απλών τόκων που καταβάλλει μια θυγατρική μη εγκατεστημένη στο ίδιο κράτος μέλος

Κατάσταση την 1η Ιουλίου 1990

(%)

Κράτος μόνιμης κατοικίας του οφειλέτη	Κράτος μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου											
	Βέλγιο	Δανία	Ισπανία	Γαλλία	Ελλάδα (*)	Ιρλανδία	Ιταλία	Λουξεμβούργο	Κάτω Χώρες	Πορτογαλία	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο
Κράτος χωρίς σύμβαση	10	0	25	0	46	30	30	0	0	20	0	25
Βέλγιο	—	0	15	0	15	15	15	0	0	15	0	15
Δανία	10	—	10	0	46 (*)	0	15	0	0	15	0	0
Ισπανία	10	0	—	0	46 (*)	30 (*)	12	0	0	15	0	12
Γαλλία	10	0	10	—	10	0	15	0	0	12	0	0
Ελλάδα	10	0 (*)	25 (*)	0	—	30 (*)	10	0 (*)	0	20 (*)	0	0
Ιρλανδία	10	0	25 (*)	0	46 (*)	—	10	0	0	20 (*)	0	0
Ιταλία	10	0	12	0	10	10	—	0	0	15	0	10
Λουξεμβούργο	10	0	10	0	46 (*)	0	10	—	0	20 (*)	0	0
Κάτω Χώρες	0	0	10	0	10	0	15	0	—	20 (*)	0	0
Πορτογαλία	10	0	15	0	46 (*)	30 (*)	15	0 (*)	0 (*)	—	0	10
Γερμανία	10	0	10	0	10	0	0	0	0	15	—	0
Ηνωμένο Βασίλειο	10	0	12	0	0	0	15	0	0	10	0	—

(*) Στους συντελεστές των παρακρατήσεων στην πηγή επί τόκων άλλων εκτός των τόκων καταθέσεων και τόκων διολογιών πρέπει να προστεθεί 2,4% ως τέλος κατοίκησης.

(*) Δεν υπάρχει σύμβαση.

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου όσον αφορά ένα καθιερωμένο συνυπολογισμό από τις επιχειρήσεις των ζημιών που εμφανίζουν οι μόνιμες εγκαταστάσεις τους και οι θυγατρικές τους που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη

COM(90) 595 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 6 Δεκεμβρίου 1990)

(91/C 53/03)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι σε μια κοινή αγορά που έχει τα χαρακτηριστικά μιας εσωτερικής αγοράς, δεν θα πρέπει να τίθεται σε μειονεκτική θέση η δραστηριότητα των επιχειρήσεων σε κοινοτικό επίπεδο σε σχέση με τις δραστηριότητες που ασκούνται στο εσωτερικό ενός κράτους· ότι μέχρι στιγμής η απαίτηση αυτή δεν ικανοποιείται, εφόσον συχνά οι εθνικές νομοθεσίες δεν επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να λαμβάνουν υπόψη τους τις ζημιές των μόνιμων εγκαταστάσεων και των θυγατρικών τους που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη· ότι, συνεπώς, απαιτείται η καθιέρωση κοινών κανόνων οι οποίοι θα καλύπτουν το σύνολο των επιχειρήσεων ανεξάρτητα από τη νομική μορφή τους·

ότι, όσον αφορά τις μόνιμες εγκαταστάσεις, είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν το συνυπολογισμό των ζημιών τους από τις επιχειρήσεις των οποίων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος είτε συμπεριλαμβάνοντας τα αποτελέσματα των εν λόγω μόνιμων εγκαταστάσεων στα αποτελέσματα της επιχείρησης, επιτρέποντας ταυτόχρονα στην επιχείρηση να εκπίπτει, κατά περίπτωση, από τον οφειλόμενο βάσει των κερδών της από τις εν λόγω εγκαταστάσεις φόρο, το φόρο που αυτές κατέβαλαν στα άλλα κράτη μέλη, είτε επιτρέποντας στην επιχείρηση να εκπίπτει από τα ίδια κέρδη της τις ζημιές των εν λόγω μόνιμων εγκαταστάσεων και φορολογώντας, κατά το ισόποσο των ζημιών που έχουν εκπέσει, τα μεταγενέστερα κέρδη των εγκαταστάσεων αυτών· ότι τα αποτελέσματα των μόνιμων εγκαταστάσεων πρέπει να καθορίζονται για κάθε κράτος μέλος χωριστά·

ότι όσον αφορά τις θυγατρικές, η τελευταία αυτή μέθοδος εμφανίζεται, υπό τις παρούσες συνθήκες, ως η πλέον κατάλληλη για το συνυπολογισμό των ζημιών σε κοινοτικό επίπεδο· ότι είναι σκόπιμο να καθορίζονται χωριστά για κάθε θυγατρική οι ζημιές και τα κέρδη τα οποία πρόκειται να συνυπολογιστούν στο επίπεδο της μητρικής επιχείρησης ανάλογα με τη συμμετοχή της τελευταίας στο κεφάλαιο της θυγατρικής· ότι εφόσον μία θυγατρική αποτελεί ανεξάρτητη νομική οντότητα, η επιχείρηση η οποία την ελέγχει πρέπει να είναι ελεύθερη να συνυπολογίζει ή όχι τις ζημιές· ότι είναι σκόπιμο να αποκλειστεί η συνδυασμένη χρήση της μεθόδου που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία και της διόρθωσης της αξίας της συμμετοχής κατά τρόπον ώστε να αποφευχθεί ο συνυπολογισμός των ιδίων ζημιών δύο φορέων·

ότι σε περίπτωση που η επιχείρηση εφαρμόζει τη μέθοδο έκπτωσης των ζημιών με μεταγενέστερη επανεπίταξη, τα αποτελέσματα των μόνιμων εγκαταστάσεων και των θυγατρικών μπορούν να καθορίζονται χωρίς πρόβλημα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένες·

ότι προκειμένου να αποφευχθεί η δημιουργία αδικαιολόγητων πλεονεκτημάτων για τις επιχειρήσεις και για να διασφαλιστούν τα φορολογικά έσοδα των κρατών μελών, επιβάλλεται να επιτραπεί στα κράτη μέλη να επανεπιδάσουν αυτόματα, υπό ορισμένες συνθήκες, τις ζημιές που έχουν γίνει αποδεκτές προς έκπτωση· ότι είναι σκόπιμο εξάλλου να είναι ελεύθερα τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν διατάξεις που αποσκοπούν στην πρόληψη της φοροδιαφυγής και των καταχρήσεων·

ότι είναι σκόπιμο να έχουν τα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διατηρήσουν ή να καθιερώσουν, παράλληλα με τις κοινές μεθόδους που ορίζει η παρούσα οδηγία, άλλες μεθόδους συνυπολογισμού των ζημιών των θυγατρικών·

ότι προκειμένου να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των κοινοτικών επιχειρήσεων σε διεθνές επίπεδο, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η δυνατότητα επέκτασης του καθεστώτος που προβλέπει η οδηγία στις μόνιμες εγκαταστάσεις και στις θυγατρικές που είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες· ότι τα κράτη μέλη πρέπει να είναι ελεύθερα να καθορίζουν τους όρους και το πεδίο μιας ενδεχόμενης επέκτασης,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, ένα καθιερωμένο το οποίο προβλέπει το συνυπολογισμό, από τις επιχειρήσεις τους, των ζημιών που εμφανίζουν οι μόνιμες εγκαταστάσεις ή οι θυγατρικές τους που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη.

ΤΙΤΛΟΣ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 2

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοείται ως:

— επιχείρηση ενός κράτους μέλους, κάθε επιχείρηση η οποία, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία ενός κράτους μέλους, θεωρείται ότι έχει τη φορολογική της κατοικία στο εν λόγω κράτος,

- μόνιμη εγκατάσταση, κάθε σταθερή επιχειρηματική εγκατάσταση μέσω της οποίας ασκεί το σύνολο ή μέρος των δραστηριοτήτων της μια επιχείρηση ενός κράτους μέλους,
- θυγατρική, κάθε εταιρεία στο κεφάλαιο της οποίας μια επιχείρηση ενός κράτους μέλους κατέχει ελάχιστη συμμετοχή 75 % η οποία της παρέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν χαμηλότερο ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής.

Άρθρο 3

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, οι επιχειρήσεις, μόνιμες εγκαταστάσεις και θυγατρικές, κατά την έννοια του άρθρου 2, πρέπει να είναι υποκειμένες, χωρίς να απαλλάσσονται, σε έναν από τους ακόλουθους φόρους:

- α) στο Βέλγιο:
 - *impôt des personnes physiques/personenbelasting*,
 - *impôt des sociétés/vennootschapsbelasting*,
 - *impôt des non-résidents/belasting der niet-verblijfhouders*,
- β) στη Δανία:
 - *selskabskat*,
 - *indkomstkat til staten*,
- γ) στη Γερμανία:
 - *Einkommensteuer*,
 - *Körperschaftsteuer*,
- δ) στην Ελλάδα:
 - φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων,
 - φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων,
- ε) στην Ισπανία:
 - *impuesto sobre la renta de las personas físicas*,
 - *impuesto sobre sociedades*,
- στ) στη Γαλλία:
 - *impôt sur le revenu*,
 - *impôt sur les sociétés*,
- ζ) στην Ιρλανδία:
 - *income tax*,
 - *corporation tax*,
- η) στην Ιταλία:
 - *imposta sul reddito delle persone fisiche*,
 - *imposta sul reddito delle persone giuridiche*,
- θ) στο Λουξεμβούργο:
 - *impôt sur le revenu des personnes*,
 - *impôt sur le revenu des collectivités*,
- ι) στις Κάτω Χώρες:
 - *inkomensbelasting*,
 - *vennootschapsbelasting*,
- ια) στην Πορτογαλία:
 - *imposto sobre o rendimento das pessoas singulares*,
 - *impostas sobre o rendimento das pessoas colectivas*,

β) στο Ηνωμένο Βασίλειο:

- *income tax*,
- *corporation tax*

ή οποιοδήποτε άλλο φόρο που αντικαθιστά έναν από τους ανωτέρω φόρους.

Άρθρο 4

Τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, υπό όρους που αυτά καθορίζουν, στο σύνολο ή σε ένα μέρος των μόνιμων εγκαταστάσεων και των θυγατρικών των επιχειρήσεών τους που είναι εγκατεστημένες εκτός Κοινότητας. Ωστόσο, οι όροι αυτοί δεν μπορούν να είναι ευνοϊκότεροι από εκείνους που ισχύουν για τις μόνιμες εγκαταστάσεις και τις θυγατρικές που είναι εγκατεστημένες στα άλλα κράτη μέλη.

ΤΙΤΛΟΣ II

Διατάξεις σχετικά με τις μόνιμες εγκαταστάσεις

Άρθρο 5

Ο συνυπολογισμός από τις επιχειρήσεις των ζημιών των μόνιμων εγκαταστάσεών τους πραγματοποιείται κατά επιλογή του κράτους μέλους είτε σύμφωνα με τη μέθοδο καταλογισμού που ορίζεται στο άρθρο 6, είτε σύμφωνα με τη μέθοδο έκπτωσης των ζημιών με μεταγενέστερη επανένταξη που ορίζεται στο άρθρο 7.

Η εφαρμογή της μεθόδου καταλογισμού είναι υποχρεωτική για τις επιχειρήσεις του κράτους μέλους που την επέλεξε· η εφαρμογή της μεθόδου έκπτωσης των ζημιών με μεταγενέστερη επανένταξη εναπόκειται στην απόφαση κάθε επιχείρησης.

Άρθρο 6

Η μέθοδος καταλογισμού συνίσταται στο συνυπολογισμό, στα αποτελέσματα της επιχείρησης κατά τη διάρκεια μίας δεδομένης φορολογικής περιόδου, των θετικών ή αρνητικών αποτελεσμάτων του συνόλου των μόνιμων εγκαταστάσεων της εν λόγω επιχείρησης που είναι εγκατεστημένες σε ένα άλλο κράτος μέλος και στον καταλογισμό, κατά περίπτωση, στον οφειλόμενο από την επιχείρηση φόρο για τα κέρδη των εν λόγω μόνιμων εγκαταστάσεων, του φόρου που καταβλήθηκε από αυτές.

Άρθρο 7

1. Η μέθοδος έκπτωσης των ζημιών με μεταγενέστερη επανένταξη συνίσταται:

- α) στην έκπτωση από τα φορολογητέα κέρδη της επιχείρησης τα οποία αφορούν μία δεδομένη φορολογική περίοδο, της ζημίας που αφορά την ίδια φορολογική περίοδο την οποία σημείωσαν οι μόνιμες εγκαταστάσεις της επιχείρησης που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη·
- β) στην ένταξη των μεταγενέστερων κερδών των εν λόγω μόνιμων εγκαταστάσεων στα φορολογήσιμα αποτελέσματα της επιχείρησης, κατά το ισόποσο της ζημίας που είχε εκπέσει δυνάμει του στοιχείου α).

2. Τα αποτελέσματα των μόνιμων εγκαταστάσεων καθορίζονται για κάθε κράτος μέλος χωριστά με βάση το δικαίω του κράτους μέλους της μόνιμης εγκατάστασης.

Άρθρο 8

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι ζημίες που έχουν εκπίσει δυνάμει του άρθρου 7 επανεπεντάσσονται αυτόματα στα φορολογήσιμα αποτελέσματα της επιχείρησης υπό τις ακόλουθες συνθήκες:

- α) η επανένταξη δεν πραγματοποιήθηκε στο τέλος του πέμπτου έτους μετά το έτος κατά τη διάρκεια του οποίου έγινε δεκτή προς έκπτωση η ζημία·
- β) η μόνιμη εγκατάσταση αποτελείσε αντικείμενο πώλησης, εκκαθάρισης ή έχει μετατραπεί σε θυγατρική.

ΤΙΤΛΟΣ III

Διατάξεις σχετικά με τις θυγατρικές

Άρθρο 9

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι οι επιχειρήσεις τους μπορούν να συνυπολογίζουν τις ζημίες των θυγατρικών τους που βρίσκονται σε ένα άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τη μέθοδο της έκπτωσης των ζημιών με μεταγενέστερη επανένταξη. Η μέθοδος αυτή συνίσταται σε:

- α) έκπτωση από τα φορολογήσιμα κέρδη της επιχείρησης που αφορούν μια δεδομένη φορολογική περίοδο, της ζημίας που αφορά την ίδια περίοδο που εμφανίζουν οι θυγατρικές της επιχείρησης που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη·
- β) επανένταξη των μεταγενέστερων κερδών των εν λόγω θυγατρικών στα φορολογήσιμα αποτελέσματα χρήσεως της επιχείρησης κατά το ισόκοσο της ζημίας που εξέπεσε δυνάμει του στοιχείου α).

2. Τα αποτελέσματα κάθε θυγατρικής καθορίζονται σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου του κράτους μέλους της επιχείρησης αυτής, κατ' αναλογία προς τη συμμετοχή της επιχείρησης στο κεφάλαιο της. Το ποσοστό συμμετοχής το οποίο λαμβάνεται υπόψη είναι το χαμηλότερο διαπιστωθέν κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης φορολογικής περιόδου.

Άρθρο 10

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι ζημίες που έχουν εκπίσει δυνάμει του άρθρου 9 επανεπεντάσσονται αυτόματα στα φορολογήσιμα αποτελέσματα της επιχείρησης υπό τις ακόλουθες συνθήκες:

- α) η επανένταξη δεν πραγματοποιήθηκε στο τέλος του πέμπτου έτους μετά το έτος κατά τη διάρκεια του οποίου έγινε αποδεκτή προς έκπτωση η ζημία.

- β) η θυγατρική αποτέλεσε αντικείμενο πώλησης, εκκαθάρισης ή μετατράπηκε σε μόνιμη εγκατάσταση·
- γ) η συμμετοχή της επιχείρησης στο κεφάλαιο της θυγατρικής κατέληξε κάτω του ελάχιστου ποσοστού που έχει καθορίσει το κράτος μέλος της επιχείρησης.

Άρθρο 11

Η εφαρμογή της μεθόδου που ορίζεται στο άρθρο 9 δεν συμβιβάζεται με τη διόρθωση της αξίας της συμμετοχής που κατέχει σε μια θυγατρική μια δεδομένη επιχείρηση.

Άρθρο 12

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν παρεμποδίζουν τη διατήρηση ή την καθέρωση εκ μέρους ενός κράτους μέλους άλλων μεθόδων συνυπολογισμού των ζημιών των θυγατρικών των επιχειρήσεων του που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη και ιδίως μεθόδων ενοποίησης των αποτελεσμάτων.

ΤΙΤΛΟΣ IV

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία δεν παρεμποδίζει την εφαρμογή των εθνικών ή συμβατικών διατάξεων για την αποφυγή της φοροδιαφυγής και των καταχρήσεων.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993, ενημερώνουν δε αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των βασικών διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας τους που θεσπίζουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και, κατά περίπτωση, το κείμενο των μέτρων που έχουν λάβει προς επέκταση του πεδίου εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας οδηγίας στις μόνιμες εγκαταστάσεις και στις θυγατρικές των επιχειρήσεών τους που είναι εγκατεστημένες εκτός Κοινότητας.

Άρθρο 15

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φορολογικό καθεστώς που εφαρμόζεται για ζημιές θυγατρικών και ξένων μόνιμων εγκαταστάσεων

Κράτος μέλος	Θυγατρική στο κράτος μέλος	Ξένη μόνιμη εγκατάσταση	Θυγατρική στο εξωτερικό
Βέλγιο		<ul style="list-style-type: none"> — Ελλείπει σύμβασης: έκπτωση με επανένταξη σύμφωνα με την καθορισθείσα αιτιά (άρθρο 66 και εξής AR-CIR) — Συμβάσεις: απαλλαγή — Έκπτωση με επανένταξη ακόμη και αν η σύμβαση προβλέπει απαλλαγή 	
Δανία	Ενοποίηση (Ενοποιημένο κέρδος) (Θυγατρική κατά 100%)	<ul style="list-style-type: none"> — Ελλείπει σύμβασης: φορολόγηση του διεθνούς κέρδους με πίστωση φόρου — Συμβάσεις: φορολόγηση του διεθνούς κέρδους είτε με πίστωση φόρου είτε με σταδιακή απαλλαγή είτε με απαλλαγή 	Ενοποίηση: (Ενοποιημένο κέρδος) (Θυγατρική κατά 100%) Πράγματι αποφεύγεται η διπλή φορολογία κατά τον ίδιο τρόπο όπως και για τη μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό
Γερμανία	Ενοποίηση όταν εφαρμόζεται το καθεστώς του Organschaft (θυγατρική υπό οικονομικό, χρηματοπιστωτικό και διαρθρωτικό έλεγχο) κατ' επιλογή της επιχείρησης επικεφαλής του ομίλου	<ul style="list-style-type: none"> — Ελλείπει σύμβασης: καταλογισμός — Συμβάσεις: απαλλαγή έκπτωση των ζημιών με επανένταξη εφόσον η σύμβαση προβλέπει απαλλαγή 	
Ελλάδα		<ul style="list-style-type: none"> — Ελλείπει σύμβασης: καταρχήν μέθοδος καταλογισμού, εκτός εάν το συνολικό αποτέλεσμα όλων των μόνιμων εγκαταστάσεων είναι αρνητικό (στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται έκπτωση των ζημιών) — Συμβάσεις: μέθοδος καταλογισμού 	
Ισπανία	Ενοποίηση (Ενοποιημένο κέρδος) (Θυγατρική κατά 90% τουλάχιστον)	<ul style="list-style-type: none"> — Ελλείπει σύμβασης: διεθνές κέρδος με καταλογισμό — Συμβάσεις: μέθοδος καταλογισμού 	
Γαλλία	Ενοποίηση εάν: 1. Καθεστώς ενοποιημένου κέρδους κατόπιν άδειας των φορολογικών αρχών (*) 2. Καθεστώς φορολογικής ολοκλήρωσης (θυγατρική κατά 95% τουλάχιστον)	<ul style="list-style-type: none"> — Συμβάσεις: απαλλαγή Μέθοδος καταλογισμού στο πλαίσιο του «διεθνούς κέρδους» κατόπιν άδειας των φορολογικών αρχών ανεξάρτητα από το αν υφίσταται ή όχι σύμβαση (*) 	Ενοποίηση αν: 1. Καθεστώς του «ενοποιημένου κέρδους» κατόπιν συμφωνίας (*) 2. Εκπτώσεις των ζημιών κατά τη διάρκεια των πρώτων πέντε ετών εντός του ορίου των ποσών που έχουν επενδυθεί σε κεφάλαια κατά τη διάρκεια των ιδίων ετών, εφόσον η δραστηριότητα ασκείται στην ΕΟΚ, με αυτόματη επανένταξη ανάλογα με το ρυθμό πραγματοποίησης των κερδών ή το αργότερο κατά το δέκατο έτος (άρθρο 39 -- articles B -- CGI)
Ιρλανδία	Καθεστώς συνυπολογισμού των ζημιών εάν: 1. Θυγατρική κατά 75% τουλάχιστον ή 2. Όμιλος (consortium)	<ul style="list-style-type: none"> — Ελλείπει σύμβασης: διεθνές κέρδος με έκπτωση των φόρων στο εξωτερικό — Συμβάσεις: φορολόγηση του διεθνούς κέρδους, με πίστωση για τους φόρους που καταβλήθηκαν στο εξωτερικό. Εάν ο συντελεστής του φόρου στο εξωτερικό είναι ανώτερος του συντελεστή που εφαρμόζεται στην Ιρλανδία, η έκπτωση παρέχεται εν μέρει υπό τη μορφή της έκπτωσης του ποσού που υπερβαίνει το φορολογικό συντελεστή της Ιρλανδίας 	

(*) Στην πράξη πολύ περιορισμένη εφαρμογή.

Κράτος μέλος	Θυγατρική στο κράτος μέλος	Ξηνη μόνιμη εγκατάσταση	Θυγατρική στο εξωτερικό
Ιταλία	—	Ελλείπει σύμβασης: διεθνές κέρδος με καταλογισμό — Συμβάσεις: μέθοδος καταλογισμού	—
Λουξεμβούργο	Ενοποίηση όταν εφαρμόζεται το καθεστώς του Organisations (θυγατρική κατά 99%) κατ' επιλογή της επιχείρησης επικεφαλής του ομίλου και κατόπιν άδειας του υπουργείου οικονομικών	— Ελλείπει σύμβασης: διεθνές κέρδος με καταλογισμό — Συμβάσεις: απαλλαγή χωρίς έκπτωση των ζημιών	—
Κάτω Χώρες	Ενοποίηση εφόσον εφαρμόζεται η φορολογική ενότητα (fiscal eenheid) (θυγατρική κατά 99%) Υπό ορισμένους όρους, οι ζημιές μπορούν να συνυπολογισθούν σε περίπτωση εκκαθάρισης μιας συμμετοχής που δεν αποτελούσε τμήμα μιας φορολογικής ενότητας (fiscale eenheid)	Ανεξάρτητα από σύμβαση: διεθνές κέρδος με απαλλαγή μέσω αναλογικής έκπτωσης του φόρου Σε περίπτωση ζημιών έκπτωση με επανένταξη	Υπό ορισμένες συνθήκες, οι ζημιές μπορούν να συνυπολογισθούν σε περίπτωση εκκαθάρισης μιας συμμετοχής
Πορτογαλία	Ενοποίηση (θυγατρική κατά 90% κατ' επιλογή της επιχείρησης επικεφαλής του ομίλου)	— Ελλείπει σύμβασης: διεθνές κέρδος — Συμβάσεις: διεθνές κέρδος με καταλογισμό	—
Ηνωμένο Βασίλειο	Καθεστώς συνυπολογισμού των ζημιών εάν: 1. Θυγατρική κατά 75% τουλάχιστον ή 2. Όμιλος (consortium)	— Ελλείπει σύμβασης: διεθνές κέρδος με καταλογισμό — Συμβάσεις: μέθοδος καταλογισμού	—

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί του δικαιώματος εκμίσθωσης, του δικαιώματος δανεισμού και ορισμένων δικαιωμάτων συγγενικών με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

COM(90) 586 τελικό — SYN 319

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 13 Δεκεμβρίου 1990)

(91/C 53/04)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2 και τα άρθρα 66 και 100Α,

την πρόταση της Επιτροπής,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι στην έννομη προστασία που παρέχεται από τη νομοθεσία και τις πρακτικές που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη για τα έργα πνευματικής ιδιοκτησίας και το θεματικό πεδίο της προστασίας των συγγενικών δικαιωμάτων σε σχέση με την εκμίσθωση και το δανεισμό υπάρχουν διαφορές και ότι οι διαφορές αυτές αποτελούν την πηγή των φραγμών που ορθώνονται στο εμπόριο και των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που παρεμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

ότι οι εν λόγω διαφορές έννομης προστασίας θα μπορούσαν ενδεχομένως να διευρυνθούν, στο βαθμό που τα κράτη μέλη θεσπίζουν νέες και διαφορετικές νομοθεσίες ή στο μέτρο που η εθνική νομολογία που ερμηνεύει τη νομοθεσία αυτή εξελίσσεται με διαφορετικό τρόπο·

ότι, κατά συνέπεια, οι εν λόγω διαφορές πρέπει να εξαλειφθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 1992 σύμφωνα με τον αντικειμενικό στόχο του άρθρου 8Α της συνθήκης ΕΟΚ περί εγκαθίδρυσης ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα·

ότι η εκμίσθωση και ο δανεισμός έργων πνευματικής ιδιοκτησίας με θεματικό αντικείμενο προστασίας των συγγενικών δικαιωμάτων διαδραματίζει όλο και σημαντικότερο ρόλο ιδίως για τους δημιουργούς, τους καλλιτέχνες και ευρύ φάσμα βιομηχανικών κλάδων και ότι η τειρατεία καθίσταται αυξανόμενη απειλή· ότι, κατά συνέπεια, η προσήκουσα προστασία των έργων πνευματικής ιδιοκτησίας και του αντικειμένου των συγγενικών δικαιωμάτων μέσω των δικαιωμάτων εκμίσθωσης και δανεισμού καθώς και η προστασία του αντικειμένου των συγγενικών δικαιωμάτων μέσω του δικαιώματος υλικής ενσωμάτωσης, του δικαιώματος αναπαραγωγής και του δικαιώματος διανομής είναι δυνατόν να θεωρηθούν ως θεμελιώδους σημασίας για τη βιομηχανική και πολιτιστική ανάπτυξη της Κοινότητας·

ότι η προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να προσαρμόζεται στις νέες οικονομικές εξελίξεις, όπως για παράδειγμα οι νέες μορφές εκμετάλλευσης·

ότι, για το δημιουργικό και καλλιτεχνικό έργο των δημιουργών και εκτελεστών καλλιτεχνών είναι αναγκαία η ύπαρξη επαρκούς εισοδήματος, μιας και αυτό αποτελεί το υπόβαθρο για το περαιτέρω δημιουργικό και καλλιτεχνικό έργο και ότι οι επενδύσεις που απαιτούνται ιδίως για την παραγωγή φωνογραφήματων και ταινιών είναι ιδιαίτερα υψηλές, ριψοκίνδυνες και ότι η δυνατότητα εξασφάλισης του εν λόγω εισοδήματος ανάκτησης των επενδυόμενων ποσών μπορεί να διασφαλιστεί αποτελεσματικά μόνο με την παροχή κατάλληλης έννομης προστασίας·

ότι αν δεν υπάρξει αποτελεσματική και εναρμονισμένη προστασία σε όλα τα κράτη μέλη, το προαναφερθέν δημιουργικό και καλλιτεχνικό έργο, καθώς και οι επενδύσεις της μορφής αυτής ενδέχεται να μειωθούν ή να μην πραγματοποιηθούν ποτέ·

ότι οι εν λόγω δημιουργικές, καλλιτεχνικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες αποτελούν, σε σημαντικό βαθμό, δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελματιών και ότι η συνέχιση των εν λόγω δραστηριοτήτων πρέπει να διευκολυνθεί με την παροχή ομοιόμορφης έννομης προστασίας εντός της Κοινότητας·

ότι, επειδή οι δραστηριότητες αυτές συνιστούν ύπηρεσίες, η παροχή τους πρέπει να διευκολυνθεί εξίσου δια της θεσπίσεως εντός της Κοινότητας ενιαίου νομικού πλαισίου·

ότι η προστασία μέσω των δικαιωμάτων εκμίσθωσης και δανεισμού και η προστασία στο χώρο των συγγενικών δικαιωμάτων μέσω της υφιστάμενης νομοθεσίας, της διοικητικής πρακτικής και της νομολογίας δεν υφίσταται καθόλου σε ορισμένα κράτη μέλη και όπου υφίσταται, δεν είναι η ίδια ή εμφανίζει διαφορετικά χαρακτηριστικά·

ότι η ασυντόνιστη ανάπτυξη στην Κοινότητα έννομης προστασίας στους τομείς αυτούς στα κράτη μέλη θα μπορούσε να οδηγήσει σε νέα αντικίνητρα κατά του εμπορίου, σε βάρος της περαιτέρω βιομηχανικής και πολιτιστικής ανάπτυξης και της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς·

ότι είναι ανάγκη να καταργηθούν οι υφιστάμενες διαφορές που έχουν τέτοιες συνέπειες, ενώ πρέπει να αποτραπεί και η εμφάνιση νέων διαφορών με αρνητική επίπτωση στη λειτουργία της κοινής αγοράς και την ανάπτυξη του εμπορίου πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών·

ότι πρέπει να εναρμονιστεί η νομοθεσία των κρατών μελών, κατά τρόπο ώστε να μην έρχεται σε αντίθεση με τις υφιστάμενες διεθνείς συμφωνίες, στις οποίες βασίζονται τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα πολλών κρατών μελών·

ότι το νομικό πλαίσιο της Κοινότητας για το δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού καθώς και για ορισμένα συγγενικά δικαιώματα, μπορεί να περιοριστεί στο να ορίσει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν δικαιώματα αναφορικά με την εκμί-

σθωση και το δανεισμό για ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων και περαιτέρω στον ορισμό των αποκλειστικών δικαιωμάτων υλικής ενσωμάτωσης, αναπαραγωγής και διανομής για ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων στο πεδίο προστασίας των συγγενικών δικαιωμάτων·

ότι τα εναρμονισμένα δικαιώματα εκμίσθωσης και δανεισμού, καθώς και η εναρμονισμένη προστασία που παρέχεται στον τομέα των συγγενικών δικαιωμάτων δεν πρέπει να ασκούνται κατά τρόπο που να συνιστά συγκεκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΚΜΙΣΘΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

Άρθρο 1

Αντικείμενο της εναρμόνισης

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη θεσπίζουν το δικαίωμα έγκρισης ή απαγόρευσης της εκμίσθωσης και δανεισμού πρωτοτύπων και αντιγράφων των έργων πνευματικής ιδιοκτησίας και των άλλων θεματικών αντικειμένων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1.

2. Η «εκμίσθωση» έχει, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, την έννοια της διάθεσης προς χρήση, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και για κερδοσκοπικούς λόγους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3.

3. Ο «δανεισμός» έχει, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, την έννοια της διάθεσης προς χρήση, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και όχι με άμεσο σκοπό το κέρδος, εάν ο δανεισμός γίνεται μέσω οργανικών φορέων προσιτών στο κοινό, όπως οι δημόσιες βιβλιοθήκες, οι βιβλιοθήκες ερευνητικών ιδρυμάτων, οι εξειδικευμένες βιβλιοθήκες, οι σχολικές βιβλιοθήκες, οι βιβλιοθήκες εκκλησιών, οι συλλογές νέων μέσων επικοινωνίας ή μέσων οπτικής τέχνης, οι βιβλιοθήκες που είναι οργανωμένες ή υποστηρίζονται οικονομικά από δημόσιες ή ιδιωτικές εταιρείες και οι υπόλοιπες συλλογές θεματικών αντικειμένων, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1.

4. Δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν θίγονται από οποιαδήποτε πώληση ή άλλη πράξη διανομής πρωτοτύπων και αντιγράφων των έργων και των υπόλοιπων θεματικών αντικειμένων, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1.

Άρθρο 2

Αρχικός δικαιούχος και θεματικό αντικείμενο του δικαιώματος εκμίσθωσης και δανεισμού

1. Το δικαίωμα έγκρισης ή απαγόρευσης της εκμίσθωσης και του δανεισμού εναπόκειται:

— στο δημιουργό, αναφορικά με το πρωτότυπο και τα αντίγραφα του έργου του,

— στον εκτελεστή καλλιτέχνη, αναφορικά με τις υλικές ενσωματώσεις της εκτέλεσής του,

— στον παραγωγό του φωνογραφήματος, αναφορικά με τα φωνογραφήματά του και στον παραγωγό των πρώτων υλικών ενσωματώσεων κινηματογραφικών έργων και κινούμενων εικόνων αναφορικά με τις εγγραφές των εικόνων και τις εγγραφές εικόνων και ήχου.

2. Δικαιώματα εκμίσθωσης και δανεισμού δεν νοούνται τα κτίρια και τα έργα της εφαρμοσμένης τέχνης.

3. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν την εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας περί της έννομης προστασίας των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η/Υ) του Συμβουλίου.

Άρθρο 3

Έγκριση εκμίσθωσης και δανεισμού

Εάν οι δικαιούχοι επιτρέψουν, έναντι πληρωμής, σε κάποιον τρίτο την εκμίσθωση ή το δανεισμό μιας εγγραφής ήχου, μιας εγγραφής εικόνων ή μιας εγγραφής εικόνων και ήχου, τότε καθέναν από τους δικαιούχους που μνημονεύονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, διατηρεί το δικαίωμα απόκτησης δικαίου μεριδίου της εν λόγω πληρωμής, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε μεταβίβαση του δικαιώματος εκμίσθωσης ή δανεισμού ή την παραχώρηση οποιασδήποτε σχετικής άδειας. Αυτό το δικαίωμα απόκτησης δικαίου μεριδίου της πληρωμής είναι αναπαλλοτρίωτο, μπορεί όμως να μεταβιβαστεί η διαχείρισή του.

Άρθρο 4

Παρέκκλιση από το αποκλειστικό δικαίωμα δανεισμού

Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να παρεκκλίνουν, για πολιτιστικούς ή άλλους λόγους, από το θεμελιωμένο στο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας αποκλειστικό δικαίωμα δανεισμού που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, για μία ή περισσότερες κατηγορίες αντικειμένων, υπό τον όρο ότι:

— παρέχεται, τουλάχιστον στους δημιουργούς, δίκαιη αμοιβή μέσω των διαχειριστικών οργανισμών που μεριμνούν για την ανάλογη εκμίσθωση και

— τα ανάλογα μέτρα παρέκκλισης συμμορφώνονται με τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου και ιδίως με τις διατάξεις του άρθρου 7 της συνθήκης ΕΟΚ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΙΚΩΝ ΜΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 5

Δικαίωμα υλικής ενσωμάτωσης

Τα κράτη μέλη απονέμουν υπέρ των εκτελεστών καλλιτεχνών το δικαίωμα έγκρισης ή απαγόρευσης της υλικής ενσωμάτωσης των εκτελέσεών τους. Παρομοίως, απονέμουν υπέρ των οργανισμών ραδιοφωνίας το δικαίωμα έγκρισης ή απαγόρευσης της υλικής ενσωμάτωσης των εκπομπών τους.

Άρθρο 6**Δικαίωμα αναπαραγωγής**

Τα κράτη μέλη παρέχουν το δικαίωμα έγκρισης ή απαγόρευσης της άμεσης ή έμμεσης αναπαραγωγής:

- των υλικών ενσωματώσεων των εκτελέσεων τους, στην περίπτωση των εκτελεστών καλλιτεχνών,
- των φωνογραφημάτων τους, στην περίπτωση των παραγωγών φωνογραφημάτων,
- των οπτικών εγγραφών και των οπτικών και ηχητικών εγγραφών τους, στην περίπτωση των παραγωγών των πρώτων υλικών ενσωματώσεων κινηματογραφικών έργων ή κινούμενων εικόνων,
- των υλικών ενσωματώσεων των εκπομπών τους, στην περίπτωση των οργανισμών ραδιοφωνίας.

Άρθρο 7**Δικαίωμα διανομής**

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν:

- στους εκτελεστές καλλιτέχνες, αναφορικά με τις υλικές ενσωματώσεις των εκτελέσεών τους,
- στους παραγωγούς φωνογραφημάτων, αναφορικά με τα φωνογραφήματά τους,
- στους παραγωγούς των πρώτων υλικών ενσωματώσεων κινηματογραφικών έργων και κινούμενων εικόνων, αναφορικά με τις εγγραφές τους εικόνων και ήχου,
- στους οργανισμούς ραδιοφωνίας, αναφορικά με τις υλικές ενσωματώσεις των εκπομπών τους,

το αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσης του αντίστοιχου θεματικού αντικειμένου τους στο κοινό μέσω πωλήσεων ή με άλλους τρόπους, για απεριόριστο χρονικό διάστημα, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2.

2. Εάν ένα θεματικό αντικείμενο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει πεθεί σε κυκλοφορία εντός της Κοινότητας από το δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του, τότε η εισαγωγή του σε ένα άλλο κράτος μέλος δεν επιτρέπεται να απαγορευθεί, βάσει του δικαιώματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 8**Περιορισμοί των δικαιωμάτων**

1. Τα κράτη μέλη ενδέχεται να θεσπίσουν περιορισμούς των δικαιωμάτων που αναφέρονται στο κεφάλαιο II, σε σχέση με:

- a) την ιδιωτική χρήση
- β) τη χρήση σύντομων αποσπασμάτων, σε συνδυασμό με ανταποκρίσεις πρόσφατων γεγονότων
- γ) την εφήμερη υλική ενσωμάτωση, από τους οργανισμούς ραδιοφωνίας, με χρήση των δικών τους εγκαταστάσεων και για τις δικές τους εκπομπές
- δ) τη χρήση αποκλειστικά για σκοπούς διδασκαλίας ή ακαδημαϊκής έρευνας.

2. Ανεξάρτητα από όσα θεσπίζονται στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος έχει την ευχέρεια να θεσπίσει τις αυτές μορφές περιορισμών, αναφορικά με την προστασία των εκτελεστών, των παραγωγών φωνογραφημάτων, των ραδιοηλεκτρικών οργανισμών και των παραγωγών των πρώτων υλικών ενσωματώσεων κινηματογραφικών έργων και κινούμενων εικόνων, με τους περιορισμούς που έχει θεσπίσει σε συνδυασμό με την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην περίπτωση των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. Ωστόσο, η χορήγηση υποχρεωτικών αδειών επιτρέπεται μόνο στο βαθμό που οι άδειες αυτές συμβιβάζονται με τη σύμβαση της Ρώμης (Διεθνής σύμβαση για την προστασία των εκτελεστών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοηλεκτρικών οργανισμών).

3. Η διάταξη της παραγράφου 1α) δεν επηρεάζει οποιαδήποτε υφιστάμενη ή μελλοντική νομοθεσία σχετικά με τη χορήγηση αμοιβής στην περίπτωση της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III**ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ****Άρθρο 9****Χρονική διάρκεια των δικαιωμάτων των δημιουργών**

Μέχρις ότου επέλθει η περαιτέρω εναρμόνιση, τα δικαιώματα των δημιουργών που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία δεν εκπνέουν πριν από την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται από τη σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. Αυτό δεν επηρεάζει τους ιδιαίτερους όρους προστασίας των δικαιωμάτων των δημιουργών που δεν θίγονται ρητά από την εν λόγω σύμβαση.

Άρθρο 10**Χρονική διάρκεια των συγγενικών δικαιωμάτων**

Μέχρις ότου επέλθει η περαιτέρω εναρμόνιση, τα δικαιώματα των εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των ραδιοηλεκτρικών οργανισμών που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία δεν εκπνέουν πριν από την παρέλευση των αντίστοιχων προθεσμιών, που προβλέπονται από τη σύμβαση της Ρώμης. Τηρουμένων των αναλογιών, το αυτό ισχύει και για τα δικαιώματα των παραγωγών των πρώτων υλικών ενσωματώσεων κινηματογραφικών έργων και κινούμενων εικόνων που αναφέρονται στις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV**ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 11****Διαχρονική εφαρμογή**

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση όλων των έργων που προστατεύονται από τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, των εκτελέσεων, φωνογραφημάτων, εκπομπών και πρώτων υλικών ενσωμα-

τύσεων κινηματογραφικών έργων και κινούμενων εικόνων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, τα οποία εξακολουθούν, κατά την 1η Ιανουαρίου 1993, να προστατεύονται από τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων.

Άρθρο 12

Τελικές διατάξεις

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και τις διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 1993.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν στο εξής την Επιτροπή σχετικά και της κοινοποιούν τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που έχουν θεσπίσει στον τομέα που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές πρέπει να περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή να συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη διάδοση και την αξιοποίηση των γνώσεων που προκύπτουν από τα ειδικά προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Κοινότητας

COM(90) 611 τελικό — SYN 323

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 17 Δεκεμβρίου 1990)

(91/C 53/05)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Ο παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι σύμφωνα με το άρθρο 130 Ζ στοιχείο γ) της συνθήκης η Κοινότητα αναλαμβάνει δράσεις για τη διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επιδείξης, δράσεις που συμπληρώνουν τις ανάλογες δράσεις που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη·

ότι το άρθρο 130 Κ παράγραφος 2 της συνθήκης προβλέπει ότι το Συμβούλιο καθορίζει τους όρους διάδοσης των γνώσεων που προκύπτουν από τα ειδικά προγράμματα·

ότι η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα προβλέπει ότι η Επιτροπή αναπτύσσει στους τομείς του άνθρακα και του χάλυβα δράσεις οι οποίες δεν εντάσσονται στο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και τα αποτελέσματα των οποίων πρέπει να διαδίδονται και να χρησιμοποιούνται μέσω κατάλληλων αυτόνομων δράσεων, με την προσφυγή σε πόρους του επιχειρησιακού προϋπολογισμού ΕΚΑΧ·

ότι με την απόφαση 90/221/Ευρατόμ, ΕΟΚ (1), το Συμβούλιο θέσπισε ένα πρόγραμμα-πλαίσιο για τις κοινοτικές δράσεις έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1990-1994) το οποίο καθορίζει κυρίως τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν για την ανάπτυξη των επιστημονικών γνώσεων και της τεχνολογίας τις οποίες χρειάζεται η Κοινότητα, προβλέπει δε ότι οι όροι διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων, και ιδίως ο καθορισμός και η εφαρμογή της συγκεντρωτικής δράσης, αποτελούν αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου·

ότι είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των διαφόρων καθεστώτων διάδοσης των ειδικών γνώσεων που προκύπτουν από τα ειδικά προγράμματα του προγράμματος—πλαισίου και ότι η συνοχή αυτή πρέπει να στηρίζεται σε γενικούς κανόνες που να εγγυώνται την προστασία των θεμιτών συμφερόντων των δημόσιων και ιδιωτικών συμβαλ-

ομένων μερών και των δικαιωμάτων που συνδέονται με τη λήψη και την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων, καθώς και την εκμετάλλευσή τους σύμφωνα με τα συμφέροντα της Κοινότητας, κυρίως από την άποψη της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής·

ότι, για να βελτωθεί η ένταξη της κοινοτικής έρευνας στο περιβάλλον της και να βελτιστοποιηθεί η χρησιμοποίηση των γνώσεων που προκύπτουν απ' αυτήν, θα πρέπει η συγκεντρωτική δράση όχι μόνο να εντείνει τις δραστηριότητες της που αφορούν τη διασύνδεση «έρευνας — βιομηχανίας» αλλά και να τις επεκτείνει ώστε να συμπεριλάβει τις διασυνδέσεις «έρευνας — επιστημονικής κοινότητας» και «έρευνας — κοινωνίας»·

ότι πρέπει να γίνει εκτίμηση του ποσού των κοινοτικών χρηματοοικονομικών μέσων που απαιτούνται για την υλοποίηση της παρούσας δράσης και ότι τα οριστικά ποσά θα καθοριστούν από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή στα πλαίσια των δημοσιονομικών προοπτικών που καλύπτουν την περίοδο 1988-1992 και επισυνάπτονται στη διοργανική συμφωνία της 29ης Ιουνίου 1988 (2), καθώς και των δημοσιονομικών προοπτικών που θα καταρτιστούν ενδεχομένως για τη περίοδο 1993-1994·

ότι η Επιτροπή Επιστημονικής και Τεχνικής Έρευνας (CREST) διατύπωσε τη γνώμη της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

1. Καθορισμός και εφαρμογή της συγκεντρωτικής δράσης

Άρθρο 1

1. Η δράση διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων υλοποιείται αφενός μεν μέσω των ειδικών προγραμμάτων, αφετέρου δε μέσω μιας συγκεντρωτικής δράσης.

2. Η συγκεντρωτική δράση, όπως ορίζεται στο παράρτημα 1, εξασφαλίζει το συντονισμό και την εν γένει συνοχή της δράσης διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων στους τομείς που καλύπτονται από το πρόγραμμα—πλαίσιο. Θεσπίζεται για την περίοδο που περιλαμβάνεται μεταξύ της ημερομηνίας δημοσίευσής στην Επίσημη Εφημερίδα της πρώτης απόφασης για τη θέσπιση ειδικού προγράμματος στα πλαίσια του προγράμματος—πλαισίου (1990-1994) και της 31ης Δεκεμβρίου 1994.

(1) ΕΕ αριθ. L 117 της 8. 5. 1990, σ. 28.

(2) ΕΕ αριθ. L 185 της 15. 7. 1988, σ. 33.

Άρθρο 2

1. Το ύψος των κοινοτικών δαπανών που θα απαιτηθούν για την υλοποίηση της συγκεντρωτικής δράσης την οποία θεσπίζει η παρούσα απόφαση ανέρχεται σε 57 εκατομμύρια Ecu. Το ποσό αυτό θα καλύφθει με αναλήψεις από τα ποσά που έχουν κριθεί απαραίτητα για τα ειδικά προγράμματα.

Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει τις δαπάνες προσωπικού, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβούν το 6%. Στο παράρτημα II δίνεται ενδεικτική κατανομή των ποσών μεταξύ των διαφόρων τύπων δράσης.

2. Εάν το Συμβούλιο λάβει απόφαση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1 παράγραφος 4 της απόφασης 90/221 Ευρατόμ, ΕΟΚ, η παρούσα απόφαση θα αναπροσαρμωθεί ανάλογα, ώστε να λάβει υπόψη της τη νέα απόφαση του Συμβουλίου.

3. Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή καθορίζει τις διαθέσιμες για κάθε οικονομικό έτος πιστώσεις.

Άρθρο 3

1. Πριν από τη λήξη του 1992, η Επιτροπή αναλαμβάνει την επανεξέταση της δράσης και υποβάλλει στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα αυτής της επανεξέτασης, συνοδευόμενη, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, από προτάσεις για τροποποιήσεις.

2. Όταν ολοκληρωθεί η δράση, η Επιτροπή προβαίνει σε αξιολόγηση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων. Υποβάλλει στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετική έκθεση.

3. Οι προαναφερόμενες εκθέσεις συντάσσονται λαμβανομένων υπόψη των στόχων που ορίζονται στο παράρτημα I της παρούσας απόφασης και σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 4 της απόφασης 90/221/Ευρατόμ, ΕΟΚ.

Άρθρο 4

Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξασφαλίζει την εκτέλεση της συγκεντρωτικής δράσης. Ειδικεύεται από επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα, η οποία στο εξής ονομάζεται «η συμβουλευτική επιτροπή, και η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 5

1. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η συμβουλευτική επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό, μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος και, αν χρειασθεί, προβαίνει σε ψηφοφορία.

2. Η γνώμη καταχωρείται στα πρακτικά. Επιπλέον, κάθε κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να ζητήσει να καταχωρηθεί η θέση του στα πρακτικά.

3. Η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής και την ενημερώνει για τον τρόπο με τον οποίο έλαβε υπόψη τη γνώμη αυτή.

Άρθρο 6

1. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 5 διαδικασία εφαρμόζεται:

- για την αξιολόγηση των προτεινόμενων σχεδίων και του υπολογιζόμενου ποσού της κοινοτικής συμμετοχής σ' αυτά,
- για τον καθορισμό των εφαρμοστέων για τη διάδοση των αποτελεσμάτων κριτηρίων εμπιστευτικότητας,
- για τις ακριβείς διαδικασίες εφαρμογής που προκύπτουν από συμφωνίες με τρίτες χώρες,
- για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αξιολόγηση της δράσης.

2. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μπορεί να ζητά τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για κάθε θέμα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της δράσης.

II. Γενικές διατάξεις

Άρθρο 7

1. Η διάδοση και η αξιοποίηση των γνώσεων που προκύπτουν από τα ειδικά προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Κοινότητας υπόκεινται στους εξής κανόνες:

α) οι γνώσεις που προκύπτουν από εργασίες που αναλαμβάνονται απευθείας ή χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από την Κοινότητα ανήκουν σ' αυτήν.

Οι γνώσεις που προκύπτουν από εργασίες που αναλαμβάνονται επί συμβάσει και των οποίων το κόστος κατανέμεται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ανήκουν στα μέρη που έχουν εκτελέσει τις εν λόγω εργασίες.

β) οι γνώσεις που μπορούν να τύχουν βιομηχανικής εφαρμογής, και των οποίων η φύση το δικαιολογεί, προστατεύονται στον εκάστοτε επιθυμητό βαθμό, ώστε να εξασφαλίζεται η ικανοποίηση των συμφερόντων της Κοινότητας και των αντισυμβαλλομένων της, καθώς επίσης και η τήρηση των ισχυουσών νόμιμων ή συμβατικών δεσμεύσεων.

γ) η Κοινότητα και οι αντισυμβαλλόμενοι της οφείλουν να εκμεταλλεύονται ή να εξασφαλίζουν την εκμετάλλευση των γνώσεων που τους ανήκουν, σύμφωνα με τα συμφέροντα της Κοινότητας, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη το στόχο της ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας.

δ) οι γνώσεις που ανήκουν στην Κοινότητα τίθενται στη διάθεση των αντισυμβαλλομένων της, καθώς και των ενδιαφερόμενων τρίτων που είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα, εφόσον αυτοί αποδεικνύουν ότι έχουν ανάγκη των εν λόγω γνώσεων και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τις εκμεταλλευθούν ή να εξασφαλίσουν την εκμετάλλευσή τους σύμφωνα με τα συμφέροντα της Κοινότητας. Για την εν λόγω διάθεση των γνώσεων στους αντισυμβαλλόμενους ή τους ενδιαφερόμενους τρίτους είναι δυνατόν να τίθενται πρόσφορες προϋποθέσεις, κυρίως από πλευράς αμοιβής.

Κάθε συμβαλλόμενος θέτει τις γνώσεις που του ανήκουν και τα στοιχεία που απαιτούνται για τη χρησιμοποίησή

τους στη διάθεση των αντισυμβαλλομένων του, καθώς και στη διάθεση των ενδιαφερομένων τρίτων που πληρούν συγκεκριμένες, συμβατικά καθοριζόμενες προϋποθέσεις:

πνευματικής ιδιοκτησίας, της εμπιστευτικότητας ή των έννομων εμπορικών συμφερόντων.

2. Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεσπίζει τις διατάξεις εφαρμογής των κανόνων που καθορίζονται στη παράγραφο 1.

ε) η Επιτροπή μεριμνά ώστε οι πρόσφορες για διάδοση γνώσεις να δημοσιεύονται από την ίδια ή από τους συμβαλλομένους, χωρίς άλλους περιορισμούς πέραν αυτών που επιβάλλει η κατοχύρωση των δικαιωμάτων

Άρθρο 8

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ο γενικός στόχος της συγκεντρωτικής δράσης διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων που προκύπτουν από τις κοινοτικές δραστηριότητες έρευνας είναι να προσδώσει ειδική προστιθέμενη αξία στις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που εμπίπτουν στο τρίτο πρόγραμμα-πλαίσιο (1990-1994). Η δράση αυτή αφενός μεν εξασφαλίζει την απαραίτητη συνέχεια ορισμένων δράσεων που έχουν αναληφθεί στα πλαίσια του προγράμματος Value, αφετέρου δε εισάγει μια νέα θεματική που έχει να κάνει, κυρίως, με την επίδραση των δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων τους στον κοινωνικό ιστό ως σύνολο.

Η εφαρμογή της συγκεντρωτικής δράσης θα διέπεται από τις εξής αρχές:

α) Αρχή του οριζόντιου χαρακτήρα

Οι δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων πρέπει να καλύπτουν το σύνολο των κοινοτικών πρωτοβουλιών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, ανεξάρτητα από τη φύση των προγραμμάτων, των εξεταζομένων θεμάτων ή των αρμόδιων διοικητικών δομών. Η αρχή αυτή εντάσσει τη συγκεντρωτική δράση σ' ένα ευρύτερο σύνολο οριζόντιων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν προγράμματα, όπως είναι π.χ. το πρόγραμμα Μοήλιο, που αποσκοπούν στον καθορισμό των «σεναρίων» προβλέψεων και των στρατηγικών προαναταλισμών της έρευνας. Στα προγράμματα αυτά θα πρέπει να εφαρμόζεται κατ' αναλογία η ίδια αρχή οριζόντιας αλληλεπίδρασης.

β) Αρχή της εσωτερικής συμπληρωματικότητας

Η συγκεντρωτική δράση όχι μόνο δεν αποκλείει αλλά, αντίθετα, προϋποθέτει την ανάληψη δράσεων προώθησης των αποτελεσμάτων στα πλαίσια κάθε ειδικού προγράμματος. Η δράση αυτή εστιάζεται, μεταξύ άλλων, στις δραστηριότητες που απαιτούν ειδική υποδομή (υπηρεσία ηλεκτρονικής πληροφόρησης, δίκτυο κέντρων αναδιανομής) ή ειδικές ικανότητες για τη μεταφορά των γνώσεων προς διεπιστημονικούς τομείς δραστηριότητας.

γ) Αρχή της επικουρικότητας

Σκοπός της συγκεντρωτικής δράσης είναι να συμβάλει στη δημιουργία ενός ενιαίου χώρου για την αξιοποίηση και την μεταφορά των τεχνολογιών και γνώσεων που προκύπτουν από τις δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις συνεργίες μεταξύ των αποκεντρωμένων (δημόσιων ή ιδιωτικών) και των κοινοτικών δραστηριοτήτων E και A και ενεργώντας εκ παραλλήλου με άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες (προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, Spirit) και σε συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές δομές.

Από πλευράς περιεχομένου, η συγκεντρωτική δράση συνδυάζει αφενός μεν δράσεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση των πρωτοβουλιών που έχουν ήδη αναληφθεί για την προώθηση της διασύνδεσης «έρευνας-βιομηχανίας», αφετέρου δε, νέες δράσεις που αποσκοπούν στον εμπλουτισμό των διασυνδέσεων «έρευνας-κοινωνίας» και «έρευνας-επιστημονικής κοινότητας». Περιλαμβάνει νέες πρωτοβουλίες που αίρουν την αναντιστοιχία μεταξύ των νέων επιστημονικών και τεχνικών οριζόντιων και των δεσμεύσεων της κοινωνίας και των θεσμών, ενώ παράλληλα ασχολείται με το αλοένα και αυξανόμενο διεπιστημονικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Η συγκεντρωτική δράση, σ' αυτήν την περισσότερο προηγμένη φάση της δραστηριότητάς της, θα συμπεριλάβει αυτά τα νέα θέματα στην εννοιολογική και επιχειρησιακή σφαίρα ενδιαφερόντων της.

I. Διασύνδεση Έρευνας—Βιομηχανίας

Στόχος αυτού του τομέα δράσης είναι να συμβάλει στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης, μέσω ειδικών δράσεων που θα αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση του αντικτύπου των κοινοτικών δραστηριοτήτων E και A στο βιομηχανικό ιστό.

Η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων επαφίεται, καταρχάς, στις επιχειρήσεις. Ενθαρρύνεται η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας στα πλαίσια των ειδικών προγραμμάτων. Η συγκεντρωτική δράση μπορεί να προσφέρει τη συνδρομή της στους οργανισμούς που συμμετέχουν στα σχέδια κοινοτικής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και να τους βοηθήσει να προστατεύσουν και προωθήσουν τα αποτελέσματά τους. Προτείνονται οι ακόλουθες γραμμές δράσης.

α) Νέα μέσα ενημέρωσης για τις επιχειρήσεις

Θα δημιουργηθεί ένα δίκτυο «κέντρων αναδιανομής» για την προώθηση της κοινοτικής έρευνας και ανάπτυξης. Το δίκτυο αυτό θα επικεντρώσει τη σημαντική βελτίωση των μέσων που υφίστανται σήμερα στον τομέα της ενημέρωσης των επιχειρήσεων και της διάδοσης των αποτελεσμάτων, ενώ επιπλέον θα χρησιμεύσει ως πολυλειτουργικό υπόβαθρο των δραστηριοτήτων που προβλέπει η συγκεντρωτική δράση.

Τα κέντρα αναδιανομής, προνομιακοί χρήστες της κοινοτικής πληροφόρησης, θα πρέπει να προσαρμόσουν στις διάφορες κατηγορίες αναγκών που υφίστανται σε τοπικό επίπεδο. Θα δώσουν, εξάλλου, τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις, και ειδικότερα στις ΜΜΕ και τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις πιο ακραίες και τις λιγότερο εννοσημένες περιοχές της Κοινότητας, να έρχονται σε επαφή με τα δίκτυα κορυφής.

Η δράση των κέντρων αναδιανομής θα τοποθετείται τόσο στα προκαταρκτικά όσο και στα μεταγενέστερα στάδια εφαρμογής των ειδικών προγραμμάτων.

Στα προκαταρκτικά στάδια, τα κέντρα αναδιανομής διαδραματίζουν ρόλο ενημέρωσης (διάδοση ενημερωτικών δελτίων, μετάφραση εγγράφων, οργάνωση συνεδρίων, διαλέξεων, . . .), καθώς επίσης και ρόλο παροχής συμβουλών και, όταν χρειάζεται, συνδρομής (παροχή βοήθειας στις ΜΜΕ για τον καθορισμό της κοινοτικής τους στρατηγικής, την εξεύρεση και διαπραγμάτευση συμβολαίων με πιθανούς εταιρείες κ.λπ.).

Στα μεταγενέστερα στάδια, τα κέντρα αναδιανομής συμμετέχουν, σε σύνδεση με το κεντρικό επίπεδο, στην προσπάθεια διάδοσης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων, επιδιώκοντας κυρίως να εξασφαλίζουν τη σύνδεση μεταξύ της ζήτησης των επιχειρήσεων και των εργασιών, σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο, και της εκ μέρους της Κοινότητας προσαφοράς των λαμβανόμενων αποτελεσμάτων (οργάνωση δράσεων διάδοσης συγκεκριμένης στόχευσης, δράσεων ευαισθητοποίησης και κατάρτισης κ.λπ.).

Η επιστημονική, τεχνική και βιομηχανική κοινότητα θα συμμετάσχει στην επιλογή των κέντρων αναδιανομής στα κράτη μέλη, καθώς και στον ακριβή καθαρισμό της απαστολής τους.

Ο δυναμισμός των κέντρων αναδιανομής εξαρτάται από την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της ροής πληροφοριών που λαμβάνουν. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος Value, προβλέπεται ότι θα τεθεί σε λειτουργία μία βεβαίως υπηρεσία Cordis. Η δημιουργία της υπηρεσίας αυτής μπορεί να επιταχυνθεί μέσω της ενίσχυσης, ήδη από το 1991, των πόρων που διατίθενται για τη δράση αυτή, στο πλαίσιο της συγκεντρωτικής δράσης.

Από το 1993, η εξελικτική συντήρηση και τροποδότηση του Cordis με δεδομένα θα πρέπει να εξασφαλίζονται μέσω της συγκεντρωτικής δράσης, ώστε να αποτραπεί κάθε διακοπή στη λειτουργία της υπηρεσίας.

Όμως η υπηρεσία αυτή, για να είναι πιο ελκυστική, θα πρέπει να μπορεί να προσφέρει νέες λειτουργικές δυνατότητες και να επιδιώξει την ανάπτυξη της με επέκτασή της σε άλλες πηγές πληροφοριών, με σκοπό να θέτει στη διάθεση των χρηστών της μια όσο το δυνατόν ευρύτερη και πληρέστερη ενημέρωση για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη.

Οι εξελικτικές δυνατότητες θα περιλαμβάνουν βελτίωση της φιλικότητας της υπηρεσίας προς το χρήστη, επέκταση της έννοιας «υπηρεσία» με την ενσωμάτωση — εν ανάγκη μέσω μιας κατανομημένης δομής — άλλων βάσεων δεδομένων προερχόμενων από ευρωπαϊκούς οργανισμούς ή προγράμματα χρησιμοποίηση εργαλείων ηλεκτρονικής αρχιεπίθεσης (CD-Rom, βιντεοδίσκων κ.λπ.), ανάπτυξη συστημάτων ηλεκτρονικών ανταλλαγών μεταξύ προνομιακών χρηστών, όπως είναι κυρίως τα κέντρα αναδιανομής, που θα μπορούν να συμπληρωματικές υπηρεσίες πληροφόρησης ή και ειδικούς όρους πρόσβασης σε ορισμένους ιδιωτικούς διανομείς υπηρεσιών υπολογιστή.

Η ανάπτυξη ηλεκτρονικών εργαλείων δεν αποκλείει τη χρησιμοποίηση περισσότερο παραδοσιακών εργαλείων· πράγματι, η προφανής στην έκδοση δελτίων, φυλλαδίων και εγγράφων τεκμηρίωσης είναι απαραίτητη για να έχει η υπηρεσία ενημέρωσης ευρύτερη απήχηση.

β) Η εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων

Η δράση αυτή, η οποία διεξάγεται ήδη στα πλαίσια του προγράμματος Value, πρέπει να επεκταθεί σε νέους τομείς που καλύπτονται από το πρόγραμμα-πλαίσιο και να αναπτυχθεί σε συνάρτηση με την αύξηση του αριθμού των αποτελεσμάτων που θα καθίστανται διαθέσιμα κατά τα προσεχή έτη.

Η εν λόγω δράση αφορά αφενός μόν την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων έρευνας και ανάπτυξης τα οποία ανήκουν στην κυριότητα της Κοινότητας, αφετέρου δε την παροχή συνδρομής, σε περίπτωση ανάγκης, για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων εργασιών έρευνας και ανάπτυξης που πραγματοποιούνται με από κοινού χρηματοδότηση.

Το έργο που θα πρέπει να επιτελείται στη τελευταία περίπτωση έγκειται στο να βοηθούνται, μετά από σχετική τους αίτηση, οι συμβαλλόμενοι και δεν διαθέτουν την απαιτούμενη πείρα, και κυρίως τα πανεπιστήμια και οι ΜΜΕ, ώστε να επωφελοούνται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό από τα αποτελέσματα των εργασιών που πραγματοποιούν στους τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης, κυρίως σε τομείς διαφορετικούς από αυτούς από τους οποίους θα προέρχονται τα εν λόγω αποτελέσματα.

Οι προς εκτέλεση εργασίες θα μπορούν να έχουν, ανάλογα με τη περίπτωση, διαφορετικές μορφές· θα μπορούν να συνίστανται π.χ. στον προσδιορισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και ανάπτυξης για την κατάρτιση σχεδίων εκμετάλλευσης, στην αναζήτηση κατόχων εδείων εκμετάλλευσης, κυρίως για το ΚΚΕρ, και γενικότερα εταιριών ενδιαφερόμενων για την εκμετάλλευση· τέλος, στην παροχή επαρκούς οικονομικής υποστήριξης για την πραγματοποίηση μελετών δοκιμών ή πειραματικών ανακλύσεων.

Οι εργασίες αυτές θα πραγματοποιούνται με τη βοήθεια εξωτερικών εμπειρογνομητών και των αρμόδιων οργανισμών στα κράτη μέλη.

γ) *Η προστασία των αποτελεσμάτων*

Η προστασία των αποτελεσμάτων που ανήκουν στην Επιτροπή και η διαχείριση του χαρτόφυλακίου των τίτλων ευρεσιτεχνίας που αυτή κατέχει θα συνεχιστούν, όπως στο παρελθόν, κυρίως μέσω της συστηματικής εξέτασης των τελικών εκθέσεων και των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει το ΚΚΕρ.

Οι δράσεις που περιγράφονται παρακάτω, και που έχουν ήδη ξεκινήσει στα πλαίσια του προγράμματος Value, θα ενισχυθούν με τη συγκεντρωτική δράση.

Η συγκεντρωτική δράση μπορεί να εξασφαλίσει, μετά από σχετική αίτηση, την παροχή συνδρομής στα πανεπιστήμια, τα ερευνητικά κέντρα και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν υπηρεσία αρμόδια για θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Η συνδρομή αυτή θα έγκειται στην παροχή συμβουλών για θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, καθώς επίσης στην περιορισμένη οικονομική συμμετοχή στα έξοδα που συνεπάγεται η έρευνα επιβεβαίωσης της πρωτοτυπίας και η κατάθεση της αίτησης για την χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Θα είναι επίσης δυνατή η οργάνωση δράσεων ευαισθητοποίησης για τη σημασία της προστασίας, που θα απευθύνονται σε ερευνητές που συμμετέχουν σε κοινοτικά προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης.

δ) *Δράσεις προώθησης*

Η προώθηση των αποτελεσμάτων στην επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα, καθώς και στον επιχειρηματικό κόσμο και την κοινωνία, θα μπορεί να έχει τη μορφή που περιγράφεται παρακάτω.

Θα παρέχεται οικονομική υποστήριξη στις οργανώσεις που συμβάλλουν με τις προσπάθειές τους στην ενεργό προώθηση των αποτελεσμάτων και, γενικότερα, τις οργανώσεις που ενεργώντας στα πλαίσια ενός διεθνούς δικτύου, διευκολύνουν προωθούν ή συντονίζουν την πρόσβαση στα κοινοτικά προγράμματα.

Θα οργανώνονται, ενδεχόμεως, σεμινάρια, συνέδρια και άλλες δράσεις επικοινωνίας, σε συνεργασία με τους αρμόδιους οργανισμούς των κρατών μελών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται κυρίως τα κέντρα αναδιανομής, ενώ θα επιδιώκεται η συμμετοχή σε ειδικές εκθέσεις.

Για την επέταξη οικονομικής και κοινωνικής συναχής, προβλέπεται η ανάληψη ειδικών δράσεων στις χώρες στις οποίες η υπάρχουσα δομή διάδοσης και αξιοποίησης των γνώσεων είναι ανύπαρκτη ή ελάχιστα ανεπτυγμένη.

II. *Διασύνδεση Έρευνας — Επιστημονικής Κοινότητας*

Σκοπός αυτού του τομέα δράσης είναι να συμβάλει στο διεπιστημονικό προβληματισμό που έχει αναπτυχθεί γύρω από την έρευνα, τις μεθοδολογίες της, τα προβλήματά της και, γενικότερα, τη θέση της στα πλαίσια της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι μελετώμενες δράσεις αποτελούν ένα καινούργιο κεφάλαιο της «έρευνας για την έρευνα». Οι δράσεις αυτές στηρίζονται σε διάφορους επιστημονικούς κλάδους και διαρθρώνονται γύρω από τους εξής τέσσερις τομείς:

α) *Ερευνητικά Πεδία*

Θα μελετηθεί η συμβολή των νομικών επιστημών, της πολιτικής επιστήμης και των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών σε διάφορες πλευρές της δραστηριότητας έρευνας ανάπτυξης. Θα μελετηθούν κυρίως τα εξής θέματα: προβλήματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας και άλλες πτυχές αστικού ή δημόσιου χαρακτήρα, ηθική, ιστορία και συγκριτική ανάλυση των δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών δομών, διεθνές καθεστώς της επιστημονικής και τεχνολογικής πληροφορίας, κυρίως από την άποψη των περιορισμών ή των ευκαιριών για τη βέλτιστη διάδοση και αξιοποίηση των γνώσεων που προκύπτουν από τα προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης.

β) *Επικοινωνία της Έρευνας*

Σκοπός της είναι η εφαρμογή των επιτευγμάτων ορισμένων επιστημών, όπως είναι η λογική, η επιστημολογία ή οι γνωστικές επιστήμες, στην ανάλυση και την ανάπτυξη της επικοινωνίας της έρευνας. Θα μελετηθούν ειδικότερα τα εξής θέματα: μεταφορά των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων προς τις διάφορες κατηγορίες δυναμικών χρηστών, η επιστημονική γλώσσα και οι σχέσεις της με διάφορες εξωτερικές μεταβλητές κοινωνικοπολιτιστικού χαρακτήρα, οι πλευρές της επικοινωνίας που επιτρέπουν, με τη βοήθεια μεταγλωττιστικών ή μεταφραστικών μοντέλων, τη δημιουργία ενός διεπιστημονικού ιστού που θα συμπεριλαμβάνει όλον τον πλούτο της επιστημονικής και τεχνικής γνώσης.

γ) *Οικονομία της Έρευνας*

Είναι απαραίτητη η δυνατότητα προσφυγής σε μακροοικονομικά όργανα καθώς και στην επιχειρηματική επιστήμη, για να καταστεί δυνατή η βελτιστοποίηση των πόρων που προορίζονται για τις ερευνητικές δραστηριότητες, στα πλαίσια των γενικών στόχων της οικονομικής ανάπτυξης και των ειδικότερων στόχων των επιχειρήσεων. Μπορεί επίσης να αποδειχθεί ενδιαφέρουσα η χρησιμοποίηση των αρχών του οικονομικού δόγματος και της οικονομετρίας για τη χάραξη των επενδυτικών πολιτικών στον τομέα της έρευνας, με ειδικότερη αναφορά στις δεσμεύσεις των κρατών μελών της Κοινότητας. Εξάλλου, σε συνδυασμό με μελέτες που πραγματοποιούνται αλλού, θα εξεταστούν οι πτυχές που έχουν να κάνουν με το κόστος και τα οφέλη που απορρέουν από τον κύκλο της έρευνας και της ανάπτυξης, καθώς και τα εμπόδια που παρεμβαίνουν στην εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων.

δ) *Οργάνωση της Έρευνας*

Οι επιστήμες του μάνατζμεντ μπορούν να συμβάλουν στην οργάνωση της έρευνας και τη διαχείριση των εργασιών. Το ίδιο συμβαίνει και με τη διαχείριση σχεδίων (project management), τις διοικητικές διαδικασίες και τις διαχειριστικές μεθόδους. Μπορούν, ειδικότερα, να εξεταστούν θέματα όπως η εσοκεντρωμένη διαχείριση και η καλύτερη κατανομή των ανθρώπινων πόρων στα πλαίσια των διοικητικών υπηρεσιών. Θα πραγματοποιηθούν επίσης συγκριτικές αναλύσεις των διαφόρων μοντέλων διαχείρισης των πανεπιστημιακών και βιομηχανικών ερευνητικών ιδρυμάτων.

Στο επιχειρησιακό πεδίο, οι δράσεις που προβλέπονται για την ενίσχυση της διασύνδεσης «έρευνας — επιστημονικής κοινότητας» θα υλοποιηθούν ως εξής:

1. Υποστήριξη μελετών και ερευνών που πραγματοποιούν ινστιτούτα και ειδικοί των τεσσάρων επιστημονικών τομέων που περιγράφονται παραπάνω, με τη μέθοδο των οριακών δαπανών.
2. Συμβολή στην εκπόνηση μελετών, μονογραφιών, δοκιμίων και άρθρων, με κατάλληλες μεθόδους επιλογής.
3. Συμβολή στη διοργάνωση συνεδρίων και άλλων πρωτοβουλιών ακαδημαϊκού χαρακτήρα.

III. Διασύνδεση Έρευνας — Κοινωνίας

Αυτός ο τομέας δράσης αποσκοπεί στη μέτρηση και ανάλυση του αντικτύπου που έχουν στην κοινωνία οι επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις που προκύπτουν από τις καινοτικές δραστηριότητες. Τελικός σκοπός είναι η όσο το δυνατόν ευρύτερη, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μετάδοση των επιστημονικών γνώσεων. Πρόκειται για μια νέα και αναγκαία διάσταση της συγκεντρωτικής δράσης που θα επιτρέψει την θεώρηση των εννοιολογικών μεταμορφώσεων της σύγχρονης επιστήμης με μια προοπτική προσέγγιση της εξέλιξης της κοινωνίας.

Αυτή η νέα διάσταση έχει τις ρίζες της σε μια φάση ωριμότητας και, ταυτόχρονα, εκδήλωσης μιας περισσότερο κριτικής στάσης εκ μέρους του κοινωνικού σώματος. Εξάλλου, μας απομακρύνει ολοένα και περισσότερο από το αξίωμα σύμφωνα με το οποίο η επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος αποτελεί, α priori και σε όλες τις περιπτώσεις, θετικό παράγοντα για τον άνθρωπο και τη κοινωνία.

Μέσω της συστηματικότερης συνκρίτησης των κρίσιμων (ή θεωρούμενων ως κρίσιμων) σημείων της αλληλεπίδρασης μεταξύ της επιστήμης και τεχνολογίας αφενός και της κοινωνίας αφετέρου, η συγκεντρωτική δράση θα συμβάλει στον καλύτερο προσανατολισμό της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης. Αναμένεται ότι θα παίξει το ρόλο της σε μια αποτελεσματική διαλεκτική διαδικασία που θα χαρακτηρίζεται από την ακόλουθη αλληλουχία: έρευνα, αποτελέσματα της έρευνας, διάδοση των αποτελεσμάτων και αντίδραση εκ μέρους της κοινωνίας, αξιολόγηση του κοινωνικού αντικτύπου και αναπροσαρμογή της ερευνητικής δραστηριότητας, στο μέτρο που αυτό κρίνεται αναγκαίο. Θα δημιουργηθούν στενοί δεσμοί με τα προγράμματα ανάληψης και πρόβλεψης για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων αυτών ώστε να προετοιμάζεται καλύτερα η λήψη πολιτικών αποφάσεων (policy making). Αυτός ο τομέας δράσης περιλαμβάνει τρία μέρη:

α) Συμβολή στην αξιολόγηση του κοινωνικού αντικτύπου της επιστήμης και της τεχνολογίας

Θα αναληφθεί πρωτοβουλία τεχνολογικής αξιολόγησης (technology assessment) γενικού χαρακτήρα, σε διαλογική συνεργασία με τις πιο συγκεκριμένες δραστηριότητες που προβλέπονται στα πλαίσια του ειδικού προγράμματος, καθώς και με τις δραστηριότητες του προγράμματος Μορίορ.

Το κύριο πεδίο παρατήρησης και ανάλυσης αυτής της δραστηριότητας θα αφορά όχι μόνο τις σχέσεις μεταξύ της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών έναντι των «ταμών προτεραιότητας», όπως είναι η υγεία, η ασφάλεια και το περιβάλλον, αλλά και τις ηθικές και νομικές πτυχές που σχετίζονται με την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων. Οι δραστηριότητες αυτές θα πραγματοποιούνται με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων διαφόρων ειδικοτήτων και σε στενή σχέση με τις δραστηριότητες που συμβάλλουν ειδικότερα στη χάραξη της στρατηγικής και τον καθορισμό των προγραμμάτων.

β) Ενημέρωση του κοινού

Θα αναληφθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ενημέρωσης του κοινού με τη χρησιμοποίηση των πλέον ενδεδειγμένων μέσων επικοινωνίας και των κατάλληλότερων διαύλων. Θα χρησιμοποιηθεί κυρίως το δίκτυο των κέντρων αναδιανομής που έχει ήδη περιγραφεί, ενώ τα κράτη μέλη θα συμμετέσχουν σ' αυτές τις πρωτοβουλίες, ώστε να επιτευχθούν συνεργίες μεταξύ των κοινοτικών φορέων ενημέρωσης και των εθνικών και περιφερειακών διαύλων πληροφόρησης.

γ) Ανάλυση της κοινωνικής ζήτησης και των νέων αναγκών

Η συγκεντρωτική δράση σε συνεργασία με τα άλλα σχετικά προγράμματα ή δραστηριότητες, θα συμβάλει, μέσω μελετών και αναλύσεων, στην αξιολόγηση των νέων κοινωνικών αναγκών. Εξάλλου, διατηρώντας στενή επαφή με τους άμεσους ή δυνητικούς χρήστες των γνώσεων που προκύπτουν από τα προγράμματα E και A, θα επιτρέψει την τροφοδότηση των υπευθύνων αυτών των προγραμμάτων με πληροφορίες και ποικίλες πληροφορίες σχετικές με τις ανάγκες που έχουν να κάνουν με τις συνθήκες διαβίωσης και την ποιότητα ζωής, καθώς και με τις απαιτήσεις που συνδέονται με τη βελτίωση των παραγωγικών και οικονομικών εννοιών σ' ένα πλαίσιο κοινοτικής συνοχής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΣΩΝ

	εκατοστά ποσοστό
Διασύνδεση έρευνας-βιομηχανίας	70/75
Διασύνδεση έρευνας-επιστημονικής κοινότητας	15/12
Διασύνδεση έρευνας-κοινωνίας	15/12
	<hr/> 100/99

Εμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες διοίκησης και προσωπικού.

Η κατανομή αυτή δεν αποκλείει την περίπτωση να υπάγεται ένα σχέδιο σε περισσότερες της μιας γραμμές του προϋπολογισμού.

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας στον τόπο εργασίας

COM(90) 664 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 21 Δεκεμβρίου 1990)

(91/C 53/06)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 118Α αυτής,

την πρόταση της Επιτροπής η οποία υποβλήθηκε μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 118Α της συνθήκης προβλέπει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει, με οδηγία τις ελάχιστες προδιαγραφές με στόχο την προαγωγή της βελτίωσης, ιδιαίτερα του περιβάλλοντος εργασίας, για την εξασφάλιση ενός καλύτερου επιπέδου προστασίας της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων·

ότι σύμφωνα με το ίδιο άρθρο οι οδηγίες αυτές αποφεύγουν την επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών περιορισμών που θα εμποδίζουν τη δημιουργία και την ανάπτυξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων·

ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το πρόγραμμα στον τομέα της ασφαλείας, της υγιεινής και της υγείας στον τόπο εργασίας⁽¹⁾, προβλέπει την αναθεώρηση και την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 77/576/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 1977, σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν τη σήμανση ασφαλείας στον τόπο εργασίας⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 79/640/ΕΟΚ της Επιτροπής⁽³⁾·

ότι το Συμβούλιο, στο ψήφισμά του της 21ης Δεκεμβρίου 1987 που αφορούσε την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στον τόπο εργασίας⁽⁴⁾, έλαβε υπόψη την πρόθεση της Επιτροπής να του υποβάλει σε σύντομο χρονικό διάστημα μια πρόταση αναθεώρησης και επέκτασης της προαναφερθείσας οδηγίας·

ότι πρέπει να τροποποιηθεί η οδηγία 77/576/ΕΟΚ κατά ουσιαστικό τρόπο και μάλιστα, για λόγους ορθολογικότητας

και σαφήνειας, επιβάλλεται η ανασύνταξη της οδηγίας αυτής·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί μια ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφαλείας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία⁽⁵⁾ και λόγω αυτού, οι διατάξεις της προαναφερθείσας οδηγίας εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα της σήμανσης ασφαλείας και υγείας κατά την εργασία, με την επιφύλαξη διατάξεων περισσότερο δεσμευτικών ή/και ειδικών που περιέχονται στην παρούσα οδηγία·

ότι οι υπάρχουσες κοινοτικές ρυθμίσεις αφορούν ουσιαστικά τις πινακίδες ασφαλείας και τη σήμανση επικίνδυνων εμποδίων και χώρων και λόγω αυτού του γεγονότος περιορίζονται σε μικρό αριθμό τρόπων σήμανσης·

ότι ένας τέτοιος περιορισμός έχει ως συνέπεια ορισμένοι κίνδυνοι να μην αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης σήμανσης και συνεπώς θα πρέπει να εισαχθούν νέοι τρόποι σήμανσης με στόχο την καλύτερη προστασία της ασφαλείας ή/και υγείας των εργαζομένων·

ότι οι πολυάριθμες διαφορές που υφίστανται σήμερα στον τομέα της σήμανσης ασφαλείας ή/και υγείας μεταξύ των κρατών μελών συνιστούν παράγοντες ανασφάλειας που μπορούν να αυξηθούν λόγω της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς·

ότι η χρησιμοποίηση κατά την εργασία εναρμονισμένης σήμανσης από τη φύση της οδηγεί συνήθως σε ελαχιστοποίηση των κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από τις γλωσσικές και πολιτιστικές διαφορές των εργαζομένων·

ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί σημαντικό στοιχείο στο πλαίσιο της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς·

ότι δυνάμει της απόφασης 74/325/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽⁶⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, η Επιτροπή ζητά τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής για την ασφάλεια, την υγιεινή και την προστασία της υγείας στον τόπο εργασίας ενόψει της κατάρτισης προτάσεων στον τομέα αυτό,

(1) ΕΕ αριθ. C 28 της 3. 2. 1988, σ. 3.

(2) ΕΕ αριθ. L 229 της 7. 9. 1977, σ. 12.

(3) ΕΕ αριθ. L 183 της 19. 7. 1979, σ. 11.

(4) ΕΕ αριθ. C 28 της 3. 2. 1988, σ. 1.

(5) ΕΕ αριθ. L 183 της 29. 6. 1989, σ. 1.

(6) ΕΕ αριθ. L 185 της 9. 7. 1974, σ. 15.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΜΗΜΑ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Θέμα

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία είναι η (...) ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, ορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές για τη σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας κατά την εργασία.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στη σήμανση που αφορά τη διάθεση στην αγορά επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων, προϊόντων ή/και εξοπλισμού, εκτός αν άλλες κοινοτικές διατάξεις κάνουν σαφή αναφορά σε αυτά.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στη σήμανση που χρησιμοποιείται για τη ρύθμιση της οδικής, σιδηροδρομικής, ποτάμιας, θαλάσσιας και εναέριας κυκλοφορίας.

4. Οι διατάξεις της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζονται πλήρως στο σύνολο του τομέα που αφορά η παράγραφος 1, με επιφύλαξη δεσμευτικότερων ή/και ειδικότερων διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) Σήμανση ασφαλείας ή/και υγείας

Κάθε σήμανση η οποία, αναφερόμενη σε ένα ορισμένο αντικείμενο, δραστηριότητα ή κατάσταση, παρέχει μια ένδειξη σχετική με έναν υπαρκτό ή πιθανό κίνδυνο για την ασφάλεια ή/και την υγεία κατά την εργασία, μέσω, ανάλογα με την περίπτωση, πινακίδας, χρώματος, φωτεινού ή ηχητικού σήματος, προφορικής ανακοίνωσης ή παραστατικού σήματος.

β) Απαγορευτικό σήμα

Κάθε σήμα που απαγορεύει κάποια συγκεκριμένη συμπεριφορά.

γ) Προειδοποιητικό σήμα

Κάθε σήμα που προειδοποιεί για έναν υπαρκτό ή πιθανό κίνδυνο.

δ) Σήμα υποχρέωσης

Κάθε σήμα που ορίζει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά.

ε) Σήμα διάσωσης ή βοήθειας

Κάθε σήμα που παρέχει ενδείξεις σχετικές με διάσωση ή βοήθεια.

στ) Ενδεικτικό σήμα

Κάθε σήμα που παρέχει άλλες ενδείξεις πέραν εκείνων που προβλέπονται στα στοιχεία β) έως ε).

ζ) Πινακίδα

Κάθε σήμα το οποίο, με το συνδυασμό γεωμετρικού σχήματος, χρωμάτων και ενός συμβόλου ή πικτογράμματος, παρέχει μια συγκεκριμένη ένδειξη, η ορατότητα της οποίας εξασφαλίζεται από φυσικό φωτισμό, ενδεχόμενα ενισχυμένο από τις ιδιότητες του υλικού που το αποτελεί ή από τεχνητό φωτισμό.

η) Πρόσθετη πινακίδα

Κάθε πινακίδα που χρησιμοποιείται μαζί με μία από τις πινακίδες που αναφέρονται στο στοιχείο ζ) και η οποία παρέχει συμπληρωματικές ενδείξεις κυρίως μέσω σύντομου κειμένου.

θ) Χρώμα ασφαλείας

Κάθε χρώμα στο οποίο προσδίδεται μια συγκεκριμένη σημασία.

ι) Σύμβολο ή πικτογράμμα

Κάθε εικόνα που περιγράφει μια κατάσταση ή συνιστά μια συγκεκριμένη συμπεριφορά και η οποία χρησιμοποιείται πάνω σε μια πινακίδα ή μια φωτεινή επιφάνεια.

ια) Φωτεινό σήμα

Κάθε σήμα που εκπέμπεται από συσκευή αποτελούμενη από διαφανή ή ημιδιαφανή υλικά, φωτιζόμενα από το εσωτερικό ή από πίσω, κατά τρόπο ώστε να εμφανίζεται από μόνη της ως φωτεινή επιφάνεια.

ιβ) Ήχητικό σήμα

Κάθε κωδικό ηχητικό σήμα που εκπέμπεται από ειδική συσκευή χωρίς χρήση ανθρώπινης ή συνθετικής φωνής.

ιγ) Προφορική ανακοίνωση

Κάθε προκαθορισμένο προφορικό μήνυμα, με χρήση ανθρώπινης ή συνθετικής φωνής.

ιδ) Παραστατικό σήμα

Κίνηση ή/και θέση των βραχιόνων ή/και των χεριών σύμφωνα με κωδική μορφή για την καθοδήγηση ατόμων που εκτελούν χειρισμούς οι οποίοι ενέχουν υπαρκτό ή πιθανό κίνδυνο για τους εργαζόμενους.

ΤΜΗΜΑ II

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Άρθρο 3

Γενικοί κανόνες

1. Η σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία πρέπει να χρησιμοποιείται όταν οι υπαρκτοί ή πιθανοί κίνδυνοι δεν εξαιρούνται με τα τεχνικά μέσα συλλογικής προστασίας ή με μέτρα, μεθόδους ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας.

2. Η σήμανση που εφαρμόζεται στην οδική, αιδηροδρομική, ποτάμια, θαλάσσια και εναέρια κυκλοφορία πρέπει, με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπεται στο παράρτημα V να χρησιμοποιείται, αν χρειάζεται, για την κυκλοφορία των μορφών αυτών, στο σωτηρικό των επιχειρήσεων ή/και των εγκαταστάσεων.

Άρθρο 4

Σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται για πρώτη φορά

Η σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία για πρώτη φορά από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 1, πρέπει να πληροί τις ελάχιστες προδιαγραφές που αναφέρονται στα παραρτήματα I έως IX.

Άρθρο 5

Σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που ήδη χρησιμοποιείται

Η σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία που ήδη χρησιμοποιείται στην εργασία πριν από την ημερομηνία που προβλέπεται από το άρθρο 12 παράγραφος 1, πρέπει να πληροί τις ελάχιστες προδιαγραφές που αναφέρονται στα παραρτήματα I έως IX, το αργότερο ένα έτος μετά την ημερομηνία αυτή.

Άρθρο 6

Τροποποιήσεις της σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας

Όταν μια σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία υφίσταται, μετά την ημερομηνία που προβλέπεται από το άρθρο 12 παράγραφος 1, τροποποίηση, επέκταση ή/και μετασχηματισμό, η αλλαγή αυτή θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις αντίστοιχες ελάχιστες προδιαγραφές που αναφέρονται στα παραρτήματα I έως IX.

Άρθρο 7

Απαλλαγές

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν, λαμβανόμενης υπόψη της φύσης των δραστηριοτήτων και του μεγέθους των επιχειρήσεων, τους τομείς δραστηριότητας, τις κατηγορίες

επιχειρήσεων ή τους τύπους θέσεων εργασίας που απολαμβάνουν πλήρους, μερικής ή προσωρινής απαλλαγής της υποχρέωσης χρησιμοποίησης των φωτεινών ή/και ηχητικών σημάτων που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία, εφόσον έχουν θεσπιστεί εναλλακτικά μέτρα που εξασφαλίζουν το ίδιο επίπεδο προστασίας.

2. Τα κράτη μέλη συμβουλεύονται προηγουμένως τις εθνικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1.

Άρθρο 8

Ενημέρωση και κατάρτιση των εργαζομένων

1. Με τη επιφύλαξη του άρθρου 10 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποι τους ενημερώνονται σχετικά με όλα τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν σε ό,τι αφορά τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ οι εργαζόμενοι οφείλουν να λάβουν κατάλληλη κατάρτιση, κυρίως με τη μορφή ακριβών οδηγιών, για ό,τι αφορά τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που χρησιμοποιείται κατά την εργασία.

Η επιμόρφωση αυτή θα αφορά ειδικότερα την σημασία της σήμανσης κυρίως όταν αυτή περιλαμβάνει τη χρήση λέξεων και τις γενικές και ειδικές συμπεριφορές που πρέπει να υιοθετηθούν.

Άρθρο 9

Αήψη γνώμης και συμμετοχή των εργαζομένων

1. Η διαβούλευση και η συμμετοχή των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους πραγματοποιούνται, σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, σε θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, περιλαμβανόμενων των παραρτημάτων I έως IX.

ΤΜΗΜΑ III

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10

Προσαρμογή των παραρτημάτων

Η προσαρμογές τεχνικής φύσης των παραρτημάτων I έως IX σε συνάρτηση με:

- την έγκριση οδηγιών στον τομέα της τεχνικής εναρμόνισης και τυποποίησης, σχετικά με την μελέτη, την κατασκευή μέσω των ή διατάξεων σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία,
- την τεχνική πρόοδο, την εξέλιξη των νομοθεσιών ή των διεθνών προδιαγραφών και γνώσεων στον τομέα της σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας κατά την εργασία,

αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

Άρθρο 11

Η οδηγία 77/576/ΕΟΚ καταργείται από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 12.

Οι αναφορές που γίνονται στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και πρέπει να διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχιών που παρατίθεται στο παράρτημα Χ.

Άρθρο 12

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για την συμμόρφωσή τους προς την παρούσα οδηγία με έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου 1994. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδη-

γία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που ήδη έχουν θεσπίσει ή θεσπίζουν στον τομέα που διέλεται από την παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση προς την Επιτροπή κάθε πέντε έτη σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας αναφέροντας τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων.

Η Επιτροπή ενημερώνει σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Κοινωνική και Οικονομική Επιτροπή και τη συμβουλευτική επιτροπή για την ασφάλεια, την υγιεινή και την υγεία στον τόπο εργασίας.

4. Η Επιτροπή υποβάλλει περιοδικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας λαμβάνοντας υπόψη τις παραγράφους 1, 2 και 3.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ Ή/ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 1.1. Η σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας δεν πρέπει να χρησιμοποιείται παρά για να δίδει ενδείξεις που σχετίζονται με την ασφάλεια ή/και την υγεία.
- 1.2. Η σήμανση πρέπει να χρησιμοποιείται ανάλογα με το αντικείμενο της ή τον επιδιωκόμενο σκοπό σε σχέση με τους υπαρκτούς ή πιθανούς κινδύνους και λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες αμοιβαίας μεταβιβάσιμης και συμπληρωματικότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

2. Τρόποι σήμανσης

- 2.1. Η μόνιμη σήμανση που σχετίζεται με απαγόρευση, προειδοποίηση και υποχρέωση καθώς και εκείνη που αφορά τον εντοπισμό και την αναγνώριση των μέσων διάσωσης ή βοήθειας, γίνεται με πινακίδες.
Η σήμανση που προορίζεται για τον εντοπισμό και την αναγνώριση των υλικών και των εξοπλισμών καταπολέμησης της πυρκαγιάς γίνεται κατά μόνιμο τρόπο με πινακίδες ή/και χρώμα ασφάλειας.
- 2.2. Η σήμανση στα δοχεία και στους σωλήνες γίνεται κατά μόνιμο τρόπο μέσω ετικέτας ή/και χρωματισμού.
- 2.3. Η σήμανση πιθανών κινδύνων κρούσεων σε αντικείμενα καθώς και πτώσεων ατόμων γίνεται κατά μόνιμο τρόπο με χρώμα ασφάλειας ή με πινακίδες.
- 2.4. Η σήμανση των οδών κυκλοφορίας γίνεται κατά μόνιμο τρόπο με χρώμα ασφάλειας.
- 2.5. Η επισήμανση επικίνδυνων συμβάντων, η κλήση ατόμων για μια συγκεκριμένη ενέργεια καθώς και η επείγουσα απομάκρυνση ατόμων, γίνονται κατά περιστασιακό τρόπο και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα αμοιβαίας μεταβιβάσιμης και τη συμπληρωματικότητα που προβλέπονται στο άρθρο 3, με φωτεινή, ηχητική ή/και προφορική σήμανση.

2.6. Η καθοδήγηση ατόμων που εκτελούν χειρισμούς οι οποίοι ενέχουν υδακυτό ή πιθανό κίνδυνο γίνεται κατά τρόπο περιστασιακό με παραστατικά ή/και προφορικά σήματα.

3. Δυνατότητα αμοιβαίας μετάθεσης και συμπληρωματικότητα σημάτων

3.1. Επί ίσης αποτελεσματικότητας, η επιλογή είναι ελεύθερη μεταξύ:

- ενός χρώματος ασφάλειας ή μιας πινακίδας, για την επισήμανση πιθανών κινδύνων πρόσκρουσης, πτώσης σε διαφορετικό επίπεδο και ολισθηρής επιφάνειας,
- των φωτεινών σημάτων, των ακουστικών σημάτων και της προφορικής ανακοίνωσης,
- του παραστατικού σήματος και της προφορικής ανακοίνωσης.

3.2. Ορισμένοι τρόποι σήμανσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν από κοινού, όπως:

- φωτεινό σήμα και ηχητικό σήμα,
- φωτεινό σήμα και προφορική ανακοίνωση,
- παραστατικό σήμα και προφορική ανακοίνωση.

3.3. Η επισήμανση δοχείων με ετικέτες μπορεί να συμπληρωθεί με χρωματισμό, όπως προβλέπεται στο σημείο 2 του παραρτήματος [I].

Ο χρωματισμός σωληνώσεων μπορεί να συμπληρωθεί με επισήμανση με ετικέτες, όπως προβλέπεται στο σημείο 1 του παραρτήματος [I].

4. Οι ενδείξεις που αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα έχουν εφαρμογή σε κάθε σήμανση που περιλαμβάνει ένα χρώμα ασφάλειας, εκτός αυτής που αφορά τα δοχεία και τις σωληνώσεις.

Χρώμα	Σημεία ή σκοπός	Ενδείξεις και διασαφείς
Κόκκινο	Απαγόρευση	Επικίνδυνες συμπεριφορές
	Κίνδυνος — συναγερμός	Διακοπή, στάση, παύση Εκκένωση
	Εξοπλισμός καταπαλέμησης πυρκαγιάς	Αναγνώριση και εντοπισμός
Κίτρινο-πορτοκαλί	Προειδοποίηση	Προσοχή, προφυλακτικά μέτρα Έλεγχος
Μπλε	Υποχρέωση	Συγκεκριμένη συμπεριφορά ή δράση — υποχρέωση να φέρεται ατομικός εξοπλι- σμός ασφάλειας
Πράσινο	Διάσωση, βοήθεια	Πόρτες, έξοδοι, οδοί, εξοπλισμοί θέσεις, χώροι
	Κατάσταση ασφάλειας	Επιστροφή στην ομαλή κατάσταση

5. Η αποτελεσματικότητα μιας σήμανσης δεν πρέπει να μειώνεται με:

- α) την παρουσία άλλης σήμανσης ή άλλης πηγής εκπομπής του ίδιου τύπου που επηρεάζει την ορατότητα ή την ακουστικότητα, πράγμα που σημαίνει ιδιαίτερα ότι δεν πρέπει:
 - να τοποθετούνται πολλές πινακίδες ή μια κοντά στην άλλη,
 - να χρησιμοποιούνται συγχρόνως δύο φωτεινά σήματα, τα οποία αμοιβαία μπορεί να προκαλέσουν σύγχυση,
 - να χρησιμοποιείται φωτεινό σήμα κοντά σε άλλη φωτεινή πηγή όταν δεν μπορεί να γίνει μεταξύ τους σαφής διαχωρισμός,
 - να χρησιμοποιούνται συγχρόνως δύο ηχητικά σήματα,
 - να χρησιμοποιείται ηχητικό σήμα αν στον περιβάλλοντα χώρο υπάρχει ιδιαίτερα δυνατός θόρυβος.
- β) τον κακό σχεδιασμό, τον ανεπαρκή αριθμό, την κακή θέση, την κακή κατάσταση ή κακή λειτουργία των μέσων ή διατάξεων σήμανσης.
- γ) τη δυσχερή κατανόηση ή αντίληψη από το άτομο στο οποίο απευθύνεται (περιλαμβανόμενου του προβλήματος της γλωσσικής κατανόησης σε ό,τι αφορά την προφορική ανακοίνωση).

6. Τα μέσα και διατάξεις σήμανσης πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση να καθορίζονται, να συντηρούνται, να ελέγχονται και να επισκευάζονται τακτικά, να αντικαθίστανται αν είναι αναγκαίο, κατά τρόπο ώστε να διατηρούν τις αρχικές τους ιδιότητες ή/και τα λειτουργικά χαρακτηριστικά τους.
7. Ο αριθμός των μέσων ή των διατάξεων σήμανσης που πρέπει να εγκατασταθούν αποτελεί συνάρτηση του μεγέθους των υπορκτών ή ενδεχόμενων κινδύνων ή της ζώνης που πρέπει να καλυφθεί ή/και του αριθμού των ατόμων που αφορά.
8. Οι σημάνσεις που έχουν ανάγκη πηγής ενέργειας για να λειτουργήσουν πρέπει να διαθέτουν εξασφαλισμένη την τροφοδοσία τους σε ενέργεια.
9. Ένα φωτεινό και ηχητικό σήμα υποδεικνύει με την ενεργοποίησή του την έναρξη κάποιας επικιταύμενης ενέργειας; πρέπει να διαρκεί όσο και η ενέργεια.
10. Οι φωτεινές και ηχητικές σημάνσεις καθώς και η έμμεση προφορική ανακοίνωση πρέπει να αποσιλούν το αντικείμενο ελέγχου της καλής λειτουργίας τους και της πραγματικής τους αποτελεσματικότητας πριν τεθούν σε λειτουργία καθώς επίσης και στη συνέχεια κατά επαρκώς περιοδικό τρόπο.
11. Στη περίπτωση κατά την οποία οι εργαζόμενοι προς τους οποίους απευθύνεται η σήμανση έχουν περιορισμένες ακουστικές ή οπτικές ικανότητες ή δυνατότητες, περιλαμβανόμενης της περίπτωσης πρόκλησης της αδυναμίας αυτής από το γεγονός ότι φέρουν εξοπλισμό ατομικής προστασίας, θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα συμπληρωματικά μέτρα ή μέτρα υποκατάστασης.
12. Σε περίπτωση αποθήκευσης επικίνδυνης ουσίας, παρασκευάσματος ή προϊόντος, πρέπει αυτό να επισημαίνεται με ετικέτα, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παραρτήματος III ή με προειδοποιητική πινακίδα όπως προβλέπεται στο σημείο 3.2 του παραρτήματος II.

Σε περίπτωση αποθήκευσης περισσότερων επικίνδυνων ουσιών, παρασκευασμάτων ή προϊόντων, πρέπει να τοποθετείται η προειδοποιητική πινακίδα «γενικός κίνδυνος».

Η επισήμανση με ετικέτα ή οι πινακίδες που προβλέπονται παραπάνω θα τοποθετούνται, ανάλογα με την περίπτωση, κοντά στο χώρο αποθήκευσης και πάνω στην πόρτα εισόδου σε αυτόν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ

1. Ουσιώδη χαρακτηριστικά

- 1.1. Η μορφή και τα χρώματα των πινακίδων ορίζονται στην παράγραφο 3, ανάλογα με το συγκεκριμένο σκοπό τους (απαγορευτικές πινακίδες, προειδοποιητικές πινακίδες, πινακίδες υποχρέωσης, διάσωσης ή έκτακτης ανάγκης και σχετικές με το υλικό ή τον εξοπλισμό καταπολέμησης της πυρκαγιάς).
- 1.2. Τα πικτογράμματα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο απλά και πρέπει να παραλείπονται οι λεπτομέρειες που είναι περιττές για την κατανόηση.
- 1.3. Τα πικτογράμματα που χρησιμοποιούνται μπορεί να ποικίλλουν ελαφρά ή να είναι αναλογικότερα σε σχέση με τις παρουσιάσεις που γίνονται στην παράγραφο 3, υπό τον όρο ότι η σημασία τους θα είναι τουλάχιστον ισοδύναμη.
- 1.4. Οι πινακίδες κατασκευάζονται από υλικό με την καλύτερη δυνατή αντοχή σε κρούσεις, σε κακές καιρικές συνθήκες και σε δυσμενείς επιδράσεις του περιβάλλοντος χώρου.
- 1.5. Οι διαστάσεις καθώς και τα χρωματομετρικά και φωτομετρικά χαρακτηριστικά των πινακίδων πρέπει να εξασφαλίζουν την καλή ορατότητα και την κατανόησή τους.

2. Συνθήκες χρήσης

- 2.1. Οι πινακίδες τοποθετούνται σε κατάλληλο ύψος, λαμβανόμενων υπόψη ενδεχόμενων εμπυδίων, είτε στο σημείο εισόδου μιας ζώνης γενικού κινδύνου, είτε στην άμεση γειτονία συγκεκριμένου κινδύνου ή του αντικείμενου που αφορά τη σήμανση και σε θέση καλά φωτισμένη και εύκολα προσπελάσιμη.
Με επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπονται από την οδηγία 89/654/ΕΟΚ, πρέπει να χρησιμοποιούνται, σε περίπτωση κακών συνθηκών φυσικού φωτισμού, φασφορίζοντα χρώματα, ανακλαστικά υλικά ή τεχνητός φωτισμός.
- 2.2. Η πινακίδα πρέπει να αφαιρείται όταν η κατάσταση που δικαιολογούσε την ύπαρξή της πάψει να υφίσταται.

3. Πινακίδες που θα χρησιμοποιούνται

3.1. Απαγορευτικές πινακίδες

Εγγενή χαρακτηριστικά:

- κυκλικό σχήμα
- μαύρο πικτόγραμμα σε λευκό φόντο, με κόκκινη περίμετρο και διαγώνια γραμμή (το κόκκινο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 35% της επιφάνειας της πινακίδας).

Πινακίδες που χρησιμοποιούνται

Απαγορεύεται το κάπνισμα

Απαγορεύεται η χρήση γυμνής φλόγας και το κάπνισμα

Απαγορεύεται η διέλευση πεζών

Απαγορεύεται η κατάβρεση με νερό

Μη πόσιμο νερό

Απαγορεύεται η είσοδος στους μη έχοντες ειδική άδεια

Απαγορεύεται στο σχήματα διακίνησης φορτίων

Μην αγγίζετε

Απαγορεύεται η είσοδος στους φέροντες καρδιακό βηματοδότη

Απαγορεύεται η αφαίρεση ή εξουδετέρωση κροσστατευτικού μέσου (με πρόθετη χιανκίδα και θα διευκρινίζει χερί καίας προστασίας πρόκειται)

3.2. Προειδοποιητικές πινακίδες

Εγγενή χαρακτηριστικά:

- σχήμα τριγωνικό
- μαύρο πικτόγραμμα σε κίτρινο φόντο, μαύρο περίγραμμα (το κίτρινο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50% της επιφάνειας της πινακίδας).

Πινακίδες που χρησιμοποιούνται

Εύφλεκτες ύλες ή/και
υψηλή θερμοκρασία

Εκρηκτικές ύλες

Τοξικές ύλες

Διαβρωτικές ύλες

Ραδιενεργό υλικό

Ανωρούμενα φορτία

Οχήματα διακίνησης φορτίων

Κίνδυνος ηλεκτροπληξίας

Γενικός κίνδυνος

Ακτινοβολία λέιζερ

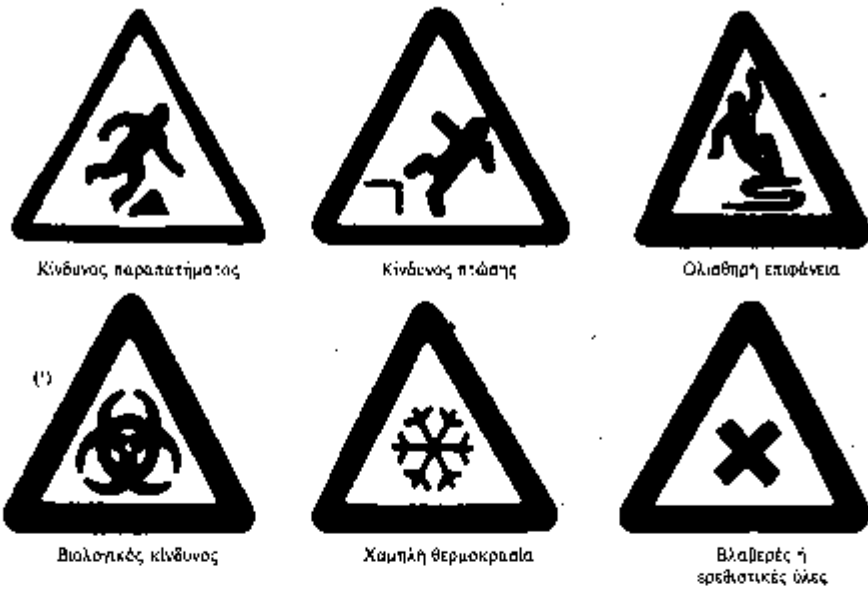
Αναφλέξιμες ύλες

Μη ιονίζουσας ακτινοβολίες

Ισχυρό μαγνητικό πεδίο

3.3. Πινακίδες υποχρέωσης

Εγγενή χαρακτηριστικά:

- σχήμα κυκλικό
- λευκό πικτόγραμμα σε μπλε φόντο (το μπλε πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50% της επιφάνειας της πινακίδας).

Πινακίδες που χρησιμοποιούνται

(*) Πινακίδα που προβλέπεται από την οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Υποχρεωτική διάβαση για πεζούς

3.4. Πινακίδες διάσωσης ή βοήθειας

Εγγενή χαρακτηριστικά:

- σχήμα ορθογώνιο ή τετραγωνικό
- λευκό πικτόγραμμα σε πράσινο φόντο (το πράσινο πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50 % της επιφάνειας της πινακίδας).

Πινακίδες που χρησιμοποιούνται

Οδός/έξοδος κινύσου

Κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί
(πινακίδα επικάλυψης των παρακάτω)

Πρώτες βοήθειες

Φορείο

Θάλαμος καταποντισμού ασφαλείας

Πλύση ματιών

3.5. Πινακίδες που αφορούν το υλικό ή τον εξοπλισμό καταπολέμησης πυρκαγιάς

Εγγενή χαρακτηριστικά:

- σχήμα ορθογώνιο ή τετραγωνικό
- λευκό πικτόγραμμα σε κόκκινο φόντο (το κόκκινο χρώμα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 50 % της επιφάνειας της πινακίδας).

Πινακίδες που χρησιμοποιούνται

Πυροσβεστική μάνικα

Πυροσβεστήρας

Υλικό ή/και εξοπλισμός καταπολέμησης πυρκαγιάς (γενικό)

Κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθηθεί
(πινακίδα επιπλέον των ανωτέρω)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΔΟΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΩΛΗΝΩΣΕΩΝ

I. Σήμανση

- 1.1. Στα χρησιμοποιούμενα κατά την εργασία δοχεία που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα, όπως αυτές ορίζονται στις οδηγίες 67/548/ΕΟΚ (1) και 88/379/ΕΟΚ (2) του Συμβουλίου, πρέπει να υπάρχει η σήμανση που προβλέπεται από αυτές τις οδηγίες.
- 1.2. Η σήμανση αυτή πρέπει να τοποθετείται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - στην (στις) ορατή(ες) πλευρά(ες),
 - με μορφή άκαμπτης πινακίδας, αυτοκόλλητου σήματος ή ζωγραφισμένης ένδειξης.
- 1.3. Τα εγγενή χαρακτηριστικά που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙ τίτλος I σημείο 1.4 καθώς και οι συνθήκες χρήσης που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙ τίτλος 2 σχετικά με τις πινακίδες σηματοδότησης, εφαρμόζονται, αν απαιτείται, στη σήμανση που προβλέπεται στο σημείο I παραπάνω.

(1) ΕΕ αριθ. L 196 της 16. 8. 1967, σ. 1.

(2) ΕΕ αριθ. L 187 της 16. 7. 1988, σ. 14.

2. Χρωματισμός

2.1. Σε περίπτωση ακουσίας σήμανσης τουλάχιστον ισοδύναμης και εφαρμοζόμενης σε κοινοτικό επίπεδο, ο χρωματισμός των εμφανών σωληνώσεων πρέπει να πραγματοποιείται, σε ό,τι αφορά τις μεγάλες κατηγορίες μεταφερόμενου περιεχομένου, κατά τον ακόλουθο τρόπο:

— νερό:	πράσινο
— αέρας:	ανοικτό μπλε
— ατμός:	γκρι ασήμι
— λάδια και υγρά καύσιμα:	καφέ
— οξυγόνο (αέριο ή υγρό):	λευκό
— αέρια εκτός από αέρα και οξυγόνο:	κίτρινο ώχρα
— οξέα:	ώδες
— βόθεις:	μαύρο

2.2. Ο χρωματισμός πρέπει να γίνεται είτε στο σύνολο του μήκους της σωλήνωσης, είτε με μαρφή δακτυλίων κοντά στα σημεία όπου υπάρχουν οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι, όπως δικλείδες (βάνες) και σημεία σύνδεσης, και κατά τρόπο επαρκώς επαναληπτικό.

2.3. Αν χρησιμοποιούνται άλλα χρώματα από εκείνα που προβλέπονται στο σημείο 2.1, ιδιαίτερα για την ακριβέστερη διάκριση του μεταφερόμενου περιεχομένου, αυτά δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο τη γενική κατανόηση των χρωμάτων διάκρισης των μεγάλων κατηγοριών περιεχομένου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Προκαταρκτική παρατήρηση

Το παρόν παράρτημα εφαρμόζεται στα υλικά που προορίζονται αποκλειστικά για την καταπολέμηση πυρκαγιάς.

1. Τα υλικά και ο εξοπλισμός καταπολέμησης πυρκαγιάς πρέπει να αναγνωρίζονται μέσω χρωματισμού των υλικών και του εξοπλισμού και μέσω πινακίδας εντοπισμού ή/και χρωματισμού των θέσεων στις οποίες βρίσκονται.
2. Το χρώμα αναγνώρισης αυτών των υλικών και του εξοπλισμού είναι το κόκκινο. Η κόκκινη επιφάνεια πρέπει να είναι επαρκής ώστε να επιτρέπει εύκολη αναγνώριση.
3. Οι πινακίδες που προβλέπονται στο σημείο 3.5 του παραρτήματος II πρέπει να χρησιμοποιούνται ανάλογα με τις θέσεις των υλικών αυτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΩΡΙΖΟΝΤΙΑ ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

1. Σήμανση εμποδίων και επικινδύνων σημείων

- 1.1. Η σήμανση των κινδύνων για πρόσκρουση σε εμπόδια, πτώσεων αντικειμένων καθώς και ατόμων, πραγματοποιείται στο εσωτερικό των δομημένων ζωνών της επιχείρησης όπου ο εργαζόμενος έχει πρόσβαση στο πλαίσιο της εργασίας του, με τη βοήθεια κίτρινου χρώματος εναλλασσόμενου με μαύρο.
- 1.2. Οι διαστάσεις της σήμανσης αυτής πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαστάσεις του εμποδίου ή του επικινδύνου σημείου που εισημαίνεται.

- 1.3. Οι κίτρινες και μαύρες λωρίδες πρέπει να έχουν κλίση περίπου 45° και να έχουν διαστάσεις περίπου ίσες μεταξύ τους.
- 1.4. Παράδειγμα:

2. Οριζόντια σήμανση των οδών κυκλοφορίας

- 2.1. Οι οδοί που βρίσκονται στο εσωτερικό των δομημένων ζωνών μιας επιχείρησης στις οποίες ο εργαζόμενος έχει πρόσβαση στο πλαίσιο της εργασίας του και προορίζονται ειδικά για την κυκλοφορία στο έδαφος εξοπλισμού μεταφοράς ή διακίνησης φορτίων, πρέπει να επισημαίνονται από τις δύο πλευρές τους με συνεχή λωρίδα ιδιαίτερα ορατού χρώματος, κατά προτίμηση κίτρινου, λαμβανόμενου υπόψη του χρώματος του δαπέδου.
- 2.2. Η απόσταση μεταξύ των δύο λωρίδων πρέπει να αποτελεί συνάρτηση του πλάτους της ζώνης στην οποία γίνεται η κυκλοφορία.
- 2.3. Η θέση των λωρίδων πρέπει να τηρεί τις αποστάσεις ασφαλείας που είναι αναγκαίες σε σχέση με ό,τι μπορεί να βρίσκεται κοντά στις λωρίδες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΑΤΑ

1. Εγγενή χαρακτηριστικά

- 1.1. Το φως που εκπέμπεται από ένα σήμα πρέπει να προκαλεί κατάλληλη φωτεινή αντίθεση στο περιβάλλον του, ανάλογα με τις συνθήκες χρησιμοποίησης που προβλέπονται, χωρίς να προκαλεί θάμπωμα.
- 1.2. Η φωτεινή επιφάνεια που εκπέμπει ένα σήμα μπορεί να είναι ενιαίου χρώματος ή να περιέχει ένα πικτόγραμμα σε καθορισμένο φόντο.
- 1.3. Το ενιαίο χρώμα πρέπει να είναι σύμφωνο με τον πίνακα σημασίας των χρωμάτων που αναφέρονται στο παράρτημα I στην παράγραφο 4.
- 1.4. Όταν το σήμα περιλαμβάνει πικτόγραμμα, αυτό το τελευταίο θα πρέπει, κατ' αναλογία, να είναι σύμφωνο με τους κανόνες και το αφορούν, όπως αυτοί προβλέπονται στο παράρτημα II.

2. Βασικοί κανόνες χρήσης

- 2.1. Αν ένα σύστημα μπορεί να εκπέμπει συνεχές και διακεκομμένο σήμα, το διακεκομμένο σήμα θα χρησιμοποιηθεί για να υποδεικνύει, σε σχέση με το συνεχές, ένα υψηλότερο επίπεδο κινδύνου ή μια αυξημένη ανάγκη επέμβασης ή δράσης ζητούμενης ή επιβαλλόμενης. Η διάρκεια κάθε λάμψης και η συχνότητα των λάμψεων ενός διακεκομμένου φωτεινού σήματος πρέπει να μελετηθούν κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν καλή κατανόηση του μηνύματος και αποφυγή κάθε σύγχυσης, είτε μεταξύ διαφόρων φωτεινών σημάτων είτε με ένα συνεχές φωτεινό σήμα.
- 2.2. Αν ένα διακεκομμένο φωτεινό σήμα χρησιμοποιείται αντί ή ως συμπλήρωμα ηχητικού σήματος, πρέπει ο κώδικας του σήματος να είναι ταυτόσημος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΗΧΗΤΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

1. Εγγενή χαρακτηριστικά

Ένα ηχητικό σήμα πρέπει να έχει:

- 1.1. Ηχητικό επίπεδο σαφώς ανώτερο των διάχυτων θορύβων του περιβάλλοντος, κατά τρόπο ώστε να είναι ακουστό χωρίς να είναι υπερβολικό.
- 1.2. Το χαρακτηριστικό της ευχερούς αναγνώρισης, με βάση κυρίως τη διάρκεια των παλμών, το διαχωρισμό μεταξύ παλμών και ομάδων παλμών και να διακρίνεται σαφώς απενός από ένα άλλο ηχητικό σήμα, και αφεντέρου από τους διάχυτους θορύβους του περιβάλλοντος.

2. Κώδικες που χρησιμοποιούνται

επίγρουνα εκκένωση

αίτηση επείγουσας επέμβασης
(κλήση των αρμοδίων ατόμων)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

1. Εγγενή χαρακτηριστικά

- 1.1. Η προφορική ανακοίνωση εγκαθίσταται μεταξύ ενός ομιλητή ή κομπού και ενός ή περισσότερων ακροατών, με τη μορφή σύντομων κειμένων, φράσεων, ομάδων λέξεων ή/και μεμονωμένων λέξεων, ενδεχόμενα κωδικοποιημένων.
- 1.2. Τα προφορικά μηνύματα είναι όσο το δυνατόν σύντομα, απλά και σαφή· η προφορική ικανότητα του ομιλητή και οι ακουστικές δυνατότητες του (των) ακροατή(ων) πρέπει να είναι επαρκείς για την εξασφάλιση μιας ασφαλούς προφορικής ανακοίνωσης.
- 1.3. Η προφορική ανακοίνωση είναι άμεση (χρησιμοποίηση της ανθρώπινης φωνής) ή έμμεση (ανθρώπινη ή συνθετική φωνή, εκπεμπόμενη από ειδικό μέσον).

2. Ειδικοί κανόνες χρήσης

- 2.1. Τα άτομα στα οποία απευθύνεται το σήμα θα πρέπει να γνωρίζουν καλά τη χρησιμοποιούμενη γλώσσα, ώστε να μπορέσουν να κραφέρουν και να κατανοήσουν ορθά το προφορικό μήνυμα και να υιοθετήσουν σύμφωνα με το μήνυμα, μια κατάλληλη συμπεριφορά, στον τομέα της ασφάλειας ή/και της υγείας.
- 2.2. Αν η προφορική ανακοίνωση χρησιμοποιείται στη θέση ή ως συμπλήρωμα παραστατικών σημάτων, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν λέξεις — κωδικοί όπως:
 - έναρξη: για την ένδειξη της ανάληψης της ευθύνης καθοδήγησης
 - στοπ: για τη διακοπή ή περάτωση μιας κίνησης

— τέλος:	για την οριστική διακοπή των ενεργειών	
— βίρα:	για να ανυψωθεί ένα φορτίο	
— μάνινα:	για να κατεβεί ένα φορτίο	
— προχώρηση: οπισθοχώρηση δεξιά αριστερά	} ή έννοια αυτών των κινήσεων πρέπει, κατά περίπτωση, να είναι συντονισμένη με τους αντίστοιχους παραστατικούς κώδικες	
— Κίνδυνος:		για να απαιτηθεί μια εκκλιούσα διακοπή ή στάση
— γρήγορα:		για την επιτάχυνση κίνησης για λόγους ασφαλείας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΕΚΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

1. Χαρακτηριστικά

Ένα παραθετικό σήμα πρέπει να είναι ακριβές, απλό, ευρύ, να γίνεται εύκολα και να κατανοείται εύκολα, να είναι σαφώς διακεκριμένο από άλλο παραθετικό σήμα.

Η χρησιμοποίηση συγχρόνως των δύο βραχιόνων πρέπει να γίνεται κατά τρόπο συμμετρικό και για ένα μόνο παραστατικό σήμα.

Οι χρησιμοποιούμενες χειρονομίες μπορούν, στο πλαίσιο των προαναφερθέντων χαρακτηριστικών, να ποικίλουν ελαφρά ή να είναι αναλυτικότερες σε σχέση με τις παρουσιάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, με τον όρο ότι η σημασία τους και η κατανόησή τους θα είναι τουλάχιστον ισοδύναμες.

2. Ειδικό κανόνες χρήσης

- 2.1. Το άτομο που δίνει τα σήματα, καλείται σηματοδότης και παρέχει τις οδηγίες χειρισμών με τη βοήθεια παραστατικών σημάτων στον παραλήπτη του σήματος που καλείται ο χειριστής.
- 2.2. Ο σηματοδότης πρέπει να μπορεί να ακολουθεί με τα μάτια το σύνολο των εκτελουμένων κινήσεων, χωρίς να απειλείται από αυτές.
- 2.3. Ο σηματοδότης πρέπει να ασχολείται αποκλειστικά με την καθοδήγηση των χειρισμών και με την ασφάλεια των εργαζομένων που βρίσκονται πλησίον.
- 2.4. Αν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο σημείο 2.2 δεν πληρούνται, θα πρέπει να προβλεφθούν ένας ή περισσότεροι πρόσθετοι σηματοδότες.
- 2.5. Ο χειριστής θα πρέπει να διακόπτει τον εκτελούμενο χειρισμό για να ζητήσει νέες οδηγίες, όταν δεν μπορεί να εκτελέσει τις εντολές που λαβαίνει υπό τις αναγκαίες εγγυήσεις ασφαλείας.
- 2.6. Εξαρτήματα της παραστατικής σημασίας:
 - α) ο σηματοδότης πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμος από το χειριστή.
Ο σηματοδότης θα φέρει ένα ή περισσότερα κατάλληλα στοιχεία αναγνώρισης: π.χ. σακκάκι, κράνος, περιχειρίδες, περιβραχιόνια, ρακέτες.
 - β) τα στοιχεία αναγνώρισης που υποδεικνύονται στο στοιχείο α) θα φέρουν έντονο και κατά προτίμηση ενιαίο χρώμα, αποκλειστικά χρησιμοποιούμενο από τον σηματοδότη.

3. Χρησιμοποιητές κωδικοποιημένες χειρονομίες

Προκαταρκτική σημείωση:

Το σύνολο των κωδικοποιημένων χειρονομιών που αναφέρονται παρακάτω δεν αποκλείουν τη χρήση άλλων κωδικών, ιδιαίτερα σε ορισμένους τομείς δραστηριότητας, που εφαρμόζονται σε κοινοτικό επίπεδο και αφορούν τις ίδιες κινήσεις.

Σημασία	Περιγραφή	Εικόνα
A. Γενικές χειρονομίες		
ΕΝΑΡΞΗ Προσοχή Ανάληψη καθοδήγησης	Οι δύο βραχίονες βρίσκονται σε έκταση και οι παλάμες είναι εστραμμένες προς τα εμπρός	
ΣΤΟΠ Διακοπή Τέλος της κίνησης	Ο δεξιός βραχίονας τεντωμένος προς τα άνω, η δεξιά παλάμη εστραμμένη προς τα εμπρός	
ΤΕΛΟΣ των ενεργειών	Τα δύο χέρια είναι ενωμένα στο ύψος του στήθους	
B. Κατακόρυφες κινήσεις		
ΑΝΥΨΩΣΗ	Ο δεξιός βραχίονας είναι τεντωμένος προς τα άνω και η δεξιά παλάμη εστραμμένη προς τα εμπρός διαγράφει αργά ένα κύκλο	
ΚΑΘΩΔΟΣ	Ο δεξιός βραχίονας τεντωμένος προς τα κάτω και η δεξιά παλάμη εστραμμένη προς το εσωτερικό διαγράφει αργά έναν κύκλο	

Γ. Οριζόντιες κινήσεις

<p>ΠΡΟΧΩΡΗΣΗ</p>	<p>Με τους δύο βραχίονες διπλωμένους και τις παλάμες εστραμμένες προς το εσωτερικό, το πρόσθιο μέρος των βραχιόνων εκτελεί κινήσεις αργές προς το σώμα</p>	
<p>ΟΠΙΣΘΩΧΩΡΗΣΗ</p>	<p>Με τους δύο βραχίονες διπλωμένους και τις παλάμες εστραμμένες προς τα έξω, το πρόσθιο μέρος των βραχιόνων εκτελεί κινήσεις αργές απομακρυνόμενες από το σώμα</p>	
<p>ΔΕΞΙΑ ως προς τον σηματοδότη</p>	<p>Με το δεξιό βραχίονα τεντωμένο περίπου οριζόντιως, η παλάμη του δεξιού χεριού βλέπει προς τα κάτω και εκτελούνται μικρές αργές κινήσεις κατά τη διεύθυνση αυτή</p>	
<p>ΑΡΙΣΤΕΡΑ ως προς τον σηματοδότη</p>	<p>Με τον αριστερό βραχίονα τεντωμένο περίπου οριζόντιως και την παλάμη του αριστερού χεριού εστραμμένη προς τα κάτω εκτελούνται μικρές αργές κινήσεις κατά τη διεύθυνση αυτή</p>	

Δ. Κίνδυνος

<p>ΚΙΝΔΥΝΟΣ επείγουσα διακοπή ή στάση</p>	<p>Οι δύο βραχίονες είναι τεντωμένοι προς τα άνω και οι παλάμες εστραμμένες προς τα εμπρός</p>	
<p>ΤΑΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΗ</p>	<p>Οι κωδικοποιημένες χειρονομίες που καθοδηγούν τις κινήσεις εκτελούνται με ταχύτητα</p>	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΩΝ

Περιεχόμενο της οδηγίας 77/576/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 79/640/ΕΟΚ	Αντιστοιχίες στην παρούσα οδηγία
Άρθρο 1 — Παράγραφος 1 — Παράγραφος 2 α) β) γ)	Άρθρο 1 — Παράγραφος 1 — Παράγραφος 2 α) β) γ) καταργείται
Άρθρο 2 — Παράγραφος 1 α) β) γ) δ) ε) στ) ζ) η) θ) ι) ια) — Παράγραφος 2	Άρθρο 2 α) θ) Παράρτημα II σημεία 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 και 3.5 ζ) β) γ) δ) ε) στ) η) ψ) Παράρτημα I τίτλος 4 και παράρτημα II ση- μείο 1.1
Άρθρο 3 — Πρώτη περίπτωση — Δεύτερη περίπτωση — Τρίτη περίπτωση	Άρθρο 3 παράγραφος 1 Άρθρο 4 Άρθρο 3 παράγραφος 2
Άρθρο 4	Άρθρο 10
Άρθρο 5	Άρθρο 10
Άρθρο 6	Άρθρο 10
Άρθρο 7	Άρθρο 12

Περιεχόμενο της οδηγίας 77/576/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 79/640/ΕΟΚ	Αντιστοιχίες στην παρούσα οδηγία
<p>Παράρτημα 1</p> <p>— Τίτλος 1, σημεία:</p> <p>— 1.1</p> <p>— 1.2</p> <p>— 1.3</p> <p>— 1.4</p> <p>— Τίτλος 2, σημεία:</p> <p>— 2.1</p> <p>— 2.2</p> <p>— Τίτλος 3</p> <p>— Τίτλος 4</p> <p>— Τίτλος 5, σημεία:</p> <p>— 5.1</p> <p>— 5.2</p> <p>— 5.3</p> <p>— 5.4</p> <p>— 5.5</p> <p>— Τίτλος 6</p> <p>— Τίτλος 7</p>	<p>Παράρτημα I τίτλος 1</p> <p>Τίτλος 3 σημείο 3.1</p> <p>Σημείο 1.1</p> <p>Άρθρο 8</p> <p>— Παράρτημα I τίτλος 4</p> <p>— Παράρτημα II σημεία 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 και 3.5</p> <p>— Παράρτημα II σημεία 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 και 3.5</p> <p>— Παράρτημα I τίτλος 4</p> <p>— Παράρτημα II σημείο 3.1</p> <p>— Παράρτημα II σημεία 3.1, 3.2, 3.3 και 3.4</p> <p>— Καταργείται</p> <p>— Παράρτημα II σημείο 1.2</p> <p>— Παράρτημα II σημείο 1.5</p> <p>— Παράρτημα II σημείο 1.5</p> <p>— Παράρτημα V τίτλος 1</p>
<p>Παράρτημα II</p> <p>— Τίτλος 1</p> <p>— Τίτλος 2</p> <p>— Τίτλος 3</p> <p>— Τίτλος 4</p>	<p>Παράρτημα II</p> <p>— Σημείο 3.1</p> <p>— Σημείο 3.2</p> <p>— Σημείο 3.3</p> <p>— Σημείο 3.4</p>

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη δημιουργία προγράμματος για την αγορά υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών

COM(90) 570 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 28 Ιανουαρίου 1991)

(91/C 53/07)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 235,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι, λόγω της οικονομικής σημασίας των πληροφοριών, η δημιουργία αγοράς υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών αποτελεί ουσιώδη παράγοντα για την εδραίωση και ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς μετά το 1992·

ότι από τα πρώτα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης για τη δημιουργία αγοράς υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών στην Ευρώπη, το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο με την απόφαση 88/524/ΕΟΚ (*), διαπιστώνεται η ανάγκη εφαρμογής ενός σημαντικά ευρύτερου προγράμματος·

ότι υπάρχουν πολλά νομικά, διοικητικά, φορολογικά και λοιπά τεχνικά εμπόδια ως προς την ανάπτυξη εσωτερικής αγοράς πληροφοριών, τα οποία παρακωλύουν τη δημιουργία νέων υπηρεσιών και προκαλούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό·

ότι η μελλοντική ανάπτυξη πηγών πληροφοριών και υπηρεσιών που βασίζονται στις πληροφορίες απαιτεί την εφαρμογή νέων τεχνολογιών και την πραγματοποίηση οικονομικών κλίμακας·

ότι η ανταγωνιστικότητα της Κοινότητας είναι υψηλή σε ορισμένους τομείς της αγοράς πληροφοριών, αλλά πρέπει να ενισχυθεί και σε άλλους·

ότι πρέπει να εξεταστεί διεξοδικά και κατά προτεραιότητα η ανάγκη απλούστευσης και εναρμόνισης των διαδικασιών που ακολουθούνται στον τομέα της πρόσβασης σε βάσεις δεδομένων·

ότι είναι σκόπιμο να μελετηθούν με ιδιαίτερη προσοχή οι ανάγκες και οι νόμιμες απαιτήσεις των χρηστών υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών, και ιδίως οι ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των μειονεκτουσών περιοχών της Κοινότητας·

ότι ο διαφορετικός βαθμός ανάπτυξης που παρουσιάζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την παροχή και χρήση υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή

προκειμένου να ενισχυθεί η εσωτερική συνοχή της Κοινότητας και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

ότι η αυξανόμενη σπουδαιότητα των πληροφοριών στις διεθνείς συναλλαγές, καθώς και των συναφών προβλημάτων στον τομέα των υπηρεσιών, προκαλεί το αυξανόμενο ενδιαφέρον των διεθνών οργανισμών, και ότι το γεγονός αυτό χρησιμεύει προκειμένου να επισημανθεί η ανάγκη ανάπτυξης κοινών θέσεων από τα κράτη μέλη στα πλαίσια των οργανισμών αυτών·

ότι οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί της Κοινότητας μπορούν να συμβάλουν στην εκτέλεση του παρόντος σχεδίου δράσης, ιδίως όσον αφορά στρατηγικά ή άλλα πρότυπα σχέδια και σχέδια επίδειξης·

ότι μέρος του ποσού που θεωρείται αναγκαίο, και συγκεκριμένα εκείνο που προορίζεται για τη χρηματοδότηση των προτύπων σχεδίων και των σχεδίων επίδειξης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί, ειδικότερα, για την προσέλκυση των απαιτούμενων πρόσθετων χρηματοδοτικών πηγών εκ μέρους των ενδιαφερόμενων εταίρων, και ότι τούτο πρόκειται να έχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αγοράς υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών·

ότι κάθε πολιτική στον τομέα της αγοράς των πληροφοριών πρέπει να αλληλοσυμπληρώνεται με τις άλλες τρέχουσες κοινοτικές πρωτοβουλίες, ιδίως στον τομέα των τηλεπικοινωνιών·

ότι η συνθήκη δεν προβλέπει τις απαιτούμενες για το σκοπό αυτό εξουσίες, εκτός εκείνων του άρθρου 235,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Θεσπίζεται πρόγραμμα με τους ακόλουθους στόχους:

1. Δημιουργία εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών.
2. Τόνωση και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών προμηθευτών υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών.
3. Προώθηση της χρήσης προηγμένων υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών.
4. Ενίσχυση κοινών προσπάθειών για την εξασφάλιση, σε κοινοτικό επίπεδο, της συνοχής όσον αφορά τις πολιτικές που ακολουθούνται στον τομέα των υπηρεσιών πληροφοριών·

(*) ΕΕ αριθ. L 288 της 21. 10. 1988, σ. 39.

Άρθρο 2

Για την επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 1, αναλαμβάνονται, με ευθύνη της Επιτροπής, οι ακόλουθες δράσεις σύμφωνα με το παράρτημα I:

1. Βελτίωση της γνώσης της αγοράς.
2. Εξουδετέρωση των νομικών και διοικητικών εμποδίων.
3. Ενίσχυση ευχερούς χρησιμοποίησης από το χρήστη και βελτίωση της αναγκασιμότητας των πληροφοριών.
4. Υποστήριξη στρατηγικών πρωτοβουλιών στον τομέα των πληροφοριών.

Καμία από τις δράσεις αυτές δεν πρέπει να επικαλύπτει τις εργασίες που εκτελούνται στους τομείς αυτούς δυνάμει κοινοτικών ή εθνικών προγραμμάτων.

Άρθρο 3

Το πρόγραμμα καλύπτει περίοδο πέντε ετών.

Άρθρο 4

Στη μέση του προγράμματος, καθώς και μετά την ολοκλήρωσή του, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εκθέσεις αξιολόγησης για τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί από την εφαρμογή των εν λόγω δράσεων και, με βάση τα αποτελέσματα αυτά, μπορεί να υποβάλει προτάσεις για την αναπροσαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών του προγράμματος.

Άρθρο 5

1. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να διαπραγματευθεί συμφωνίες με τρίτες χώρες που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της αγοράς υπηρεσιών στον τομέα των πληροφοριών, προκειμένου να εξασφαλίσει την πλήρη ή μερική συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Οι συμφωνίες αυτές βασίζονται σε κριτήρια αμοιβαίου συμφέροντος.

2. Πριν αρχίσει τις διαπραγματεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο για την πρόθεσή της να προβεί σε διαπραγματεύσεις, καθώς και για τους όρους διεξαγωγής αυτών.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση παράγει αποτελέσματα από . . .

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΓΡΑΜΜΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ IMPACT 1

Γραμμή δράσης 1: Βελτίωση της γνώσης της αγοράς

1.1. Η Ευρωπαϊκή Ομάδα Παρατηρητών της αγοράς πληροφοριών (ΕΟΠ) θα συνεχίσει και θα επεκτείνει το πεδίο δραστηριοτήτων της για τον εντοπισμό των ανταγωνιστικών δυνάμεων και αδυναμιών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα, ώστε να ενημερωθούν τα κοινοτικά όργανα και τα κράτη μέλη για την εκπόνηση της πολιτικής τους. Κατά τη διάρκεια της αρχικής φάσης του IMPACT η ΕΟΠ συγκέντρωσε τις έρευνές της στην παροχή υπηρεσιών βάσεων δεδομένων.

Θα διερευνεί το πεδίο ερευνών της στις γειτονικές αγορές έκδοσης με ιδιαίτερη προσοχή στην αγορά του εμπιρικού και επιχειρηματικού τύπου και των επιστημονικών, τεχνικών και ιατρικών εκδόσεων. Η ΕΟΠ θα ασχοληθεί περισσότερο με τις έρευνες χρήστων, ώστε να γνωρίσει καλύτερα τα μέσα με τα οποία οι χρήστες έχουν πρόσβαση στην επαγγελματική ενημέρωση που χρειάζονται για να εντοπίσει τα κενά και απαιτούν κοινοτικές πρωτοβουλίες.

1.2. Η ΕΟΠ θα τηρεί μόνιμο ευρετήριο των υπαρχουσών κτηνών δεδομένων της αγοράς. Θα στηριχθεί και αρχάς ο' αυτές τις κτηνές για να αποκτήσει τα δεδομένα που χρειάζεται για τις έρευνές της. Θα προωθήσει ή θα υποκινήσει πρόσθετες έρευνες, στην περίπτωση που τα απαιτούμενα δεδομένα δεν είναι διαθέσιμα, πλήρη ή είναι αναξιόπιστα. Θα πραγματοποιήσει επίσης τομεακές έρευνες ώστε να ανακαλύψει εκείνους τους τομείς αγοράς πληροφοριών που εξυπηρετούνται ανεπαρκώς ή αναπτύσσονται λίγο, παρά το γεγονός ότι είναι στρατηγικής σημασίας για την Κοινότητα. Μετά από το αρχικό μεθοδολογικό εργαστήριο που οργανώθηκε το 1989 σε συνεργασία με την Ευγοστία, η ΕΟΠ θα υποστηρίξει τις μακροπρόθεσμες μεθοδολογικές προσπάθειες που απαιτούνται για τη δημιουργία ενός εννοιολογικού πλαισίου που θα επιτρέψει να περιληφθεί ο τομέας υπηρεσιών πληροφορικής στις επίσημες στατιστικές. Επιπλέον η ΕΟΠ θα ενθαρρύνει την περαιτέρω εργασία στις επίσημες πληροφορίες και στην οικονομική της πληροφόρησης για να τωμάσει την ανάπτυξη μοντέλων και προγνωστικών μέσων που απαιτούνται για την πρόβλεψη των τάσεων της αγοράς πληροφοριών και την αξιολόγηση της επίπτωσής τους στη λυπή οικονομία.

1.3. Στόχος της ΕΟΠ είναι να συμπληρώσει τις προσπάθειες των εταιρειών των κρατών μελών και άλλων οργανώσεων που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη της αγοράς. Οι δραστηριότητες της ΕΟΠ θα αναληφθούν επομένως σε συνδυασμό, με τις προσπάθειες των κρατών μελών, των εταιρειών του ιδιωτικού τομέα και άλλων οργανώσεων και δεν θα τις υποκαταστήσουν. Η ΙΜΟ θα ενισχύσει το δικτύο της των εθνικών ανταποκριτών και θα βελτιώσει τους δεσμούς με τις υπάρχουσες ευρωπαϊκές και εθνικές ενώσεις στην αγορά πληροφορικής. Θα συνεργαστεί με αυτές τις ενώσεις και τους σχετικούς οργανισμούς έρευνας σε προγράμματα κοινής χρηματοδότησης.

Με στόχο τη βελτίωση της τεκμηρίωσης της για τη διεθνή αγορά υπηρεσιών πληροφορικής, η ΕΟΠ θα επιδώσει την ανταλλαγή πληροφοριών με κατάλληλους μη κοινοτικούς οργανισμούς όπως το Japan Database Promotion Center και το American Information Industry Association.

- 1.4. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης της ΕΟΠ θα διαδοθούν ευρέως στους χρήστες και τη βιομηχανία, μέσω συμφωνιών διάδοσης με αντιπροσωπευτικές ενώσεις και ειδικευμένους εκδότες. Κάθε χρόνο η ΕΟΠ θα υποβάλλει έκθεση προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για τις κυριότερες αλλαγές που επήλθαν στην αγορά πληροφορικής.

Γραμμή δράσης 2: Υπερνίκηση των νομικών και διοικητικών φραγμών

- 2.1. Οι δράσεις που θα αναληφθούν εντός του πλαισίου του IMPACT 2 θα συμβάλουν στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των εμπόρων εργασιών που πραγματοποιούνται σε νομικά θέματα οριζώντιου χαρακτήρα (π.χ. προστασία του ιδιωτικού ακορρήτου, ευθύνη, πνευματική ιδιοκτησία, έλεγχος και επικύρωση ηλεκτρονικών υπογραφών) και στην πρόταση κοινοτικών πρωτοβουλιών, ειδικά για ορισμένα τμήματα της αγοράς υπηρεσιών πληροφορικής.
- 2.2. Η πρώτη κατηγορία εργασιών θα συμβάλει στη βελτίωση του συντονισμού τομεακών πρωτοβουλιών αναφορικά με νομικά προβλήματα οριζώντιας φύσης που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων. Έχοντας αυτό υπόψη, η Επιτροπή θα ενισχύσει τις πηγές εμπειρογνομosούνης και τεκμηρίωσης που απέκτησε με τη βοήθεια της ΝΕΟ (Νομική Συμβουλευτική Ομάδα) ώστε να παράσχει στα κράτη μέλη και τα κοινοτικά όργανα ευκολότερη πρόσβαση στα έγγραφα αναφοράς και σε πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα εργασία στον τομέα. Γι' αυτόν το λόγο, η Επιτροπή θα εξετάσει τη δυνατότητα ενθάρρυνσης της ανάπτυξης μιας ειδικευμένης βάσης δεδομένων. Θα ζητήσει την εμπειρογνομosούνη της ΝΕΟ στην προετοιμασία νομικών πρωτοβουλιών που συνδέονται με νέες τεχνολογίες. Παράλληλα, θα συνεχίσει και θα ενισχύσει τη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.
- 2.3. Η δεύτερη κατηγορία εργασιών θα έχει ως άξονα τη συμβολή στην προετοιμασία ειδικών πρωτοβουλιών σε ορισμένα τμήματα της αγοράς πληροφορικής. Η Επιτροπή θα εξετάσει τα νομικά προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών που καθορίστηκαν για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην αγορά πληροφορικής: θα υποβάλει προτάσεις για την εναρμόνιση των κανόνων διάθεσης στο εμπόριο αρχείων δεδομένων που διαθέτουν δημόσιοι και ημιδημόσιοι οργανισμοί. Θα ενθαρρύνει τη σύνταξη ευρωπαϊκών κωδικών συμπεριφοράς και θα παρακολουθεί την προστασία των δεδομένων ιδιωτικού ακορρήτου σε σχέση με την προώθηση στο εμπόριο ορισμένων υπηρεσιών βάσεων δεδομένων, όπως οι κατάλογοι ταχυδρομικών διευθύνσεων και οι βάσεις δεδομένων για πιστοληπτική ικανότητα και φερεγγυότητα και θα καθορίσει κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές για την εναρμόνιση των όρων διάθεσης στα κοινά υπηρεσιών ηλεκτρονικής πληροφορικής και την παροχή του πλαισίου για συμβατικές συμφωνίες μεταξύ των διαφόρων παραγόντων της αγοράς σε τομείς όπως η εκδοτική ευθύνη, ο ποιοτικός έλεγχος των υπηρεσιών, η εμπιστευτικότητα, η χρήση βάσεων δεδομένων και, ιδιαίτερα, τα εκδοτικά δικαιώματα.
- 2.4. Η σύνθεση της ΝΕΟ θα τροποποιηθεί από την Επιτροπή ώστε να εξασφαλιστεί η συνεργασία δημοσίων αρχών και των ενδιαφερομένων παραγόντων της αγοράς, ως συμπλήρωμα στη συμμετοχή των ανεξάρτητων νομικών εμπειρογνομosώνων, ειδικευμένων στα ποικίλα θέματα προς εξέταση.
- 2.5. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει δραστήρια πολιτική διάδοσης των αποτελεσμάτων της εργασίας της ΝΕΟ, σε συνεργασία με ειδικευμένους εκδότες, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση των παραγόντων σχετικά με τα δικαιώματά της και τις υποχρεώσεις τους.

Γραμμή δράσης 3: Αύξηση του φιλικού προς το χρήστη χαρακτήρα και βελτίωση της αναγνωσιμότητας των πληροφοριών

- 3.1. Ως συμπλήρωμα στις τρέχουσες προσπάθειες για διασύνδεση ανοικτών συστημάτων (ΔΑΣ) η Επιτροπή θα προωθήσει την ανάπτυξη προτύπων ανοικτών αμοιβαίων ανταλλαγών πληροφοριών σε συνεργασία με τις υπάρχουσες δομές τυποποίησης, όπως EWOS, ETSI και CEN/CENELEC. Θα υποστηριχθεί η επίδειξη και η αποτελεσματική εφαρμογή προτύπων πληροφορικής ή βιομηχανικών προδιαγραφών για την κωδικοποίηση και διάρθρωση της πληροφορικής. Θα παρασχεθούν κίνητρα, στα συμμετέχοντα μέρη για τη συμπλήρωση και επέκταση των υφιστάμενων προτύπων πληροφορικής. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει σχέδια επίδειξης για την προώθηση των εφαρμογών των προτύπων πληροφορικής και την επίδειξη των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από αυτές. Αυτό θα περιλαμβάνει, ειδικότερα, πρότυπα όπως η πρωτοποικήμένη γενική γλώσσα σηματοδότησης (SGML) και η αρχιτεκτονική εγγράφων γραφείου (ODA). Θα προωθηθεί η χρήση προτύπων πληροφορικής στα προϊόντα πληροφορικής του δημόσιου τομέα.
- 3.2. Θα ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη γενικών διαλογικών συστημάτων που παρέχουν ευέλικτες και οικονομικές λύσεις για την πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών πληροφορικής. Αυτό θα καλύπτει πολλαπλά μέσα πληροφορικής και την πρόσβαση σε πανευρωπαϊκή βάση. Η ενσωμάτωση πολυγλωσσικών ή εικόνων και γραφικών στις υπηρεσίες πληροφορικής, η ανάπτυξη ελεγχόμενου λεξιλογίου, καθώς και μεθόδων αναζήτησης στοιχείων με φυσική γλώσσα, θα υποστηριχθούν ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση για τους μη εκπαιδευμένους χρήστες. Θα παρασχεθούν κίνητρα για την επέκταση των υφιστάμενων συστημάτων διαλογικής επικοινωνίας με φυσική γλώσσα προς άλλες κοινοτικές γλώσσες ώστε να υποστηριχθεί η συνοχή της Κοινότητας. Θα αναληφθούν εξάλλου προσπάθειες για την ενθάρρυνση της εφαρμογής αποτελεσμάτων ερευνών σε τομείς όπως τα έμπειρα συστήματα, η διαλογική επικοινωνία ανθρώπου — ηλεκτρονικού υπολογιστή και η επεξεργασία φυσικών γλωσσών στις υπηρεσίες πληροφορικής. Θα αναπτυχθεί ένα

σχέδιο-πλαίσιο για τη δοκιμή της βιωσιμότητας των ευρωπαϊκών επιχειρηματικών εγκαταστάσεων KIOSK που θα προμηθεύσουν στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εύκολη πρόσβαση σε επαγγελματικές υπηρεσίες ειδίστες, νέες τεχνολογίες πληροφόρησης ASCII. Θα ενθαρρυνθεί η ολοκληρωμένη εφαρμογή διαφόρων τύπων ενημέρωσης, μέσω της χρήσης ήχου, γραφικών, κειμένου και εικόνων.

- 3.3. Για την προώθηση της αναγνωσιμότητας των πληροφοριών μεταξύ των επαγγελματικών κύκλων, η Επιτροπή θα στηριχθεί κυρίως σε φορείς διάδοσης της αγοράς υπηρεσιών πληροφόρησης και σε ορισμένες ομάδες τελικών χρηστών. Αυτοί οι φορείς διάδοσης περιλαμβάνουν εκπαιδευτικούς οργανισμούς, επαγγελματικές ενώσεις, εθνικές «σπίτες» διάδοσης, χειριστές πυλών δικτύων και τον ειδικευμένο τύπο.

Οι δράσεις που θα στοχεύουν στην υποστήριξη των φορέων διάδοσης, των εμπειρογνομώνων και των τελικών χρηστών θα περιλαμβάνουν: ανάπτυξη των κατάλληλων μέσων, όπως τεκμηρίωση, εκδηλώσεις με πολλαπλά μέσα ενημέρωσης, και βιντεοταινίες σε όλες τις κοινοτικές γλώσσες· διασφάλιση διαλέξεων, σεμιναρίων, εργαστηρίων, ημερίδων πληροφόρησης, συνεντεύξεων τύπου, συμμετοχή σε εκθέσεις· διατήρηση των υπαρχόντων καταλόγων και επέκτασή τους με νέα προϊόντα πληροφόρησης· τακτική έκδοση ενός ενημερωτικού δελτίου που θα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις κοινοτικές πρωτοβουλίες· παρουσία στα δίκτυα παραχθής πληροφοριών των ευρετηρίων βάσεων δεδομένων κ.λπ· πρόβλεψη ενός κεντρικού γραφείου συνδρομής (Helpdesk) των χρηστών των υπηρεσιών πληροφόρησης, όπου θα περιλαμβάνεται μια υπηρεσία δωρεάν τηλεφωνικής παροχής οδηγιών· λειτουργία της πολύγλωσσης υπηρεσίας εξυπηρέτησης (διανομέα) ECHO (European Commission Host Organisation) η οποία θα συνεχίσει να υποστηρίζει ειδικά τους νέους χρήστες των υπηρεσιών ηλεκτρονικής πληροφόρησης και θα ενεργεί ως μέσο διαπίσβασης τεχνολογίας προς την αγορά σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που έχουν εκδοθεί για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην αγορά πληροφόρησης.

- 3.4. Επιμορφωτικές δράσεις απευθυνόμενες σε κάθε είδους διαχειριστές πληροφοριών στο πλαίσιο της αλυσίδας πληροφόρησης: παραγωγή βάσεων δεδομένων, λειτουργία υπηρεσιών εξυπηρέτησης (διανομέων), διάδοση πληροφόρησης με τη βοήθεια διαφόρων μέσων και χρήση της πληροφόρησης. Θα παρασχεθεί υποστήριξη σε αρμόδιους για την επιμόρφωση και επαγγελματίες για τη χρήση της ηλεκτρονικής πληροφόρησης τόσο σε απευθείας σύνδεση (on-line) όσο και με μη απευθείας σύνδεση (off-line), ενώ θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις μειονεκτικές περιοχές. Οι δράσεις θα περιλαμβάνουν επίσης την επιμόρφωση των μελλοντικών εκπαιδευτών σε διάφορες περιφέρειες, οικονομικούς τομείς και εταιρείες. Θα εκίσηρηθεί στενή συνεργασία με εθνικές και τοπικές αρχές καθώς και με άλλα προγράμματα (για παράδειγμα STAR, DELTA).

Γραμμή δράσης 4: Υποστήριξη στρατηγικών πρωτοβουλιών πληροφόρησης

- 4.1. Θα προωθηθεί και θα ενισχυθεί η καθ'έρωση ηλεκτρονικών υπηρεσιών επιστημονικής και τεχνικής πληροφόρησης (ETPI) — βασικών μέσων για την ευρωπαϊκή ερευνητική κοινότητα και για τη βιομηχανική πρόοδο. Η Επιτροπή θα ενισχύσει σε πρόσφατες πρωτοβουλίες στους τομείς της πληροφόρησης στον κλάδο της βιοτεχνολογίας και των συστημάτων δεδομένων βιοτεχνολογικών υλικών με τη δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας για την πληροφόρηση στον κλάδο της βιοτεχνολογίας και την περαιτέρω ανάπτυξη υπηρεσιών δεδομένων επί των υλικών. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα στοχεύουν στη βελτίωση της διαθεσιμότητας, ποιότητας και στην προσπελασιμότητα των ευρωπαϊκών υπηρεσιών ETPI μέσω της δημιουργίας κατάλληλων μέσων και δομών που θα ενισχύσουν την ενσωμάτωση των υπαρχόντων συστημάτων και υπηρεσιών και την αποτελεσματικότερη κατανομή των πόρων.
- 4.2. Η ανάπτυξη υπηρεσιών πληροφόρησης σε στρατηγικά σημαντικούς τομείς της αγοράς θα προωθηθεί και θα παρασχεθούν διευκολύνσεις για συνεργασία. Όπου κριθεί αναγκαίο θα υποστηριχθεί η δημιουργία εμβρυακών δομών. Θα ενθαρρυνθεί ιδιαίτερα η δημιουργία υπηρεσιών πληροφόρησης που θα σχετίζονται με τις κοινοτικές πολιτικές ή τις λειτουργίες της εσωτερικής αγοράς. Θα αναληφθούν προσπάθειες εναρμόνισης σε νέους τομείς στους οποίους λαμβάνουν χώρα σποραδικές αλλά ασυντόνιστες εξελίξεις ώστε να ενθαρρυνθεί η συνεργασία και η δικτύωση. Οι τομείς της ενημέρωσης σε θέματα δικλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σε θέματα προτύπων, τυρισμού και μεταφορών, πολιτιστικών θεμάτων, περιβάλλοντος και υγείας, καθώς και η τυποποιημένη παραγωγή ψηφιακών βασικών γεωγραφικών χαρτών έχουν αναγνωρισθεί ως τομείς για κοινοτική δράση.
- 4.3. Τα σχέδια στρατηγικής πληροφόρησης μπορούν να εκκεταθούν ή/και να αναθεωρηθούν κατά την πορεία του προγράμματος εφαρμογής με βάση τις απαιτήσεις που θα διαπιστωθούν από την ΕΟΠ και τα αποτελέσματα που θα επιτευχθούν κατά τη μεσοπρόθεσμη ανασκόπηση του προγράμματος αυτού, και κατόπιν στενής διαβούλευσης με τη βιομηχανία της πληροφόρησης και τη συμβουλευτική επιτροπή που προγράμματος. Οι τομείς προτεραιότητας που είχαν καθορισθεί για σχέδια-πilotους/επίδειξης σύμφωνα με το προηγούμενο πρόγραμμα ίπρασι, αλλά που δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί, θα επανεξεταστούν και θα αναληφθεί δράση εφόσον επιβεβαιωθούν οι ανάγκες της αγοράς.
- 4.4. Οι εμπορικές επιχειρήσεις για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών πληροφόρησης με καθεστώς ευρωπαϊκής κοινοπραξίας, όπως π.χ. Ευρωπαϊκού Ομίλου Οικονομικού Σκοπού (ΕΟΟΣ), θα ενθαρρυνθούν με τη μείωση των οικονομικών βαρών που ενέχει η διεθνής συνεργασία. Αυτό θα εφαρμοστεί ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Ένα πρόγραμμα υποστήριξης θα προβλεφθεί για την κατάρτιση διεθνών προγραμμάτων, για κοινές επιχειρήσεις μεταξύ εταιριών από διαφορετικά κράτη μέλη και για τη μεταφορά τεχνολογίας από προηγμένες προς μειονεκτικές περιοχές της Κοινότητας. Θα υποστηριχθεί η συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών και εθνικών εμπορικών ή επαγγελματικών οργανώσεων, καθώς και η εμπλοκή εθνικών κέντρων ενδιαφέροντος ώστε να προωθηθούν στρατηγικά προγράμματα και η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς πληροφόρησης.
- 4.5. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τις πιθανότερες διασυνδέσεις σχετικών οργανώσεων των κρατών μελών σε ένα δικτυωμένο εργαστήριο μέσω ενημέρωσης για την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής σειράς στην ανάπτυξη πρωτοτύπων προϊόντων πληροφόρησης για προϊόντα υπηρεσιών πληροφόρησης πολλαπλών μέσων, για την προώθηση της ανταλλαγής εμπειρίας και τη μεταφορά τεχνολογίας, καθώς και την επίτευξη συνεργασίας μεταξύ εκδοτών και προμηθευτών συστημάτων.

- 4.6. Η απογείωση της αγοράς πληροφόρησης στις μειονεκτικές περιοχές εξαρτάται από τα στρατηγικά σχέδια πληροφόρησης με καταλυτικά αποτελέσματα. Οι κατάλληλες εθνικές/περιφερειακές πρωτοβουλίες θα ενθαρρυνθούν μέσω της κοινοτικής υποστήριξης σε προγράμματα με κολλασπλασιαστικό αποτέλεσμα και στοιχεία αναπαραγωγιμότητας σε άλλες γεωγραφικές περιοχές.
- 4.7. Τα προγράμματα καταμερισμένου κόστους θα αποτελέσουν ένα από τα κύρια μέσα της Επιτροπής για την ενίσχυση των στρατηγικών πρωτοβουλιών πληροφόρησης. Σε ορισμένους τομείς της αγοράς τα προγράμματα-πυλώτες και επίδειξης θα πρέπει να επιδεικνύουν νέες εξελίξεις σε αρκετά ευρεία κλίμακα και να επιτυγχάνουν καταλυτικό αποτέλεσμα στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών υπηρεσιών πληροφόρησης οι οποίες αλλιώς θα παραμένουν ανεπαρκείς σε μέγεθος, βαθμό κάλυψης και πεδίο κάλυψης. Τα προγράμματα αυτά θα προσδιοριστούν σε συνεργασία με τους χρήστες ή/και τη βιομηχανία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

	<i>Ποσοστό</i>
1. Βελτίωση της γνώσης της αγοράς	8 — 10
2. Υπερκέρση νομικών και διοικητικών φραγμών	7 — 9
3. Αύξηση της φιλικότητας προς το χρήστη και βελτίωση της ανεγνωσιμότητας των πληροφοριών	33 — 35
4. Υποστήριξη στρατηγικών πρωτοβουλιών πληροφόρησης	48 — 50

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΤΡΟΠΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει το πρόγραμμα σύμφωνα με το τεχνικό περιεχόμενο που αναφέρεται στο παράρτημα I.
2. Ο τρόπος εφαρμογής του προγράμματος θα αντικατοπτρίζει την πείρα που αποκτήθηκε από τον τρόπο εφαρμογής του προηγούμενου προγράμματος ίσραελ και θα λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της έκθεσης αξιολόγησης. Η έκθεση αυτή προτείνει ένα μεγάλο αριθμό σχεδίων κοινής χρηματοδότησης για οριζόντιες δραστηριότητες, ιδιαίτερα αναφορικά με έρευνες που εκτελούνται από την ΕΟΠ και τους τρόπους εφαρμογής των καθέτων δράσεων για καλύτερη ανταπόκριση στις δεσμεύσεις και τα συμφέροντα όλων των ειδών των παραγόντων της αγοράς, και για την αύξηση και διευκόλυνση της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα.
3. Οι επιμέρους τρόποι εφαρμογής θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με τις διοικητικές διαδικασίες της Επιτροπής και με τα κριτήρια του μέγιστου αποτελέσματος και της αποτελεσματικότητας, ισότητας και αντικειμενικότητας. Θα πρέπει να είναι σχεδιασμένοι κατά τρόπο ώστε να μη στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και να είναι προσαρμοσμένοι στους συγκεκριμένους στόχους των διαφόρων γραμμών δράσης του προγράμματος.
4. Οι συμμετέχοντες στα σχέδια θα πρέπει να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα στην Κοινότητα, ή ενώσεις αυτών, και κυρίως Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Οικονομικού Σκοπού (ΕΟΟΣ).

Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα από χώρες που έχουν συνάψει συμφωνίες συνεργασίας για το πρόγραμμα αυτό μπορούν, με βάση τα κριτήρια του αμοιβαίου οφέλους, να συμμετάσχουν σε σχέδια στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος. Οι εταιρείες αυτοί δεν θα επωφεληθούν της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Κοινότητας. Αυτοί θα συμμετάσχουν στη γενική διοικητική δαπάνη.

5. Η επιλογή των σχεδίων-πλάνων και εκδημείας θα βασίζονται κανονικά στη συνήθη διαδικασία για πρόσκληση υποβολής προφορών που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Οι τρόποι εφαρμογής των προσκλήσεων για υποβολή προφορών θα εκπονηθούν ανάλογα με την κάθε περιοχή και τις συγκεκριμένες θεματικές ανάγκες. Οι αντικειμενικοί σκοποί θα προσδιοριστούν μέσω σχεδίων εργασίας και θα αναπτυχθούν σε στενή συνεργασία με τους παράγοντες της αγοράς και την επιτροπή του προγράμματος.

Τα κύρια κριτήρια για την υποστήριξη των προγραμμάτων μέσω προσκλήσεων για υποβολή προφορών θα είναι η επίδραση αυτών στην επέκταση της αγοράς χωρίς να προκαλούν στρέβλωσή της. Θα χορηγηθούν πρόσθετα ειδικά κίνητρα για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των μειονεκτικών περιοχών καθώς επίσης και για τη μεταφορά τεχνολογίας.
6. Η Επιτροπή θα μπορεί επίσης να εφαρμόσει ένα περισσότερο εύκαμπτο σχήμα χρηματοδότησης από ότι η πρόσκληση υποβολής προφορών ώστε να προσφέρει κίνητρα για τη δημιουργία ευρωπαϊκών κοινοπραξιών όπου θα συμμετέχουν ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οργανισμοί από μειονεκτικές περιοχές, ή για άλλες διερευνητικές δραστηριότητες σε διάφορους τομείς της αγοράς πληροφόρησης. Το σχήμα αυτό θα μπορεί να λειτουργεί σε συνεχή βάση.
7. Η Επιτροπή θα φροντίσει να εξετάζει σε εξαιρετικές περιπτώσεις, προτάσεις σχεδίων, οι οποίες αφορούν μια ιδιαίτερα πολλά υποσχόμενη και σημαντική εξέλιξη της αγοράς πληροφόρησης, μια νέα ιδιαίτερα καινοτόμο προσέγγιση, μια εξαιρετική τεχνολογία ή μεθοδολογία, και οι οποίες δεν θα μπορούν να υποβληθούν μέσω της κανονικής διαδικασίας πρόσκλησης για υποβολή προφορών. Ο στόχος της αποκρυψής της στρέβλωσης της αγοράς θα διατηρείται.
8. Οι διατυπώσεις για τις δύο τελευταίες διαδικασίες θα εφαρμόζονται σε συνεργασία με την επιτροπή του προγράμματος και σε συμφωνία με τους χρηματοδοτικούς κανόνες της Επιτροπής, θα δημοσιεύονται δε κάθε χρόνο στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.
9. Τα σχέδια που χρηματοδοτούνται κλήρωσ από την Επιτροπή στο πλαίσιο συμβάσεων μελέτης ή παραχής υπηρεσιών θα τίθενται σε εφαρμογή μέσω προσκλήσεων υποβολής προφορών σε συμφωνία με τους χρηματοδοτικούς κανόνες της Επιτροπής. Η διαφάνεια θα επικεντρωθεί μέσω της τακτικής δημοσίευσης και κυκλοφορίας του προγράμματος εργασίας στις επαγγελματικές ενώσεις και άλλες οργανώσεις.
10. Για την εφαρμογή του προγράμματος η Επιτροπή θα αναλάβει επίσης δραστηριότητες που είναι σχεδιασμένες για την επίτευξη των γενικών στόχων του προγράμματος καθώς και των συγκεκριμένων στόχων κάθε γραμμής δράσης. Παρόμοιες δραστηριότητες θα περιλαμβάνουν εργαστήρια, σεμινάρια, διασκέψεις, μελέτες, εκστρατείες ενημέρωσης, επιμορφωτικά μαθήματα, σχήματα υποστήριξης για κοινές επιχειρήσεις, παροχή βοήθειας σε εθνικά κέντρα και ειδική υποστήριξη για την ανάπτυξη της αγοράς πληροφόρησης σε μειονεκτικές περιοχές.

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με το σύστημα ραδιοναυτιλίας LORAN-C

COM(91) 1 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 30 Ιανουαρίου 1991)

(91/C 53/08)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 84 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (ΙΜΟ) υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα κράτη στη σύμβαση SOLAS να αναλάβουν την εγκατάσταση και τη συντήρηση τέτοιων βοηθημάτων ναυσιπλοΐας στο βαθμό που κατά τη γνώμη τους δικαιολογείται από τον όγκο της κυκλοφορίας και απαιτείται από το βαθμό των κινδύνων·

ότι η Κοινότητα ενδιαφέρεται να εξασφαλίσει την υψηλότερου δυνατού βαθμού ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα και προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος·

ότι η ακτοφυλακή των Ηνωμένων Πολιτειών αποφάσισε να παύσει τη χρησιμοποίηση του LORAN-C εκτός της επικράτειας των ΗΠΑ πριν από το 1994, και λαμβάνοντας υπόψη την πρόθεση των ΗΠΑ να προσφέρουν τον εξοπλισμό LORAN-C στις χώρες που υπάρχουν ήδη οι εν λόγω εγκαταστάσεις·

ότι η International Association of Lighthouse Authorities (IALA) υποστηρίζει την αναγκαιότητα ενός χερσαίου συστήματος ραδιοναυτιλίας που θα καλύπτει τις ανάγκες της θαλάσσιας ναυσιπλοΐας·

ότι ορισμένα κράτη μέλη προτίθενται να συμμετάσχουν στις αλυσίδες LORAN-C Βόρειας/Νότιας Ευρώπης — Ατλαντικού ή/και Μεσογείου ή/και Ιθρηικής χερσονήσου ή/και Βαλτικής·

ότι θεωρώντας ότι το σύστημα LORAN-C ικανοποιεί τις διεθνείς απαιτήσεις και με την επιφύλαξη της ανάπτυξης των δορυφορικών βοηθημάτων ναυσιπλοΐας δεδομένου ότι η συνδυασμένη κάλυψη μέσω δορυφόρου LORAN-C παρέχει την υψηλότερου δυνατού βαθμού επαλήθευση του συστήματος και τη συνέχεια της ραδιοναυτιλιακής κάλυψης προς όφελος της θαλάσσιας ασφάλειας και της προστασίας του περιβάλλοντος·

ότι θεωρώντας ότι η θέση σε εφαρμογή των περιφερειακών συστημάτων LORAN-C πρέπει να εξασφαλίζει μια σαφή

και πλήρη κάλυψη του θαλάσσιου ευρωπαϊκού χώρου, αποφεύγοντας, όσον είναι δυνατόν, την εφαρμογή επιπρόσθετου κόστους των χρηστών των χερσαίων ραδιοναυτιλιακών συστημάτων που υπάρχουν ήδη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Τα κράτη μέλη συμμετέχουν ή προσχωρούν σε περιφερειακές συμφωνίες για το LORAN-C στο βαθμό που είναι αναγκαίο για να επιτευχθούν οι διεθνείς επιδιωκόμενοι στόχοι.
2. Όσον αφορά τη συμμετοχή σε περιφερειακές συμφωνίες, τα κράτη μέλη αναζητούν τις διατάξεις του LORAN-C που καλύπτουν την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή στα ευρωπαϊκά και τα γειτονικά ύδατα.

Άρθρο 2

Η Επιτροπή:

1. Εξασφαλίζει το συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών που συμμετέχουν σε περιφερειακές συμφωνίες με σκοπό την εξασφάλιση της συμβατότητας των αλυσίδων LORAN-C που λειτουργούν σε περιφερειακό επίπεδο.
2. Ενθαρρύνει την ανάπτυξη καταλλήλων δεκτών LORAN-C, λαμβάνοντας υπόψη τις σταθερές εξελίξεις των δορυφορικών συστημάτων και της βελτίωσης του υπάρχοντος συστήματος LORAN-C,

και προτείνει, όπως είναι αναγκαίο, το Συμβούλιο να λάβει τα απαραίτητα μέτρα.

Άρθρο 3

Υπό την ιδιότητά τους ως μέλη ή ως παρατηρητές στην International Association of Lighthouse Authorities τα κράτη μέλη και η Επιτροπή επιδιώκουν τη συμμετοχή των περισσότερων κατά το δυνατόν χωρών στις περιφερειακές ευρωπαϊκές αλυσίδες LORAN-C με σκοπό να επεκταθεί κάλυψη του LORAN-C σε παγκόσμιο επίπεδο έτσι ώστε να βελτιωθεί η ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για την εφαρμογή της απόφασης του Συμβουλίου Υπουργών των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΑΚΕ-ΕΟΚ) για την παράταση της ισχύος της απόφασης αριθ. 2/90 σχετικά με τα μεταβατικά μέτρα που εφαρμόζονται από την 1η Μαρτίου 1990

COM(91) 14 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 30 Ιανουαρίου 1991)

(91/C 53/09)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 113 και 235,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας:

ότι η ισχύς της τρίτης σύμβασης ΑΚΕ-ΕΟΚ, που υπεγράφη στη Λομέ στις 8 Δεκεμβρίου 1984, έληξε στις 28 Φεβρουαρίου 1990·

ότι η τέταρτη σύμβαση ΑΚΕ-ΕΟΚ, που υπεγράφη στη Λομέ στις 15 Δεκεμβρίου 1989, δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ·

ότι η εφαρμογή της απόφασης αριθ. 2/90 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΟΚ περιορίζεται μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 1991·

ότι η απόφαση αριθ. .../91 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΟΚ παρέτεινε την εφαρμογή αυτή μέχρι την έναρξη ισχύος της τέταρτης σύμβασης ΑΚΕ-ΕΟΚ, το αργότερο, όμως, μέχρι τις 30 Ιουνίου 1991·

ότι είναι αναγκαία η λήψη των μέτρων που συνεπάγεται η εκτέλεση της παρούσας απόφασης.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΩΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Η απόφαση αριθ. .../91 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΟΚ εφαρμόζεται στην Κοινότητα από την 1η Μαρτίου 1991 μέχρι την έναρξη ισχύος της τέταρτης σύμβασης ΑΚΕ-ΕΟΚ, το αργότερο, όμως, μέχρι τις 30 Ιουνίου 1991, με την επιφύλαξη των ευνοϊκότερων αυτόνομων διατάξεων που θα θεσπίσει η Επιτροπή όσον αφορά το καθεστώς εισαγωγών των προϊόντων ΑΚΕ.

Το κείμενο της απόφασης επισυνάπτεται στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 1991.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την παράταση της απόφασης 86/283/ΕΟΚ σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα

COM(91) 14 τελικό

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 30 Ιανουαρίου 1991)

(91/C 53/10)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υποψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 136,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας ότι εν αναμονή νέας απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν μέχρι τις 30 Ιουνίου 1991 οι διατάξεις που εφαρμόζονται στα πλαίσια της απόφασης 86/283/ΕΟΚ ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 90/146/ΕΟΚ ⁽²⁾,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Στο άρθρο 183 της απόφασης 86/283/ΕΟΚ, η ημερομηνία «28 Φεβρουαρίου 1991» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Ιουνίου 1991».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Εφαρμόζεται από την 1η Μαρτίου 1991.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 175 της 1. 7. 1986, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 84 της 30. 3. 1990, σ. 108.

Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού (ΕΟΚ) του Συμβουλίου για τις εγγυήσεις που προσφέρονται από τους πιστωτικούς οργανισμούς ή τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις

COM(90) 367 τελικό — SYN 180

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 149 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, στις 31 Ιανουαρίου 1991)

(91/C 53/11)

Αρχική πρόταση

Τροποποιημένη πρόταση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100Α,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100Α,

την πρόταση της Επιτροπής,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Εκτιμώντας:

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 59 της συνθήκης θεσπίζει την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών·

ότι το άρθρο 59 της συνθήκης θεσπίζει την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών·

ότι πολλές δημόσιες αρχές, όταν ζητούν εγγυήσεις, απαιτούν να προσφέρονται από άτομο που διανέμει στο έδαφός τους, γεγονός που αντιβαίνει προς την ανωτέρω αρχή·

ότι πολλές δημόσιες αρχές, όταν ζητούν ασφάλειες, απαιτούν να παρέχονται από άτομο που διαμένει στο έδαφός τους, γεγονός που αντιβαίνει προς την ανωτέρω αρχή·

ότι η προβλεπόμενη στη συνθήκη αρχή της μη εισαγωγής διακρίσεων έχει άμεση εφαρμογή και δεν απαιτείται θέσπιση νομοθετικών διατάξεων εφαρμογής·

ότι η προβλεπόμενη στη συνθήκη αρχή της μη εισαγωγής διακρίσεων έχει άμεση εφαρμογή και δεν απαιτείται θέσπιση νομοθετικών διατάξεων εφαρμογής·

ότι οι δημόσιες αρχές διαθέτουν κάποια ευχέρεια κατά την εκτίμηση της αποδοχής του εγγυητή·

ότι οι δημόσιες αρχές διαθέτουν κάποια ευχέρεια κατά την εκτίμηση της αποδοχής του εγγυητή·

ότι οι δημόσιες αρχές έχουν επίσης ιδιαίτερη ευθύνη για την εγκαθίδρυση και λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

ότι οι δημόσιες αρχές έχουν επίσης ιδιαίτερη ευθύνη για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

ότι η ευθύνη αυτή συνεπάγεται περιορισμό της διακριτικής ευχέρειας των δημοσίων αρχών στην περίπτωση των ειδικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχονται από ιδρύματα που υπόκεινται σε εποπτεία βάσει κοινοτικών κανόνων·

ότι στην περίπτωση των ειδικών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχονται από ιδρύματα που υπόκεινται ήδη σε εποπτεία βάσει κοινοτικών κανόνων, απαιτείται η λήψη θετικού μέτρου για να περιοριστεί η διακριτική ευχέρεια των δημοσίων αρχών που αποδέχονται μια ασφάλεια·

ότι δεν είναι ωστόσο εύλογο για μια δημόσια αρχή να υπόκειται χωρίς τη συναίνεσή της στο δίκαιο και τη δικαστική δικαιοδοσία ενός άλλου κράτους μέλους·

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 51 της 28. 2. 1989, σ. 6.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 159 της 26. 6. 1989, σ. 4.

Αρχική πρόταση

ότι η πρώτη οδηγία 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1977 περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 86/524/ ⁽²⁾, προβλέπει ένα κοινοτικό σύστημα χορήγησης άδειας και εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων·

ότι η πρώτη οδηγία 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1973 περί συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πρωτασφαλίσεως, εκτός της ασφαλίσεως ζωής ⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 87/344/ΕΟΚ ⁽⁴⁾, προβλέπει ένα κοινοτικό σύστημα χορήγησης άδειας και εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων·

ότι δεν είναι σκόπιμο να κρίνεται η φερεγγυότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων ή των ασφαλιστικών εταιρειών που ενεργούν ως εγγυητές από αρχές άλλες εκτός εκείνων οι οποίες έχουν την εποπτεία των ιδρυμάτων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Υποχρέωση αποδοχής των εγγυήσεων που προσφέρονται από πιστωτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις

1. Μια δημόσια αρχή η οποία ζητά να εξασφαλιστεί η πληρωμή τρέχοντος ή ενδεχομένου χρέους ή η τήρηση οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης, υποχρεούται να δέχεται την εγγύηση που προσφέρεται από οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ ή από οποιαδήποτε ασφαλιστική επιχείρηση που έχει λάβει άδεια για τον κλάδο ασφαλίσεων εγγυήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 322 της 17. 12. 1977, σ. 30.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 309 της 4. 11. 1986, σ. 15.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 228 της 16. 8. 1973, σ. 3.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 185 της 4. 7. 1987, σ. 77.

Τροποποιημένη πρόταση

ότι η πρώτη οδηγία 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1977 περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 89/624/ΕΟΚ ⁽²⁾, προβλέπει ένα κοινοτικό σύστημα χορήγησης άδειας και εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων·

ότι η πρώτη οδηγία 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1973 περί συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πρωτασφαλίσεως, εκτός της ασφαλίσεως ζωής ⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 88/357/ΕΟΚ ⁽⁴⁾, προβλέπει ένα κοινοτικό σύστημα χορήγησης άδειας και εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων·

ότι η λειτουργία των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων χωρών στην Κοινότητα επιτρέπεται μόνο σε επίπεδο εθνικής επικράτειας των κρατών μελών και συνεπώς δεν εξασφαλίζεται στα εν λόγω υποκαταστήματα η διασυνοριακή αποδοχή των ασφαλειών που παρέχουν·

ότι δεν είναι σκόπιμο να κρίνεται η φερεγγυότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων ή των ασφαλιστικών επιχειρήσεων από αρχές άλλες εκτός εκείνων που είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία των ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων αυτών, όταν ενεργούν ως εγγυητές·

ότι, λόγω των αιτιήσεων όσον αφορά τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, αυτό θα ισχύει για τους εγγυητές τόσο από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος όσο και από άλλα κράτη μέλη,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Υποχρέωση αποδοχής των ασφαλειών που παρέχονται από πιστωτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις

1. Μια δημόσια αρχή η οποία ζητά να εξασφαλιστεί η πληρωμή τρέχοντος ή ενδεχομένου χρέους ή η τήρηση οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης, υποχρεούται να δέχεται την ασφάλεια που παρέχεται από οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ ή από οποιαδήποτε ασφαλιστική επιχείρηση που έχει λάβει άδεια για τον κλάδο ασφαλίσεων εγγυήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ, εκτός εάν:

- η δημόσια αρχή έχει λόγους να αμφιβάλλει για την αξιοπιστία του εγγυητή, ιδίως αν έχουν περιέλθει στη γνώση της γεγονότα που δημιουργούν αμφιβολίες για την ύπαρξη φερεγγυότητας,
- η προσφορά δεν ανταποκρίνεται στους όρους που απαιτούνται συνήθως από τη δημόσια αρχή.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 322 της 17. 12. 1977, σ. 30.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 386 της 30. 12. 1989, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 228 της 16. 8. 1973, σ. 3.

⁽⁴⁾ ΕΕ αριθ. L 172 της 4. 7. 1988, σ. 1.

Αρχική πρόταση

Τροποποιημένη πρόταση

2. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει για τις κεντρικές τράπεζες στο πλαίσιο των ενεργειών τους όσον αφορά την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής.

Άρθρο 2

Εφαρμοστέο δίκαιο και αρμόδιο δικαστήριο

Το εφαρμοστέο δίκαιο σχετικά με την ασφάλεια καθώς και το αρμόδιο δικαστήριο καθορίζονται ανάλογα με την οφειλή για την οποία παρέχεται η ασφάλεια, εκτός αν η αρμόδια αρχή δεχθεί άλλη ρύθμιση.

[Διαγράφεται δεδομένου ότι έχει τροποποιηθεί από το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2726/90 του Συμβουλίου της 17ης Σεπτεμβρίου 1990].

Άρθρο 2

Τροποποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας

Το άρθρο 27 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 222/77 του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1976 περί της κοινοτικής διαμετακομίσεως ⁽¹⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 33 παράγραφος 2, η εγγύηση συνίσταται στην εις ολόκληρον εγγύηση:

- είτε ενός πιστωτικού ιδρύματος που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 77/239/ΕΟΚ ⁽²⁾,
- είτε μιας ασφαλιστικής επιχειρήσεως που έχει λάβει άδεια για τον κλάδο ασφάλισης εγγυήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ ⁽³⁾,
- είτε τρίτου προσώπου, φυσικού ή νομικού, εγκατεστημένου στην Κοινότητα το οποίο είναι εγκεκριμένος εγγυητής στο κράτος μέλος όπου παρέχεται η εγγύηση.»

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την έκδοσή του.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει σε κάθε κράτος μέλος.

Άρθρο 3

Αμετάβλητο

Αμετάβλητο

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 38 της 9. 2. 1977, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. L 322 της 17. 12. 1977, σ. 30.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. L 228 της 16. 8. 1973, σ. 3.

Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την προσαρμογή της απόφασης 87/516/Ευρατόμ σχετικά με το πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών ενεργειών στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1987-1991)

COM(91) 13 τελικό — SYN 326

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή την 1η Φεβρουαρίου 1991)

(91/C 53/12)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Ο παράγραφος 1,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι, σύμφωνα με το άρθρο 130 Ο παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΟΚ, το πρόγραμμα-πλαίσιο μπορεί να προσαρμοστεί ή να συμπληρωθεί ανάλογα με την εξέλιξη των καταστάσεων·

ότι στο άρθρο 1 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο της οδηγίας 87/516/Ευρατόμ/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Σεπτεμβρίου 1987 σχετικά με το πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών ενεργειών στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1987-1991) (1), που συμπληρώθηκε από την οδηγία 88/193/Ευρατόμ/ΕΟΚ (2), προβλέπεται ως αναγκαίο συνολικό ποσό 5 396 εκατομμύρια Ecu, από τα οποία 4 533 εκατομμύρια Ecu το πολύ κρίνεται αναγκαίο να διατεθούν για την εκτέλεση των ειδικών προγραμμάτων πριν από το τέλος του 1991· ότι στη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω απόφασης προβλέπεται ότι ένα τμήμα του ποσού που κρίνεται αναγκαίο για το πρόγραμμα-πλαίσιο 1987-1991, ήτοι 863 εκατομμύρια Ecu, θα εγγραφεί ως πίστωση ανάληψης υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό μετά την περίοδο αναφοράς του προγράμματος-πλαισίου·

ότι, εν τω μεταξύ, το στάδιο εξέλιξης της νομοθετικής διαδικασίας για την έγκριση ειδικών προγραμμάτων που εντάσσονται στο τρίτο πρόγραμμα-πλαίσιο δημιουργεί ανησυχίες ότι θα επιβραδυνθεί η συνολική προσπάθεια έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης της Κοινότητας το 1991· ότι πρέπει λοιπόν να επανεξετασθεί η προαναφερθείσα πρόβλεψη· ότι χάριν της εξέλιξης της αγοράς ενεργειακού εφοδιασμού είναι σκόπιμη η εντατικοποίηση της έρευνας και της ανάπτυξης νέων ενεργειακών επιλογών που ταυτόχρονα να είναι οικονομικά βιώσιμες και να μην βλάπτουν το περιβάλλον· ότι θεωρείται κατά συνέπεια σκόπιμο να προσαρμοστούν οι σχετικές πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που αποφάσισε το Συμβούλιο το 1987· ότι, υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να καθοριστεί η κατανομή του ποσού που κρίθηκε αναγκαίο για τη δράση «Ενέργεια» κατά τρόπο που, αντί των 122 εκατομμυρίων Ecu, να προβλέπονται 162 εκατομμύρια Ecu για την μη πυρηνική ενέργεια και την ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας, και να μειωθούν αναλόγως, στρωγγυλεύοντας παραλλήλως, τα άλλα ποσά που αναφέρονται στο παράρτημα I της απόφασης 87/516/Ευρατόμ, ΕΟΚ·

ότι έχουν γίνει διαβουλεύσεις με την Επιτροπή Επιστημονικής και Τεχνικής Έρευνας (Crest),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο μόνο

Η απόφαση 87/516/Ευρατόμ, ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο I παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο, ο αριθμός «4 533» αντικαθίσταται από τον αριθμό «5 193».
2. Το παράρτημα I αντικαθίσταται από το παράρτημα της παρούσας απόφασης.

(1) ΕΕ αριθ. L 302 της 24. 10. 1987, σ. 1.

(2) ΕΕ αριθ. L 89 της 6. 4. 1988, σ. 35.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«ΝΕΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι (ΑΠΟΦΑΣΗ 87/516/ΕΥΡΑΤΟΜ, ΕΟΚ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (1987-1991)

Κατανομή του απαιτούμενου ποσού μεταξύ των διάφορων έργων

		(σε εκατομμύρια Έκμ)	
1.	Παύτητα ζωής		372
1.1.	Υγεία	79	
1.2.	Προστασία από τις ακτινοβολίες	34	
1.3.	Περιβάλλον	259	
2.	Προς μια μεγάλη αγορά και μια καινομία πληροφοριών και επικοινωνιών		2 258
2.1.	Τεχνολογίες των πληροφοριών	1 588	
2.2.	Τηλεπικοινωνίες	546	
2.3.	Νέες υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών)	124	
3.	Εκσυγχρονισμός των βιομηχανικών κλάδων		839
3.1.	Επιστήμη και τεχνολογία της μεταποιητικής βιομηχανίας	397	
3.2.	Επιστήμη και τεχνολογία των προηγμένων υλικών	218	
3.3.	Πρώτες ύλες και ανακύκλωση	45	
3.4.	Τεχνικά πρότυπα, μέθοδοι μέτρησης και υλικά αναφοράς	179	
4.	Εκμετάλλευση και αξιοποίηση των βιολογικών πόρων		278
4.1.	Βιοτεχνολογία	119	
4.2.	Τεχνολογίες γεωργικής βιομηχανίας	104	
4.3.	Ανταγωνιστικότητα της γεωργίας και διαχείριση των γεωργικών πόρων	55	
5.	Ενέργεια		1 205
5.1.	Σχάση: πυρηνική ασφάλεια	437	
5.2.	Ελεγχόμενη θερμοπυρηνική σύντηξη	606	
5.3.	Μη πυρηνική ενέργεια και ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας	162	
6.	Επιστήμη και τεχνική στην υπηρεσία της ανάπτυξης	79	79
7.	Εκμετάλλευση των βυθών και αξιοποίηση των θαλάσσιων πόρων		79
7.1.	Επιστήμες και τεχνολογίες της θάλασσας	49	
7.2.	Αλιεία	30	
8.	Βελτίωση της ευρωπαϊκής συνεργασίας για την επιστήμη και τεχνολογία		286
8.1.	Δημιουργία κινητήρων, βελτίωση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού	178	
8.2.	Χρησιμοποίηση των μεγάλων εγκαταστάσεων	30	
8.3.	Προβλέψεις και αξιολόγηση και άλλες δράσεις υποστήριξης (συμπεριλαμβανομένης της στατιστικής)	23	
8.4.	Διάδοση και εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής και τεχνικής έρευνας	55	
		Σύνολο	5 396»

Πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου που τροποποιεί τις αποφάσεις 87/551/ΕΟΚ, 87/590/ΕΟΚ, 88/28/ΕΟΚ, 88/279/ΕΟΚ, 88/416/ΕΟΚ, 88/418/ΕΟΚ, 88/419/ΕΟΚ, 88/521/ΕΟΚ, 89/160/ΕΟΚ, 89/236/ΕΟΚ, 89/237/ΕΟΚ, 89/413/ΕΟΚ και 89/625/ΕΟΚ που θεσπίζουν ειδικά προγράμματα τα οποία εντάσσονται στο δεύτερο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (*)

COM(91) 13 τελικό — SYN 326

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή την 1η Φεβρουαρίου 1991)

(91/C 53/13)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Ο παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (*),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (**),

την γνώμη της Επιτροπής Επιστημονικής και Τεχνικής Έρευνας (Crest),

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 130 Ι προβλέπει την εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου μέσω ειδικών προγραμμάτων που αναπτύσσονται στο εσωτερικό κάθε δράσης·

ότι, με την απόφαση 87/516/Ευρατόμ, ΕΟΚ (**), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 88/193/ΕΟΚ, Ευρατόμ (***) και με την απόφαση . . . (*), το Συμβούλιο θεσπίσε πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών ενεργειών στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1987-1991)·

ότι, χάρη της εξέλιξης της αγοράς ενεργειακού εφοδιασμού, είναι σκόπιμο να εντατικοποιηθεί η έρευνα και ανάπτυξη νέων ενεργειακών επιλογών που ταυτόχρονα να είναι οικονομικά βιώσιμες και να μην ζημιώνουν το περιβάλλον·

ότι το Συμβούλιο, με την απόφαση . . . , αναθεώρησε τις προβλέψεις του 1987 όσον αφορά τις αναγκαίες αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο του προϋπολογισμού για την εκτέλεση των ειδικών προγραμμάτων πριν από το τέλος του 1991 και όσον αφορά την κατανομή στις διάφορες προβλεπόμενες δράσεις του ποσού που κρίθηκε αναγκαίο για το σύνολο του δεύτερου προγράμματος-πλαισίου·

ότι φαίνεται σκόπιμο, υπ' αυτές τις συνθήκες, να αναθεωρηθούν οι προβλέψεις των μέσων που κρίθηκαν αναγκαία για τα ειδικά προγράμματα που θεσπίστηκαν βάσει του δεύτερου προγράμματος-πλαισίου, αυξάνοντας το ποσό για το πρό-

(*) Αντίστοιχα: ΕΕ αριθ. L 334 της 24. 11. 1987, σ. 20· ΕΕ αριθ. L 16 της 21. 11. 1988, σ. 35· ΕΕ αριθ. L 118 της 6. 5. 1988, σ. 32· ΕΕ αριθ. L 206 της 30. 7. 1988, σ. 1· ΕΕ αριθ. L 206 της 30. 7. 1988, σ. 29· ΕΕ αριθ. L 206 της 30. 7. 1988, σ. 34· ΕΕ αριθ. L 286 της 20. 10. 1988, σ. 29· ΕΕ αριθ. L 60 της 3. 3. 1989, σ. 48· ΕΕ αριθ. L 98 της 11. 4. 1989, σ. 13· ΕΕ αριθ. L 98 της 11. 4. 1989, σ. 18· ΕΕ αριθ. L 200 της 13. 7. 1989, σ. 30· ΕΕ αριθ. L 359 της 8. 12. 1989, σ. 9 και ΕΕ αριθ. L 360 της 9. 12. 1989, σ. 32.

(**) ΕΕ αριθ. L 302 της 24. 10. 1987, σ. 1.

(***) ΕΕ αριθ. L 89 της 6. 4. 1988, σ. 35.

(*) ΕΕ αριθ. L . . . της . . .

γραμμα «Joule» (πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών ενεργειών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης — Μη πυρηνικές μορφές ενέργειας και ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας) από 122 σε 162 εκατομμύρια Ecu· ότι θα πρέπει κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 130 Ξ παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση της συνθήκης ΕΟΚ, να μειωθούν αντίστοιχα οι προβλέψεις των ποσών που εκτιμήθηκαν ως αναγκαία για έναν ορισμένο αριθμό άλλων ειδικών προγραμμάτων κατά τρόπο που η συνολική χρηματοδότηση να μην υπερβαίνει την προβλεπόμενη από το δεύτερο πρόγραμμα-πλαίσιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η απόφαση 87/551/ΕΟΚ (έρευνα στους τομείς της ιατρικής και της υγείας), τροποποιείται ως εξής:

- α) στο άρθρο 2 ο αριθμός «65» αντικαθίσταται από τον αριθμό «64»·
- β) στο παράρτημα ΙΙ ο αριθμός «65» αντικαθίσταται από τον αριθμό «64» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

2. Η απόφαση 87/590/ΕΟΚ (τομέας της επιστήμης και της τεχνολογίας στην υπηρεσία της ανάπτυξης: ΕΤΑ), τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «80» αντικαθίσταται από τον αριθμό «79».

3. Η απόφαση 88/28/ΕΟΚ (τομέας των προηγμένων τεχνολογιών τηλεπικοινωνιών: Race), τροποποιείται ως εξής:

- α) στο άρθρο 5 ο αριθμός «550» αντικαθίσταται από τον αριθμό «546»·
- β) στο παράρτημα Ι ο αριθμός «550» αντικαθίσταται από τον αριθμό «546» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

4. Η απόφαση 88/279/ΕΟΚ (τομέας τεχνολογιών των πληροφοριών: Esprit) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 5 ο αριθμός «1 600» αντικαθίσταται από τον αριθμό «1 588» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

5. Η απόφαση 88/416/ΕΟΚ (τομέας της πληροφορικής στις οδικές μεταφορές: Drive) τροποποιείται ως εξής:

- α) στο άρθρο 5 παράγραφος 1 ο αριθμός «60» αντικαθίσταται από τον αριθμό «59» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως·
- β) στο παράρτημα Ι ο αριθμός «60» αντικαθίσταται από τον αριθμό «59» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

6. Η απόφαση 88/418/ΕΟΚ (τομέας της εφαρμοσμένης μετρολογίας και των χημικών αναλύσεων: Βστ), τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «59,2» αντικαθίσταται από τον αριθμό «58,7».

7. Η απόφαση 88/419/ΕΟΚ (τομέας της επιστημονικής συνεργασίας: Science) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 3 ο αριθμός «167» αντικαθίσταται από τον αριθμό «165».

8. Η απόφαση 88/521/ΕΟΚ (προγράμματα του ΚΚΕρ) τροποποιείται ως εξής:

α) στο άρθρο 2 ο αριθμός «251,7» αντικαθίσταται από τον αριθμό «248,7»·

β) στο παράρτημα Α ο αριθμός «251,7» αντικαθίσταται από τον αριθμό «248,7» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

9. Η απόφαση 89/160/ΕΟΚ (αγροβιομηχανικός τομέας: Eclair) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «80» αντικαθίσταται από τον αριθμό «79».

10. Η απόφαση 89/236/ΕΟΚ (τομέας των μη πυρηνικών μορφών ενέργειας και ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας: Joule) τροποποιείται ως εξής:

α) στο άρθρο 2 ο αριθμός «122» αντικαθίσταται από τον αριθμό «162»·

β) στο παράρτημα II ο αριθμός «122» αντικαθίσταται από τον αριθμό «162» και τα επιμέρους ποσά αυξάνονται αναλόγως.

11. Η απόφαση 89/237/ΕΟΚ (τομείς των τεχνολογιών της μεταποιητικής βιομηχανίας και των εφαρμογών προηγμένων υλικών: Brite/Euram) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «499,5» αντικαθίσταται από τον αριθμό «496».

12. Η απόφαση 89/413/ΕΟΚ (τομέας των επιστημών και τεχνολογιών της θάλασσας: Mast) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «50» αντικαθίσταται από τον αριθμό «49».

13. Η απόφαση 89/625/ΕΟΚ (περιβάλλον και κλιματολογία: Ster και Epoch) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «115» αντικαθίσταται από τον αριθμό «114» και οι υπόλοιποι αριθμοί μειώνονται αναλόγως.

14. Η απόφαση 89/621/ΕΟΚ (τομέας της βιοτεχνολογίας: Bridge) τροποποιείται ως εξής:

Στο άρθρο 2 ο αριθμός «100» αντικαθίσταται από τον αριθμό «99».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου που τροποποιεί τις αποφάσεις 88/448/Ευρατόμ, 88/522/Ευρατόμ και 89/664/Ευρατόμ σχετικά με τα ειδικά προγράμματα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας που εντάσσονται στο δεύτερο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (*)

COM(91) 13 τελικό — SYN 326

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή την 1η Φεβρουαρίου 1991)

(91/C 53/14)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 7,

την πρόταση της Επιτροπής κατόπιν διαβουλεύσεων με την επιστημονική και τεχνική επιτροπή,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι, με την απόφασή του 87/516/Ευρατόμ, ΕΟΚ (*), όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση 88/193/ΕΟΚ, Ευρατόμ (**), και την απόφαση . . . (*), το Συμβούλιο θέσπισε πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών δράσεων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (1987-1991):

ότι, χάρin της εξέλιξης της αγοράς ενεργειακού εφοδιασμού, είναι σκόπιμο να εντατικοποιηθεί η έρευνα και ανάπτυξη νέων ενεργειακών επιλογών που ταυτόχρονα να είναι οικονομικά βιώσιμες και να μην ζημιώνουν το περιβάλλον·

ότι το Συμβούλιο, με την απόφαση . . . (*), αναθεώρησε τις προβλέψεις του του 1987 όσον αφορά τις αναγκαίες αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο του προϋπολογισμού για την εκτέλεση των ειδικών προγραμμάτων πριν από το τέλος του 1991 και όσον αφορά την κατανομή στις διάφορες προβλεπόμενες δράσεις του ποσού που κρίθηκε αναγκαίο για το σύνολο του δευτέρου προγράμματος-πλαισίου·

ότι το Συμβούλιο, με την απόφαση . . . (*), έκρινε σκόπιμο, υπ' αυτές τις συνθήκες, να αναθεωρηθούν οι προβλέψεις των μέσων που κρίθηκαν αναγκαία για τα ειδικά προγράμματα που θεσπίστηκαν βάσει του δευτέρου προγράμματος-πλαισίου, αυξάνοντας το ποσό για το πρόγραμμα «Joule» (πρόγραμμα-πλαίσιο κοινοτικών ενεργειών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης — Μη πυρηνικές μορφές ενέργειας και ορθολογική χρησιμοποίηση της ενέργειας) από 122 σε 162 εκατομμύρια Ecu· ότι θα πρέπει, κατά συνέπεια, σύμφωνα

με το άρθρο 130 Ξ παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση της συνθήκης ΕΟΚ να μειωθούν αντίστοιχα οι προβλέψεις των ποσών που εκτιμήθηκαν ως αναγκαία για έναν ορισμένο αριθμό άλλων ειδικών προγραμμάτων κατά τρόπο που η συνολική χρηματοδότηση να μην υπερβαίνει την προβλεπόμενη από το δεύτερο πρόγραμμα πλαίσιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η απόφαση 88/448/Ευρατόμ (τομέας της ελεγχόμενης θερμοπυρηνικής σύντηξης) τροποποιείται ως εξής:

στο άρθρο 2 πρώτο εδάφιο ο αριθμός «735» αντικαθίσταται από τον αριθμό «730».

2. Η απόφαση 88/522/Ευρατόμ (πρόγραμμα του ΚΚΕρ-τομέας της σχάσης: πυρηνική ασφάλεια) τροποποιείται ως εξής:

α) στο άρθρο 2 ο αριθμός «448,3» αντικαθίσταται από τον αριθμό «446,3»·

β) στο παράρτημα Α ο αριθμός «448,3» αντικαθίσταται από τον αριθμό «446,3» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

3. Η απόφαση 89/664/Ευρατόμ (τομέας της διαχείρισης και αλοθίκευσης πυρηνικών αποβλήτων) τροποποιείται ως εξής:

α) στο άρθρο 2 ο αριθμός «79,6» αντικαθίσταται από τον αριθμό «78,6»·

β) στο παράρτημα ο αριθμός «79,6» αντικαθίσταται από τον αριθμό «78,6» και τα επιμέρους ποσά μειώνονται αναλόγως.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

(*) Αντίστοιχα: ΕΕ αριθ. L 222 της 12. 8. 1988, σ. 5· ΕΕ αριθ. L 286 της 20. 10. 1988, σ. 33· και ΕΕ αριθ. L 395 της 30. 12. 1989, σ. 28.

(**) ΕΕ αριθ. L 302 της 24. 10. 1987, σ. 1.

(*) ΕΕ αριθ. L 89 της 6. 4. 1988, σ. 35.

(*) ΕΕ αριθ. L . . . της . . .

(*) ΕΕ αριθ. L . . . της . . .

(*) ΕΕ αριθ. L . . . της . . .

(πρόταση απόφασης του Συμβουλίου που τροποποιεί 14 αποφάσεις σχετικά με ειδικά προγράμματα που εντάσσονται στο δεύτερο πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης).

L'emploi en
EUROPE

L'EMPLOI EN EUROPE 1990

Le rapport sur l'emploi en 1990 est le deuxième d'une série à parution annuelle. Il cherche à toucher un large public dans les États membres: les entreprises, les syndicats et les groupes d'intérêt aussi bien que les gouvernements.

172 pages — 21 × 29,7 cm

ISBN 92-826-1518-9 — Numéro de catalogue: CE-58-90-877-FR-C

Prix au Luxembourg, TVA exclue: 11,25 écus

ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

UN ESPACE SOCIAL EUROPÉEN À L'HORIZON 1992
par Patrick Venturini

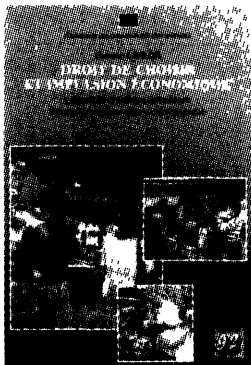
L'objet de cette brochure est de présenter, après une mise en perspective historique, les différentes composantes de la dimension sociale du marché intérieur, dans leur dynamique: emploi, circulation des personnes et mobilité professionnelle, milieu de travail, droit des sociétés. Autant de balises d'un «espace social européen en devenir».

116 pages — 17,6 × 25 cm

ISBN 92-825-8704-5 — Numéro de catalogue: CB-PP-88-B05-FR-C

Prix au Luxembourg, TVA exclue: 9,75 écus

ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

DROIT DE CHOISIR ET IMPULSION ÉCONOMIQUE (deuxième édition)
L'objectif de la politique européenne des consommateurs
par Eamonn Lawlor

L'objet de cette brochure est de souligner que les droits des consommateurs peuvent avoir des répercussions économiques, et que ceux qui prennent les décisions économiques ont à s'en préoccuper tout autant que ceux qui militent pour une justice sociale.

83 pages — 17,6 × 25 cm

ISBN 92-826-0153-6 — Numéro de catalogue: CB-56-89-869-FR-C

Prix au Luxembourg, TVA exclue: 8 écus

ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

BON DE COMMANDE À ENVOYER À:
Office des publications officielles des Communautés européennes
2, rue Mercier, L-2985 Luxembourg

Veuillez m'envoyer les ouvrages cochés ci-dessus.

Nom:

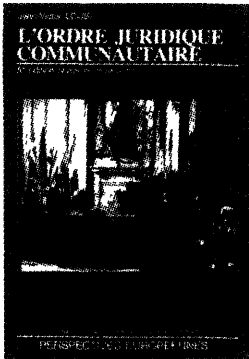
Adresse:

..... Tél.:

Date: Signature:

**OFFICE DES PUBLICATIONS OFFICIELLES
DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES**
Luxembourg

- L'ORDRE JURIDIQUE COMMUNAUTAIRE**
Cinquième édition revue et mise à jour
par Jean-Victor Louis

Cet ouvrage vise à permettre de se familiariser en peu de temps avec les caractéristiques principales de la construction d'un ordre juridique communautaire. Son langage est accessible aux non juristes, mais son information précise et son esprit critique permettent également aux juristes de disposer d'un ouvrage de référence.

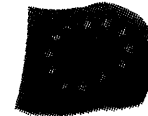
201 pages — 17,6 × 25 cm
ISBN 92-826-0833-6 — Numéro de catalogue: CB-56-89-392-FR-C
Prix au Luxembourg, TVA exclue: 10,50 écus
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

- LES DROITS DU CITOYEN EUROPÉEN**
par Georges-Henri Beauthier

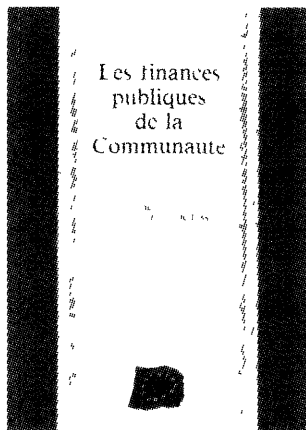
Ce livre est un outil, une initiation, fouillée, au droit européen, répartie en 19 chapitres. Des références juridiques en marge de chaque texte et l'examen des dispositions et des arrêts les plus récents ont pour but d'aider le juriste dans sa pratique. Le citoyen ouvrira ce livre comme un mode d'emploi: quand il veut comprendre l'Europe, quand il perd pied dans le dédale des règles ou des recommandations, quand il veut se défendre, quand il veut faire échec à l'injustice.

140 pages — 16,2 × 22,9 cm
ISBN 92-826-0005-X — Numéro de catalogue: CB-56-89-061-FR-C
Prix au Luxembourg, TVA exclue: 10,50 écus
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

COMMISSION DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
**LES DROITS
DU
CITOYEN EUROPEEN**
Georges-Henri Beauthier

92192

- LES FINANCES PUBLIQUES DE LA COMMUNAUTÉ**
Le budget européen après la réforme de 1988

Les finances publiques de la Communauté: leurs fondements juridiques, les grandes étapes de leur évolution, et en particulier la réforme de juin 1988; les principes de gestion financière du budget européen et leurs conditions de mise en œuvre.

118 pages — 21 × 29,7 cm
ISBN 92-825-9831-4 — Numéro de catalogue: CB-55-89-625-FR-C
Prix au Luxembourg, TVA exclue: 10,50 écus
ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

BON DE COMMANDE À ENVOYER À:
Office des publications officielles des Communautés européennes
2, rue Mercier, L-2985 Luxembourg

Veuillez m'envoyer les ouvrages cochés ci-dessus.

Nom:

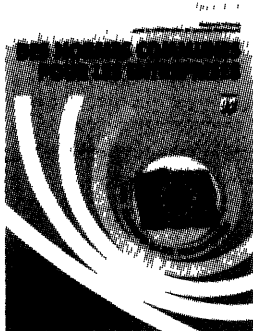
Adresse:

..... Tél.:

Date: Signature:

**OFFICE DES PUBLICATIONS OFFICIELLES
DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES**
Luxembourg

DES NORMES COMMUNES POUR LES ENTREPRISES

par Florence Nicolas avec la collaboration de Jacques Repussard

L'objet de cet ouvrage est d'abord d'exposer le fonctionnement du système européen de normalisation, les moyens dont il dispose, son insertion dans les institutions de la Communauté, ses interfaces avec les mécanismes nationaux et mondiaux. Il s'agit aussi de fournir, à travers des exemples concrets, un mode d'emploi de la normalisation européenne.

79 pages — 17,6 × 25 cm

ISBN 92-825-8555-7 — Numéro de catalogue: CB-PP-88-A01-FR-C

Prix au Luxembourg, TVA exclue: 9 écus

ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

TÉLÉCOMMUNICATIONS EN EUROPE

par Herbert Ungerer avec la collaboration de Nicholas Costello

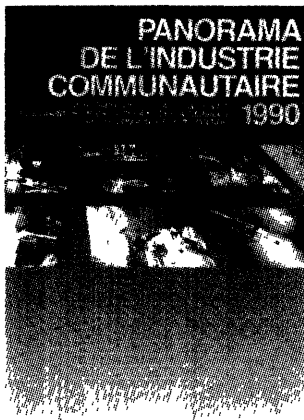
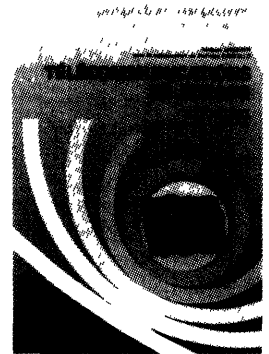
La convergence des techniques des télécommunications, de l'informatique et, enfin, de l'audiovisuel opère une transformation radicale du secteur des télécommunications dans le monde entier. Ce livre donne un aperçu des principaux éléments de cette transformation: la numérisation, les communications intégrées à large bande, le programme communautaire *Race*, la concurrence mondiale et la question fondamentale de la libéralisation.

254 pages — 17,6 × 25 cm

ISBN 92-825-8210-8 — Numéro de catalogue: CB-PP-88-009-FR-C

Prix au Luxembourg, TVA exclue: 10,50 écus

ES, DA, DE, GR, EN, FR, IT, NL, PT

PANORAMA DE L'INDUSTRIE COMMUNAUTAIRE 1990

Le but de cette publication est de donner une description de l'industrie de la Communauté européenne. Cet ouvrage a été rédigé à l'intention des personnes intéressées par la situation actuelle de l'industrie et des services dans la Communauté européenne, ainsi que par leurs perspectives d'avenir, selon une approche à la fois sectorielle et thématique, en accordant une attention particulière à l'analyse des problèmes d'actualité qui touchent l'industrie européenne.

1244 pages — 21 × 29,7 cm

ISBN 92-825-9925-6 — Numéro de catalogue: CO-55-89-754-FR-C

Prix au Luxembourg, TVA exclue: 38 écus

ES, DE, EN, FR, IT

BON DE COMMANDE À ENVOYER À:

Office des publications officielles des Communautés européennes
2, rue Mercier, L-2985 Luxembourg

Veillez m'envoyer les ouvrages cochés ci-dessus.

Nom:

Adresse:

..... Tél:

Date: Signature:

